

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

MONOSTOR U
TURISTIČKOM PROJEKTU

ISSN 1451-4257

9 771451 425001 >

BROJ
436

Subotica, 29. srpnja 2011. Cijena 50 dinara

»LADO« GOSTOVAO U
SUBOTICI

DUŽIJANCA U LEMEŠU
I TAVANKUTU

ZAHTJEV ZA IZMJENU
MEDIJSKE STRATEGIJE

INTERVJU
BOŽIDAR PETRAČ

U SUSRET POPISU STANOVNIŠTVA

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

do **84**
mjeseca

infotelefon
021 488 4433
www.rbv.rs

The image shows a large, disorganized pile of newspapers and magazines. On top of this pile lies a colorful, multi-page directory or advertisement sheet. The sheet is filled with various business listings, including car dealerships (Opel, BMW), financial services (Zalogaonica, KES), and other local businesses. The background is a soft, out-of-focus image of a person's face, which is partially obscured by the pile of papers.

VOJVODANSKA **Svaštara**

Poruka Hrvatima

»Izjasni se HRABRO« slogan je kampanje Hrvatskog nacionalnog vijeća pred predstojeći popis stanovništva. Ova je poruka upućena svim pripadnicima hrvatske manjine u Srbiji koji se iz različitih razloga u prethodnom popisu nisu slobodno izjasnili o trima važnim pitanjima – nacionalnosti, materinjem jeziku i vjeroispovijedi. I što je još važnije, svima onima koji i tijekom ovoga popisa imaju bilo kakve dvojbe o tome hoće li možda imati »problema« bilo koje vrste ako se izjasne Hrvatima.

Možda neki misle kako kampanja ohrabriranja nije potrebna, ali ako znamo što se događalo u prethodna dva desetljeća, naročito u Podunavlju i Srijemu, i koliki je broj iseljenih i prognanih Hrvata iz Vojvodine, onda je jasna poruka predstavnika hrvatskih nacionalno-manjinskih institucija da su ta vremena nepovratno prošla – itekako potrebna. Naročito u Podunavlju i Srijemu.

S druge strane, u Bačkoj je već pri prvom obraćanju predstavnika HNV-a javnosti po ovome pitanju iskrsnulo jedno »pitanje«, a zatim i »odgovor« u nada- leko poznatoj bunjevačko-hrvatskoj, identitetsko-političkoj rašomonijadi.

Na konferenciji za novinare koja je održana ovoga tjedna govornici su bili i više nego jasni da je poruka upućena Hrvatima, dakle onima koji su svjesni svoje hrvatske nacionalne pripadnosti ali se iz bilo kojih razloga ustručavaju slobodno izjasniti, i onima koji su ponosni na svoju subetničku pripadnost ali sebe smatraju Hrvatima. Poruka je upućena kako ne bi nenamjerno došlo do toga da ih, ukoliko se izjasne kao bunjevački Hrvati, ili Bunjevac-Hrvat svrstaju u Bunjevce ili pak ostale. No, poruka nije tako shvaćena pa su se pojavile interpretacije tipa Hrvati opet žele nekoga asimilirati, privoljeti da se izjašnjavaju kako se ne osjećaju itd. Pa kakva je to nacionalna svijest kojom je tako lako manipulirati? Ako netko zna što je, tko je, kakvo mu je podrijetlo i nacionalna pripadnost, može li mu jedna kampanja promijeniti svijest? Sumnjam, ali možda i može. Onome tko se i do sada ponašao po principu »kako vitar duše«.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Predstavnici manjina traže izmjenu Nacrta medijske strategije

NEPOSTOJEĆI EUROPSKI STANDARDI..... 7

TEMA

»Izjasni se hrabro« - afirmativna kampanja HNV-a pred popis stanovništva

IZJASNITI SE HRABRO O HRVATSKOJ NACIONALNOJ PRIPADNOSTI.....9-11

Podunavski turistički klaster Istar 21
BOGATSTVO RAZLIČITOSTI.14-15

INTERVJU

Božidar Petrač, novoizabrani predsjednik Društva hrvatskih književnika

S PONOSOM SVJEDOČITI KULTURNU BAŠTINU!.....12-13

SUBOTICA

Neobična književna večer na đurđin- skom salašu

KAKO SE KRAJ ŽETVE NEKAD SLAVIO.....21

Modna kreatorica Marija Šabić o svojim inspiracijama, revijama, odijevanju

SPAJANJE NAIZGLED NESPOJIVOG.....22-23

DOPISNICI

DUŽIJANCE U TAVANKUTU I SVETOZARU MILETIĆU.....26-28

KULTURA

Ansabl narodnih plesova i pjesama Hrvatske »Lado« gostovao u Subotici

PLESNO-GLAZBENI SPEKTAKL.....32-33

SPORT

Ivan Dodig, tenisač

SEZONA KOJA ME JE IZBACILA U VRH.....49

NOVAC IZ BEOGRADA U POKRAJINSKI PRORAČUN NE STIŽE PREMA PLANU

Situacija već sada nepodnošljiva

Zbog neredovitih uplata iz republičkog proračuna vojvođansko gospodarstvo je pred bankrotom, upozoravaju iz Novog Sada * Kako je rečeno RTS-u, Beograd uredno izmiruje svoje dospjele obveze prema pokrajinskom proračunu

Tvrđnje Saveza vojvođanskih Mađara da bi gospodarstvo pokrajine moglo bankrotirati jer republički proračun ne izvršava svoju ustavnu obvezu, u Vladi Srbije smatraju neosnovanim. Kako je rečeno RTS-u, Beograd uredno izmiruje svoje dospjele obveze prema pokrajinskom proračunu.

Prema Ustavu, proračun Autonomne Pokrajine Vojvodine iznosi najmanje 7 posto u odnosu na proračun Republike Srbije, s tim što se tri sedmine pokrajinskog proračuna koristi za financiranje kapitalnih rashoda.

U Savezu vojvođanskih Mađara kažu kako iz Beograda kasni uplata u Pokrajinski fond za kapitalna ulaganja. Najviše su pogođene građevinske kom-

panije kojima, kako navode, za obavljene radove pokrajina duguje 3,5 milijarde dinara.

»To sve može dovesti do bankrota građevinskih tvrtki na teritoriju AP Vojvodine koje su uložile svoja sredstva i ta sredstva republika mora doznati Vojvodini, ali novac ne stiže«, kaže *Bálint Pásztor* iz Saveza vojvođanskih Mađara.

Iz Nemanjine 11, pak, tvrde kako se sve isplaćuje onako kako je i predviđeno.

»Planirani namjenski transferi za Vojvodinu u proračunu Republike Srbije iznose 8,6 milijardi dinara, od kojih je u prvih šest mjeseci realizirano 1,9 milijardi ili 22,5 posto«, priopćeno je iz ureda premijera.

»Pri tome, treba imati u vidu da se značajan dio kapitalnih

investicija provodi na osnovi projektnih zajmova, za koje se transferi pokrajini isplaćuju na osnovi dinamike završetka radova. To znači da će sredstva za te namjene biti isplaćena kada se za to stvore uvjeti«, navodi se u priopćenju.

Da novac iz republičkog ne stiže u pokrajinski proračun planiranom brzinom kaže i premijer Vojvodine *Bojan Pajtić*, koji rješenje vidi u rebalansu proračuna u rujnu.

Na Pajtićeve navode da će svoj novac dobiti na jesen, vojvođanski gospodarstvenici odgovoraju kako je situacija već sada nepodnošljiva, jer se lanac dugovanja samo povećava.

»Mi imamo problem da u republičkom proračunu nema-

mo novoljno novca da se izmire sve obveze, lijepo bi bilo da to bude rujan, da se izvrši rebalans proračuna, ali mislim da će problem i duže trajati. Bilo bi dobro da se krene s rješavanjem problema u rujnu prema AP Vojvodini«, rekao je *Stanko Krstin*, predsjednik Unije poslodavaca Vojvodine.

Svoj glas za rebalans Saveza vojvođanskih Mađara dat će, kako kažu, samo ukoliko Beograd isplati cijeli dug na račun pokrajinskog proračuna. Direktor Centra za regionalizam *Aleksandar Popov* ocjenjuje kako je neodgovorno da gospodarstvo trpi, jer ne postoji komunikacija na relaciji Beograd-Novi Sad, a riječ je o istoj vladajućoj koaliciji.

KAMPANJA ZA IZBORE PRAKTIČKI VEĆ POČELA

Velike stranke žele potporu manjinskih stranaka

Prirodno je da stranke nacionalnih manjina budu u vlasti, jer se samo tako mogu konstruktivno boriti za prava svojih nacionalnih zajednica, kazali su za Blic predstavnici manjinskih stranaka.

Narodni zastupnici *Bálint Pásztor* iz Saveza vojvođanskih Mađara, *Esad Džudžević* s Bošnjačke liste i *Riza Halimi* iz Koalicije Albanaca Preševske doline kažu kako namjeravaju na izbore izaći u predizbornoj koaliciji sa strankama iz svog nacionalnog korpusa, dok postizborne koalicije ovise o volji birača, prenosi list.

Bálint Pásztor je rekao kako se trenutačno oko manjinskih stranaka jednostavno otima ju velike beogradske stranke, ali prosvjeduje zbog pozicije

u koju su time ove stranke stavljene.

»Nije u redu to što se trenutačno na manjinske stranke radi pritisak da se izjasne s kim će poslije izbora formirati koaliciju. Odbijam svako prebacivanje odgovornosti na manjinske stranke da će o nama ovisiti tko će imati većinu u Skupštini«, kaže Pásztor. Naime, nedavno je lider Srpske napredne stranke *Tomislav Nikolić* najavio kako je zainteresiran za suradnju s manjinskim strankama, kojima je ponudio i ministarska mjesta. Pásztor je, međutim, kazao kako eventualna ministarska mjesta neće biti ta koja će ovu stranku opredijeliti da uđe u koaliciju poslije izbora. Prema njegovim riječima, SVM će na izborima podr-

žati vlastiti program, interes mađarske zajednice i interes građana AP Vojvodine. Esad Džudžević s Bošnjačke liste kaže kako nisu razmišljali o ponudi naprednjaka koja podrazumijeva ministarska mjesta za manjine, te je naglasio da Bošnjaci ne mogu biti u oporbi, već moraju tražiti »način za aktivan i konstruktivan način sudjelovanja u vlasti«. Džudžević je kazao kako im je proteklih deset godina strateški partner bila Demokratska stranka, a da će bošnjačke stranke iz Sandžaka na sljedećim izborima izaći na jednoj listi, osim SDPS-a *Rasima Ljajića*, jer je ova stranka građanskog a ne nacionalnog opredjeljenja. Riza Halimi iz Koalicije Albanaca Preševske doline, međutim, smatra kako

bi konačno i predstavnik Albanaca mogao sjesti u ministarsku fotelju, piše Blic.

Do sada su ta mjesta bila ponuđena predstavnicima bošnjačke i mađarske nacionalnosti, dok je Albancima s juga Srbije suradnja nuđena na nižoj razini – u koordinacijom tijelu i od te suradnje, ocjenjuje Halimi, imali su više štete nego koristi. Halimi kaže kako će albanske stranke pokušati izaći zajedno na izbore kako bi skupile što više glasova, ali ističe da će neke od njih bojkotirati sve izbore osim lokalnih. Poslije izbora, kaže Halimi, albanske bi stranke pružile potporu bilo kojoj proeuropskoj opciji, iako primjećuje da stranke nemaju naročitog interesa za suradnju s njima.

PREDSTAVNICI MANJINA TRAŽE IZMJENU NACRTA MEDIJSKE STRATEGIJE

Nepostojeći europski standardi

Potpisnici zaključaka upućenih premijeru Srbije, resornom ministru i radnoj skupini za izradu medijske strategije smatraju u potpunosti neprihvatljivim osnovni koncept Nacrta medijske strategije prema kojem svi mediji u Republici Srbiji moraju biti u privatnoj svojini, izuzev ustanove javnih radiodifuznih servisa Srbije i AP Vojvodine

»Ne postoji niti jedan europski propis ili standard koji bi obvezao države da se povuku iz vlasništva u medijima. Upravo suprotno, Protokolom br. 29 Ugovora iz Amsterdama o izmjenama Ugovora o Europskoj Uniji (1997.), koji je u nepromijenjenoj formi preuzeo i Ugovor o EU i funkcioniranju EU iz Lisabona (2007.), reguliranje vlasničke strukture medija ostavljeno je u isključivoj nadležnosti država članica«, navodi se u obrazloženju zaključaka koje je potpisalo oko dvadeset zastupnika Skupštine Srbije i koji su upućeni radnoj grupi za izradu medijske strategije, premijeru Srbije *Mirku Cvetkoviću* i ministru kulture *Predragu Markoviću*.

Ovaj doprinos javnoj raspravi o Nacrtu strategije sustava javnog informiranja u Republici Srbiji do 2016. godine inicirala je zastupnička skupina manjina u Skupštini Srbije, a predložene zaključke je svojim potpisom podržao i predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini zastupnik *Petar Kuntić* te drugi zastupnici, među ostalima: *Vesna Pešić*, *Nenad Čanak*, *Bojan Kostreš*,

Dragan Marković, *Veroljub Stevanović*.

USTAV JAMČI, A STRATEGIJA DEROGIRA

Potpisnici zaključaka smatraju u potpunosti neprihvatljivim osnovni koncept Nacrta medijske strategije prema kojem svi mediji u Republici Srbiji moraju biti u privatnoj svojini, izuzev ustanove javnih radiodifuznih servisa Srbije i AP Vojvodine, te zastupaju stajalište da medijska strategija mora sadržati mogućnost osnivanja lokalnih i regionalnih medija od strane nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, kao nositelja kulturne autonomije nacionalnih zajednica, odnosno lokalnih samouprava. Zadatak medijske strategije vide u izboru najprikladnije pravne forme u kojoj bi funkcionirali lokalni i regionalni mediji čiji su osnivači nacionalna vijeća, odnosno lokalne samouprave.

Zastupnici smatraju u potpunosti neprihvatljivim da se izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, odnosno Zakona o nacionalnim vijećima, kako je to predloženo u Nacrtu medijske strategije, suprotnim

članu 20. Ustava Republike Srbije smanjuje dostignuta razina prava nacionalnih zajednica. Potpisnici ističu kako član 79. Ustava RS među kolektivnim pravima nacionalnih manjina nedvosmisleno utvrđuje pravo na osnivanje vlastitih sredstava javnog obavještanja.

NASILNA PRIVATIZACIJA NEZAMISLIV JE PRESEDAN

»Nasilna privatizacija medija čija su osnivačka prava prenesena na nacionalna vijeća nacionalnih manjina, a koji funkcioniraju u formi gospodarskih društava ili ustanova (dakle ne u formi državnih, društvenih ili javnih poduzeća) predstavljao bi nezamisliv presedan«, jedan je od zaključaka.

Potpisnici ističu i kako »država mora prihvatiti obvezu proračunskog financiranja najmanje jednog tiskanog medija na jeziku svake nacionalne zajednice u Srbiji«.

Nedostatak Nacrta medijske strategije je, navodi se u zaključcima, i što u dijelu koji se odnosi na programske funkcije javnog radiodifuznog servisa nije definirana na nedvosmislen način obveza Radiotelevizije Srbije da, preuzimajući prak-

su Radio Televizije Vojvodine, uspostavi uredništva za programe na jezicima nacionalnih zajednica koje žive na području Srbije, izvan AP Vojvodine.

U zaključcima se predlaže da se Nacrt medijske strategije dopuni obvezom da se područja radiodifuzne oblasti redefiniraju i utvrde na način koji bi uzimao u obzir prirodno-geografske cjeline i područja kulturno-historijskih oblasti u kojima pripadnici nacionalnih zajednica žive tradicionalno i u većem broju.

Potpisnici zaključaka ističu kako su dosadašnja iskustva privatizacije lokalnih i regionalnih medija, posebno onih koji emitiraju svoje programe na jezicima nacionalnih manjina izuzetno negativna, i da ne postoji niti jedan primjer uspješne privatizacije višjezičnih medija. S druge strane Nacrt medijske strategije, uvjereni su potpisnici, koji razrađuje financiranje privatiziranih medija iz proračunskih sredstava u potpunosti ignorira društveno-političke prilike u Republici Srbiji i ne sadrži nikakve garancije, koje bi, osim u teoriji, dovele do jačanja neovisnosti lokalnih i regionalnih medija.

PISMO JADRANKE KOSOR DSHV-U

Zahvala na iskazanoj potpori

Predsjednica hrvatske Vlade *Jadranka Kosor* zahvalila je svim članicama i članovima Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini na čestitkama u prigodi završetka pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji i Dana državnosti.

»Veliko mi je zadovoljstvo što

sa svima vama mogu podijeliti ovaj svečani i povijesni trenutak«, stoji u pismu Jadranke Kosor upućenom DSHV-u. »Europska i demokratska Hrvatska afirmirana je kao zemlja snažne demokracije, utemeljena na vladavini prava i poštovanju zajedničkih europskih vrijednosti. Uspjeh Hrvatske u približavanju EU je

uspjeh svih njezinih građana i institucija, a osobito strpljenja i povjerenja građana i građanki Hrvatske, te hrvatskih branitelja i njihove ljubavi prema Hrvatskoj. Završetak pristupnih pregovora i izgledni ulazak Hrvatske u Europsku Uniju 1. srpnja 2013. godine otvaraju nove mogućnosti, a dosadašnji

uspjesi su jamstvo uspjeha i u daljnjem razvoju Hrvatske u okrilju europske zajednice država i naroda. Stoga ovom prigodom, kada se Hrvatska nalazi na početku novog razdoblja i priprema za posao koji nas čeka kao punopravnu članicu EU, želim Vam još jednom zahvaliti na iskazanoj podršci«, navodi se u pismu hrvatske premijerke Jadranke Kosor DSHV-u.

AFIRMATIVNA KAMPANJA HNV-A PRED POPIS STANOVNIŠTVA U REPUBLICI SRBIJI

*Kampanja se provodi s ciljem da se Hrvatice i Hrvati na budućem popisu stanovništva u što većem broju izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti, kao i o tome da im je materinski jezik hrvatski, a vjera rimokatolička, kaže Darko Sarić Lukendić **

*U državi za koju vjerujemo da je duboko posvećena demokrat-skim procesima i vrijednostima, nema niti jednog razloga da netko zataji svoju nacionalnu, vjersku ili bilo kakvu pripadnost, naglašava Mato Groznica **

O rezultatima popisa ovise prava koja ćemo kao nacionalna manjina u Republici Srbiji ostvarivati u budućnosti, kaže Josipa Ivanković

Izjasni se hrabro!

Sloganom kampanje »Izjasni se hrabro«, pred budući popis stanovništva, Hrvatsko nacionalno vijeće uputilo je poruku svim pripadnicima hrvatske manjinske zajednice u Republici Srbiji u cilju očuvanja nacionalnog identiteta ovdašnjih Hrvata. Na konferenciji za novinare održanoj 25. srpnja u prostorijama HNV-a u Subotici, istaknuto je da se ova afirmativna kampanja provodi kako bi se što veći broj članova hrvatske manjinske zajednice slobodno i odvažno izjasnio o svojoj nacionalnoj pripadnosti, a novinarima su se obratili predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Darko Sarić Lukendić*, vijećnik iz Srijema *Mato Groznica*, kao i vijećnica *Josipa Ivanković*.

Popis stanovništva u Republici Srbiji bit će obavljen od 1. do 15. listopada. Trajat će

dva tjedna, a koliko Srbija ima stanovnika, bit će poznato 15. studenoga ove godine, dok će svi rezultati popisa biti poznati tek u rujnu 2012. godine. Popis će među ostalim pokazati etničku strukturu građana Srbije, kao i etnodemografske promjene koje su se događale u posljednjem međupopisnom radoblju (2002.-2011).

TRI VAŽNA PITANJA

»Na budućem popisu stanovništva za sve nacionalne zajednice bit će posebno važna tri pitanja, koja se odnose na nacionalnu pripadnost, materinski jezik i vjeru«, naglasio je Darko Sarić Lukendić i pojasnio kako je broj pripadnika nacionalne manjine temelj za ostvarivanje manjinskih prava u Republici Srbiji, te je zbog te činjenice za sve strukture hrvatske zajed-

nice veoma važno u kojem će se broju Hrvatice i Hrvati tako očitovati na popisu stanovništva.

»Hrvatsko nacionalno vijeće je organiziralo radni sastanak na kojem su bili prisutni dužnosnici našeg Vijeća i Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, svećenici Rimokatoličke crkve, predstavnici Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i medija koji izvještavaju na hrvatskom jeziku, kao i predstavnici hrvatskih udruga kulture. Tom je prilikom formirano radno tijelo čija je zadaća osmisliti i provesti afirmativnu kampanju u cilju da se Hrvatice i Hrvati na budućem popisu stanovništva u što većem broju izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti, kao i o tome da im je materinski jezik hrvatski, a vjera rimokatolička. Želim istaknuti kako u tom radnom tijelu partici-

raju predstavnici svih struktura koje sam pobrojao i na taj način šaljemo snažnu poruku zajedništva hrvatske zajednice. Za ovu afirmativnu kampanju osigurano je 850.000 dinara iz proračuna HNV-a, a očekujemo i dodatna sredstva iz drugih izvora«, rekao je Darko Sarić Lukendić.

POZIV I OHRABRENJE

Govoreći o sloganu ove kampanje »Izjasni se hrabro«, Mato Groznica je rekao kako slogan treba pokazati pravu snagu i odlučnost pripadnika hrvatske zajednice u budućem popisu stanovništva.

»S jedne strane možemo razumjeti što se prilikom popisa stanovništva 2002. godine netko tko je pripadnik hrvatske zajednice nije tako htio izjasniti, a s druge strane svakome,

pa tako i njima, želimo poslati poruku da se više nemaju čega bojati. Naprotiv, u državi za koju vjerujemo da je duboko posvećena demokratskim procesima i vrijednostima, nema niti jednog razloga da netko zataji svoju nacionalnu, vjersku ili bilo kakvu pripadnost. S obzirom na visoku razinu animoziteta prema pripadnicima hrvatske zajednice tijekom devedesetih godina, razumljivo je da se mnogi Hrvati prilikom popisa stanovništva 2002. godine nisu htjeli legitimirati u tom smislu. Tako su se, primjerice, u Srijemu mnogi izjašnjavali kao neopredijeljeni ili su ostali neizjašnjeni, dok su se u Bačkoj mnogi Hrvati izjašnjavali prema subetničkoj pripadnosti«, rekao je Mato Groznica i dodao, kako se ovom afirmativnom kampanjom pozivaju i ohrabruju svi oni koji su iz bilo kojih razloga u statističkom smislu ostali izvan hrvatske zajednice, da pokažu visoku svijest prilikom popisa i pribroje se u ukupnu hrvatsku zajednicu u Srbiji, bez obzira na svoju regionalnu ili subetničku pripadnost.

Mato Groznica je naglasio kako je ova kampanja posljedica organiziranog, planskog nastupa, kojim se želi poslati snažna poruka, a to je poruka zajedništva.

»Tom porukom želimo reći da smo se okupili oko iste zadatke – očuvanja osobnog i nacionalnog identiteta. Aktivnostima u procesu popisa stanovništva želimo dati svoj doprinos općim demokratskim procesima u Republici Srbiji, koja je pokazala da se pitanje manjinskih prava i sloboda visoko kotira u službenoj državnoj politici. Također, na ovaj način želimo dati doprinos dodatnom osnaživanju odnosa Srbije i Hrvatske. Ovom kampanjom želimo doći do što većeg broja pripadnika hrvatske zajednice i pozvati ih da se na budućem popisu stanovništva izjasne kao Hrvati koji govore svojim jezikom i koji imaju svoju vjeru. Također, želimo i pripadnicima

S konferencije za novinare u HNV-u

Što znači očitovanje prema subetničkoj pripadnosti?

Na jedno od novinarskih pitanja što znači izjašnjavanje na popisu stanovništva prema subetničkoj pripadnosti, te na konstataciju da ne postoje Bunjevci-Hrvati, Darko Sarić Lukendić je odgovorio kako je svačije civilizacijsko i ljudsko pravo da se izjasni kako želi o svojoj etničkoj pripadnosti.

»Međutim, moramo prihvatiti činjenicu da nisu svi Bunjevci nehrvati, naprotiv, ima veoma značajan broj Bunjevaca koji pri tom ne negiraju svoju pripadnost hrvatskom narodu. I ja sam jedan od njih, kao i predsjednik HNV-a. I mnogi drugi Bunjevci su ponosni na svoju subetničku pripadnost, dakle bunjevačku. Upravo je iz tog razloga veoma važno informirati građane kako bi im u svakom momentu bilo jasno na koji će način biti razvrstani u toj statistici ukoliko odaberu određenu vrstu odgovora prilikom popisa stanovništva. Onaj tko je Bunjevac i pri tome ne želi biti Hrvat, izjasnit će se kao Bunjevac, a onima koji su ponosni na svoju bunjevačku subetničku pripadnost, a pri tome jasno i nedvojbeno osjećaju pripadnost hrvatskom narodu, važno je poslati poruku da se trebaju izjasniti kao Hrvati, jer će u suprotnom biti svrstani u kategoriju 'ostali' ili u neku drugu nacionalnu skupinu. Mišljenja sam da je u proteklom razdoblju ne mali broj ovdašnjih Hrvata, upravo iz straha zbog svega onoga što je iza nas tijekom devedesetih godina, birao ići linijom manjeg otpora prilikom prethodnog popisa stanovništva, pa su se izjašnjavali kao Bunjevci, birajući na taj način možda manje konfliktnu ili manje opasnu opciju. Hrvatsko nacionalno vijeće ovom kampanjom i ovim sloganom želi poslati i poruku da su ta vremena iza nas i da više nema potrebe pribjegavati takvim rješenjima«, rekao je Darko Sarić Lukendić.

drugih naroda, posebice većinskog, te srbijanskim vlastima, poslati poruku da smo mi ovdje, da želimo ovdje ostati i da smo integralni dio ovog društva, odnosno lojalni građani Republike Srbije, čime želimo doprinijeti kulturnom i svakom drugom bogatstvu na ovom prostoru.«

ZNAČAJ HRVATSKIH UDRUGA

Josipa Ivanković je predočila podatak da u Republici Srbiji postoji više od 40 registriranih udruga s hrvatskim predznakom i naglasila kako te udruge u budućem popisu stanovništva trebaju preuzeti značajnu ulogu u poticanju članova hrvatske

zajednice da se slobodno, bez straha izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti.

»U posljednjih 50-60 godina naše su udruge imale nemjerljiv utjecaj u razvoju hrvatske kulture i očuvanju identiteta. I sada, prije popisa stanovništva, te udruge trebaju biti jedan od glavnih nositelja promocije za očuvanje identiteta hrvatske nacionalne manjine. Posebno veliki utjecaj hrvatskih udruga iskazuje se u manjim sredinama, pogotovo selima. Također, veoma značajan udio u ohrabrivanju Hrvatica i Hrvata za izjašnjavanje na budućem popisu treba imati i Rimokatolička crkva. Udruge dobrovoljno i samoinicijativno imaju pravo ugraditi u svoje aktivnosti i edukaciju svojih članova i simpatizera o značaju popisa stanovništva, a Hrvatsko nacionalno vijeće stoji na raspolaganju svima i trudit će se, kao i do sada, maksimalno podržati i ispratiti djelovanje udruga. Uspjeh popisa stanovništva je zajednički cilj. O rezultatima popisa ovise prava koja ćemo kao nacionalna manjina u Republici Srbiji ostvarivati u budućnosti. Zbog toga sve udruge s hrvatskim predznakom trebaju u svom djelovanju u sljedećih nekoliko mjeseci veliku pozornost obratiti na edukaciju i informiranje svojih članova i simpatizera i jasno i glasno im staviti do znanja da se izjasne hrabro, da su Hrvati, da im je hrvatski materni jezik i da su rimokatoličke vjere«, rekla je Josipa Ivanković.

Zvonko Sarić

ODBOR HNV-A ZA PRAĆENJE POVREDA NACIONALNO-MANJINSKIH PRAVA HRVATA U SRBIJI, O IZVJEŠTAVANJU RTV YU ECO

Primjer medijskog tretmana Hrvata kao u vrijeme Slobodana Miloševića

Odbor za praćenje povreda nacionalno-manjinskih prava Hrvata u Srbiji Hrvatskog nacionalnog vijeća s velikom zabrinutošću obavještava javnost da još uvijek u srbijanskim medijima postoji tretiranje sadržaja iz života hrvatske zajednice u Srbiji na način koji u svemu podsjeća na medijski tretman koji je postojao u vrijeme režima *Slobodana Miloševića*.

»Osim što se o Hrvatima u Vojvodini pisalo jednostrano i neistinito, oni su u javnosti prikazivani kao negativni, kao oni koji narušavaju važeća pravila, kao oni koji ugrožavaju druge, kao oni koji ne poštuju propise u Srbiji... Duboko vjerujući da je takvo vrijeme iza nas, sa žaljenjem konstatiramo da i dalje postoje takvi slučajevi. Najnoviji primjer imali smo u prilogu YU ECO televizije s konferencije za tisak u Hrvatskom nacionalnom vijeću u povodu početka kampanje za popis stanovništva. Naime, gledatelji iz priloga nisu mogli saznati koji je cilj kampanje i koji su razlozi za pokretanje, što će se sve odvijati, tko će sve biti uključen, što se htjelo sloganom... Dakle, u prilogu nisu bile iznijete osnovne informacije sa skupa, nego je glavni akcent stavljen na, iz konteksta istrgnute, dije-

love koji se odnose na pitanje subetničkih dijelova Hrvata – na Bunjevce i Šokce, koji su, uz to, protumačeni neistinito i tendenciozno.

Podsjećamo da je uobičajena praksa i u subotičkim profesionalnim medijima takva da se s konferencija za novinare izvještava javnost kroz prijenos informacija i poruka domaćina bez komentara i kritika. Međutim, slobodni smo primijetiti da se od takve prakse odustaje kada su u pitanju obraćanja javnosti predstavnika hrvatske manjinske zajednice – uz otvoreno neslaganje s porukama i stajalištima ove zajednice u novinskom prilogu, oni se prezentiraju kroz konfrontirajuće izjave druge strane.

Naime, dodatno nas je zabrinula činjenica da je u istom prilogu bio emitiran i stav jedne predstavnice Bunjevačkog

nacionalnog vijeća s događaja na kojem nije nazočila, koja je, naravno, odmah optužila Hrvate za asimilaciju. Svjesni da je takva praksa u profesionalnom, dakle ne u propagandnom, novinarstvu nedopustiva, ukazujemo da se ona od strane ove medijske kuće ne primjenjuje u drugim slučajevima, što očito govori o postojanju dvostrukih standarda, koji su na štetu Hrvata.

U tom smislu, o iskrivljenom i jednostranom izvještavanju, koje uz to pruža negativnu sliku Hrvata, Odbor će obavijestiti Vijeće Radiodifuzne agencije te Međuvladin mješoviti odbor za manjine Republike Srbije i Republike Hrvatske, koji je u priopćenju za javnost Odbora za praćenje povreda manjinskih prava u Republici Srbiji, koje je potpisao predsjednik *Tomislav Žigmanov*.

RTV YU ECO O PRIOPĆENJU IZ HNV-A

Pritisak na slobodu medija

Povodom priopćenja Odbora za praćenje povreda manjinskih prava u Republici Srbiji Hrvatskog nacionalnog Vijeća, redakcija RTV YU ECO na čelu s urednikom *Alenom Marićem* izražava »veliko žaljenje« što ovaj odbor nije zadovoljan načinom na koji su novinari te kuće izvijestili javnost s press konferencije u ponedjeljak, ali i »veliko zaprepaštenje otvorenim pokušajem pritiska i utjecaja na uređivačku politiku naše kuće, kao i javnim ucjenama i prozivkama koje očigledno imaju za cilj

jednostrano i nekritičko izvještavanje kakvo je na Balkanu bilo česta pojava 90-ih godina«. U priopćenju te televizije koje je potpisao glavni i odgovorni urednik *Alen Marić* kaže se:

»Veoma je alarmatno što se novinarima otvoreno zamjera i prijeti zbog pokušaja da izvještavaju objektivno, kao i da potraže mišljenje druge strane, što je bez obzira na stav nekih odbora, stalna i profesionalna praksa RTV YU ECO, posebice u situacijama i događajima koji izazivaju oprečna mišljenja.

RTV YU ECO je u svom izvještavanju oduvijek postupala profesionalno, odgovorno, ali i kritički, jer iako se pojedincima ne dopada, to predstavlja jednu od stečevina demokracije. Za takvo izvještavanje novinari naše kuće proteklih su godina više puta i nagrađivani od strane najrelevantnijih domaćih i međunarodnih institucija, među kojima je i OEES.

Vrijeme jednogumlja i nekritičkog razmišljanja trebalo bi da je davno prošlo, ali očigledno pojedinci u Subotici još uvijek smatraju da se njihove izja-

ve i mišljenja ne smiju dovoditi u pitanje ili analizirati.

Pokušaj utjecaja na uređivačku politiku medija pod plaštom navodnih povreda manjinskih prava predstavlja ozbiljan napad na slobodno novinarstvo, zbog čega će se uredništvo RTV YU ECO obratiti svim domaćim i međunarodnim udrugama novinara, kao i predstavnicima srpskih i hrvatskih institucija u cilju da se zaštite novinarska profesija, neovisno informiranje, sloboda medija, ali i zdrav razum«, kaže se u priopćenju.

NA ULAZU U NOVI SAD I NA IZLAZU JOŠ NISU POSTAVLJENE VIŠEJEZIČNE PLOČE S NAZIVOM GRADA

Pokrajinski ombudsman podsjeća, rješavanje »u proceduri«

Pokrajinski ombudsman priopćio je u utorak, 26. srpnja, da se gradske vlasti Novog Sada, usprkos više puta ponovljenim predstavkama, nisu izjasnile o primjedbama da na ulazu u administrativno sjedište Vojvodine i na izlazu iz njega ne postoje višejezične ploče s nazivom grada i na jezicima nacionalnih manjina.

Postojeće ploče ispisane su samo na srpskom jeziku, ćirilničnim i latiničnim pismom. Statutom Novog Sada propisuje se da su u službenoj upotrebi

i mađarski, slovački i rusinski jezik i njihova pisma.

Pokrajinski ombudsman je 18. svibnja pokrenuo predstavku, nakon čega je pokrenuo postupak i obratio se gradonačelniku Novog Sada *Igoru Pavličiću* sa zahtjevom da se izjasni o navodima iz predstavke, ali se on do danas nije izjasnio o tome. U preporuci Pokrajinskog ombudsmana gradonačelniku i Skupštini grada navodi se kako na pločama treba ispisati naziv Novog Sada poslije teksta na srpskom jeziku, ispod ili desno

od njega, u istom obliku i istom veličinom slova.

Ured gradonačelnika Novog Sada *Igora Pavličića* demantirao je ovu tvrdnju Pokrajinskog ombudsmana. Ured je priopćio kako je Pokrajinski ombudsman 1. srpnja obaviješten o mjerama gradske vlasti povodom predstavke Demokratske zajednice vojvođanskih Mađara. Gradska uprava za promet i ceste obratila se dopisom Javnom poduzeću Zavod za izgradnju grada da se ploče na svim ulaznim pravcima u Novi Sad dopune nazivom na mađarskom, rusinskom i slovačkom jeziku. Dodaje se kako je Zavod za izgradnju grada napravio projekt prometnih znakova, a Uprava za promet je »u proceduri donošenja rješenja« za njihovu izradu.

Međutim, Pokrajinski ombudsman je u srijedu, 27. srpnja, reagirao na izjave iz ureda

gradonačelnika Novog Sada u svezi s ovim pitanjem, ističući kako od meritornih tijela Grada Novog Sada nije primio izjašnjenje o predstavi, niti obavijest o mjerama koje su ova tijela poduzela u svezi s preporukom ove institucije.

»Kontaktirajući sa Zaštitnikom građana Grada Novog Sada utvrđeno je da je Grad Novi Sad u svezi s ovim pitanjem imao prepisku s institucijom Gradskog zaštitnika građana, a ne s Pokrajinskim ombudsmanom. Pokrajinski ombudsman je stajališta kako je neprihvatljivo da ured gradonačelnika ne razlikuje instituciju Pokrajinskog ombudsmana od institucije Zaštitnika građana Grada Novog Sada«, navodi se u priopćenju Pokrajinskog ombudsmana koji, kako se dodaje, očekuje da će Grad Novi Sad izvršiti preporuku institucije i obavijestiti je o poduzetim mjerama.

REAGIRANJE

Za izvedbu opere »Dužijanca« zaslužna je i Pučka kasina 1878

Prilikom kronika predstavljanja opera dr. *Josipa Andrića* u vašem tjedniku pod naslovom »Kako je nastala opera 'Dužijanca'«, nije smio pasti u zaborav doprinos Pučke kasine 1878 u obnavljanju opere »Dužijanca«. Molimo da objavite i sljedeće činjenice, jer predstavljaju dio bez kojega se ne može sagledati u cijelosti obnavljanje opere »Dužijanca«. Do izvedbe opere dr. *Josipa Andrića* na subotičkoj kazališnoj sceni došlo je i zalaganjem Pučke kasine 1878 i njenih članova, uspostavljanjem suradnje s Osječkom operom, a što se sve ne bi moglo postići bez istraživačkog rada mr. *Lazara Ivana Krmpotića*.

Po narudžbi mr. *Lazara Ivana Krmpotića*, sadašnju postojeću partituru su prema nađenim dionicama solista zbora i orkestra ponovno sastavili *István Harkay* i *Márta Harkay-Lendvay* 1994. godine. Te je godine bila stota obljetnica dr. *Josipa Andrića* i zahvaljujući zalaganjem članova Pučke kasine 1878, te *Antuna Mujića* i dr. *Ivana Vacića* iz Bajske

katoličke bunjevačke čitaonice, opera »Dužijanca« je izvedena u Osijeku listopada 1994. godine. Andrićeva opera je izvedena i u Baji u studenom iste godine.

Pučka kasina 1878 je prilikom obilježavanja 125. obljetnice od osnutka, 29. travnja 2003. godine, u okviru proslave jubileja obilježila i 50 godina od praizvedbe Andrićeve opere. Pučka kasina 1878 ponovno je uspostavila kontakt s Osječkom operom, ali zbog zauzetosti ansambla opera »Dužijanca« nije izvedena u cijelosti, nego je na dan praizvedbe, 29. travnja, troje opernih pjevača izvelo arije iz Andrićeve opere u Velikoj vijećnici Gradske kuće.

Konačno, u suradnji s Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Subotici, Skupštine općine Subotica, Skupštine grada Osijeka i »Pučke kasine 1878«, 22. rujna 2003. godine u Subotici je predstavljena koncertna izvedba opere »Dužijanca«, autora dr. *Josipa Andrića*.

Josip Ivanković
predsjednik Pučke kasine 1878

SAVEZ BAČKIH BUNJEVACA O NEDAVNOJ IZJAVI DR. SLAVENA BAČIĆA

Dijalog je korisniji put i za Hrvate i za Bunjevce

Savez bačkih Bunjevaca reagirao je priopćenjem za javnost na izjavi predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. *Slavena Bačića* u povodu susreta izaslanstva Bunjevačkog nacionalnog vijeća s predsjednicom Narodne skupštine Republike Srbije *Slavicom Đukić-Dejanović*, održanim 12. srpnja. U priopćenju je citirana izjava dr. *Slavena Bačića* objavljena 15. srpnja u tjedniku Hrvatska riječ, u kojoj dr. Bačić navodi kako iza stvaranja umjetnog bunjevačkog naroda stoji država, te da se nastavlja politika *Slobodana Miloševića*, koja među ostalim podrazumijeva i standardizaciju ikavice, koja se

na taj način nastoji »rashrvatiti«. U Savezu bačkih Bunjevaca smatraju ovu izjavu neskrivenim govorom mržnje i osporavanjem prava jednom narodu na samobitnost.

»To što se Slaven Bačić, i njemu slični, srami jezika kojim su govorili njegov dida, majka, pradida i čukundida, njegov je problem, ali nema pravo, suprotno Ustavu i zakonu države u kojoj živi, drugima osporavati osobno izjašnjavaње o nacionalnoj pripadnosti«, navodi se u priopćenju Saveza bačkih Bunjevaca, te se dodaje kako su međusobno poštovanje i dijalog korisniji put i za Hrvate i za Bunjevce na ovim prostorima.

BOŽIDAR PETRAČ, NOVOIZABRANI PREDSEDNIK DRUŠTVA HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA

S ponosom svjedočiti kulturnu baštinu!

*Naši književnici, bilo da je riječ o pripadnicima manjina u susjednim zemljama, bilo da je riječ o Hrvatima u Bosni i Hercegovini, bilo da je riječ o našim iseljenicima u stranim zemljama, morali bi imati svoja čvrsta uporišta na zemljovidu ukupne hrvatske književnosti * Kulture nestaje sa stupaca dnevnih listova, ona se svakoga tjedna zaustavlja na pola sata, dnevno na pet minuta kad je u pitanju naša javna televizija. Nema novih dramskih serija, nema ničega do turskih i inih nizaljaka, beskonačnih repriza*

Razgovarao: Tomislav Vuković

Na nedavnoj godišnjoj izornoj skupštini Društva hrvatskih književnika za predsjednika te najstarije i najuglednije udruge »vitezova hrvatske riječi« izabran je Božidar Petrač, književni povjesničar, kritičar, antologičar, prevoditelj, pjesnik i publicist. Prema statutu društva tu će dužnost obavljati sljedeće tri godine. Na skupštini su također izabrani i članovi: Upravnoga odbora, Nadzornoga odbora, Časnoga suda, Odbora za statut i opće propise, Odbora za književne veze i Odbora Fonda »Miroslav Krleža«.

Društvo hrvatskih književnika osnovano je 22. travnja 1900. u prostorijama Matice hrvatske u Zagrebu uz nazoč-

nost 103 ondašnja književnika. Pod »dirigentskom palicom« predsjednika pripremnog odbora za osnutak društva Đure Deželića za prvog je predsjednika izabran je »časna stari- na, pjesnik Ivan vitez Trnski«, kako su ga u to doba nazivali mediji. Članovi su se uz ostalo obvezali da će budućim naraštajima čuvati i prenositi »sve one vrijednosti koje su stoljećima hrvatski pisci njegovali, stvarajući i održavajući svijest o jedinstvu narodnog bića i njegove posebnosti«. Tako je to društvo staro 111 godina dobio 37 predsjednika. Prije njega predsjednici su, kronološkim redom, bili: Stjepan Miletić, Natko Nodilo, Ksaver Šandor Ćalski, Branimir Livadić, Mihovil Nikolić, Milutin Cihlar

Nehajev, Milivoj Dežman, Stjepan Trontl, Franjo Fancev, Ilija Jakovljević, Mile Budak, Luka Perković, Slavko Kolar, Ivan Dončević, Petar Šegedin, Mirko Božinić, Miroslav Feldman, Vjekoslav Kaleb, Marijan Matković, Jure Kaštelan, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanović, Gustav Krklec, Vlatko Pavletić, Ivo Frangeš, Jure Franičević-Pločar, Josip Barković, Milivoj Slaviček, Šime Vučetić, Pero Budak, Marija Peakić Mikuljan, Nedjeljko Fabrio, Ante Stamać, Slavko Mihalić, Stjepan Čuić i Borben Vladović.

Nakon Drugog svjetskog rata, 15. lipnja 1945. Društvo hrvatskih književnika promijenilo je naziv u Društvo književnika Hrvatske, da bi 1990.

bio vraćen stari izvorni naziv. Ono danas broji 508 književnika i jedan je od stožera brojnih kulturnih zbivanja u Hrvatskoj.

HR: Koja je ključna zadaća koju ste zacrtali u sljedećem trogodišnjem razdoblju predsjedanja Društvom hrvatskih književnika?

Inzistirat ću na dvjema bitnim zadaćama, na unutarnjoj sinergiji svih članova DHK-a, njihovoj međusobnoj solidarnosti i odgovornosti za suvremeni hrvatski književni i kulturni trenutak, istodobno potičući sinergiju DHK-a i drugih nacionalnih kulturnih i znanstvenih institucija, primjerice Matice hrvatske, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Hrvatskoga enciklopedijskoga

zavoda »Miroslav Krleža«, Instituta »Ivo Pilar«, Instituta za hrvatsku povijest, Nacionalne i sveučilišne knjižnice, relevantnih katedara Filozofskoga fakulteta u Zagrebu i drugih fakulteta naših sveučilišta, Društva svetoga Jeronima te ostalih ustanova i udruga diljem naše zemlje kojima je kulturni, duhovni i znanstveni napredak hrvatskoga naroda i svih građana naše zemlje u samim temeljima njihova djelovanja.

HR: Kako će DHK podupirati hrvatsko književno stvaralaštvo u izvandomovinskoj Hrvatskoj, konkretno i u Republici Srbiji?

Naši književnici, bilo da je riječ o pripadnicima manjina u susjednim zemljama, bilo da je riječ o Hrvatima u Bosni i Hercegovini, bilo da je riječ o našim iseljenicima u stranim zemljama, morali bi imati svoja čvrsta uporišta na zemljovidu ukupne hrvatske književnosti. Kako sam u programskim smjernicama rekao, nisam daleko od razmišljanja da se u suradnji sa spomenutim institucijama ustanovi nov način, učinkovit i promišljen i da se latimo proučavanja hrvatske književnosti, kulture, znanosti, novinstva, umjetnosti u iseljeništvu. U tom bi smislu simpozij posvećen 100. obljetnici rođenja *Vinka Nikolića*, odnosno njegovoj »Hrvatskoj reviji«, bio lakmus-papir sinergijskoga djelovanja u koje svakako treba uključiti Hrvatsku maticu iseljenika i Institut za migracije. Naša bi država u svakom slučaju trebala više pomagati u kulturnom stvaralaštvu naših književnika pripadnika manjina u susjednim zemljama, pa tako i u Srbiji. DHK čini ono što može i nerijetko se sastajemo s književnicima koji žive u Vojvodini, Gradišću ili pokrajini Molise. Jasno je da to nije dovoljno, ali ipak nešto jest. Konkretno govoreći, zanima nas kako obilježiti 100. obljetnicu rođenja *Ante Jakšića*, ne samo u Zagrebu,

nego i u Srbiji. Neki književnici koji žive u Subotici česti su gosti na našim manifestacijama, a neki su za svoj književni rad dobili naše nagrade.

HR: Slažete li se s upozorenjima sve većeg broja književnih kritičara da je na djelu, nažalost, očigledno uzmicanje kulture pred »ispraznošću duha«?

Slažem se, dakako. Mediji, sljubljeni s kapitalom, crtaju i kroje »sliku svijeta«, »duh vremena« i promiču duhovnu ispraznost, kako to odgovara njihovim vlasnicima. Kulture nestaje sa stupaca dnevnih listova, ona se svakoga tjedna zaustavlja na pola sata, dnevno na pet minuta kad je u pitanju naša javna televizija. Nema novih dramskih serija, nema ničega do turskih i inih nizaljaka, beskonačnih repriza... Trebali bismo se istinski zapitati što će ostati od kulture čitanja u naših mlađih naraštaja, što znači da bi se u pogledu kulture trebalo i više formirati a nešto manje informirati, dakle, više vrjednovati, a kratko izvješćivati.

HR: Ne zamjerite, ali mnogim današnjim svjetonazorsko-ideološkim »čistuncima« nije ni malo drago da ste baš vi postali predsjednik DHK-a jer ste, po njima, katolik, desničar, tudmanovac i sl. Kako je uopće moguće da su hrvatskoj javnosti nametnuti kriteriji prepoznatljive ideološke manjine, kao što su: desno-lijevo, progresivno-nazadno, europejsko-ognjištarsko i dr., pa i na području književne kritike?

Ja ću ovako odgovoriti: nisam nikakav desničar ako volim svoju zemlju i ako svaku tuđu poštujem, i ne znam zašto bi me itko desničarom proglasio; ja jesam kršćanin, katolik, ali nisam toliko revan da bih bilo koga svojim svjetonazorom i pomislio ugroziti; istina je da sam bio osnivač Hrvatske demokratske zajednice i obnosio stranačke funkcije, istina je da sam bio savjetnik predsjed-

nika *Tudmana* i sudjelovao u stvaranju hrvatske države do 1995., ali je istina i to da sam se uvijek zauzimao za kršćanska načela u politici; istina je da se godinama nisam trsio ni oko koje političke stvari. Svoje sam djelovanje isključivo posvetio književnosti, uređivačkom poslu i prevodenju. Parovi-opreke koje spominjete, desno-lijevo itd., to su, na žalost, kvalifikacije koje se još uvijek rabe kako bi se što jače ustrajavalo na tome da obračuni iz prošlosti potraju što dulje u sadašnjosti i ispriječe se našoj boljoj zajedničkoj budućnosti.

HR: U trenutačnoj općoj gospodarskoj situaciji neizbježno je pitanje: Kako ćete uspjeti ne samo održati nego i proširiti izdavačku djelatnost, te poboljšati socijalni status književnika?

Opća gospodarska situacija nam sigurno ne ide u prilog. No ako se odvoje, po čvrstim kriterijima, komercijalne stvari od onih koje to nisu i to ne mogu biti, ne bi trebalo biti većih problema. Zaživi li naknada književnicima za posudbu knjiga – a svi su preduvjeti s naše strane ispunjeni – uspijemo li regulirati pitanja naknade književnicima za objavu njihovih tekstova ili dijelova tekstova, bez obzira na to u kojem mediju bili objavljeni, otprilike onako kako su to postigli dramski umjetnici i glazbenici, svakako će se poboljšati socijalni status naših književnika – mislim i na članove DHK-a, i na članove Hrvatskoga društva pisaca. Osim toga, bit ćemo osjetljivi i na potrebe naših nemoćnih članova i njihovih obitelji koliko to bude najviše moguće.

HR: Neizbježno je pitanje i djelatnost DHK-a tj. njegova prilagodba u kontekstu skorajšnjeg ulaska Hrvatske u Europsku uniju.

Rekao sam da ću biti osobito osjetljiv na djelovanje Odbora za književne veze jer je ono jedno od ključnih tijela DHK, posebice u prigodi skorajnjega

ulaska naše zemlje u zajedničku obitelj europskih naroda, u Europsku uniju. U toj specifičnoj i složenoj zajednici država i građana, materijalnih i duhovnih vrijednosti, hrvatski narod može s ponosom posvjedočiti svoju tisućljetnu nazočnost i kulturnu baštinu, ali i ponuditi suvremena umjetnička djela i djela kulture koja na vrsne autorske načine izriču njegovu ukorijenjenost u tradiciju, tako i modernost, tako i senzibilitet za novo, uz neodustajnje od klasičnoga vrijednosnog sustava zapadne uljudbe koja ima grčko-rimske i kršćanske korijene... Taj bi odbor svojom predanošću i zauzetošću, kompetencijama i samoprijegom morao Hrvatsku odvoditi u svijet i svijet dovoditi u Hrvatsku. Zapravo bi u novonastaloj situaciji na razini cijele zemlje, dakle na razini Minisatrstva kulture, trebalo promisliti kako se našom kulturom, književnošću i umjetnošću predstavljati svijetu. U tom pogledu, znatno ćemo pojačati našu nazočnost na mrežnim stranicama, ali i tražiti za naše projekte potporu europskih fondova.

HR: Na kraju jedno od onih vječnih pitanja: Kako »pomiriti« slobodu umjetničkog stvaralaštva i univerzalne estetske vrijednosti?

Svaka se umjetnost, pa i književnost, bavi pitanjima čovjekova opstanka, razlozima njegova življenja i smislom njegova postojanja. Nastoji s više ili manje uspjeha odgovoriti na temeljna pitanja ljudske egzistencije. Želi li biti ozbiljnom, to čini na ozbiljan način, čak i ako nasmijava ili ismijava. Dakako, umjetniku/književniku teško je izbjeći ružnu stranu života, i događa se da to zaista bude ružno. No ružnoći ipak ne valja nadodavati ružnoću kao što ni zlo ne treba povećavati i umnožavati većim zlom. »Pomirenje« slobode umjetničkoga stvaranja i univerzalnih estetskih vrjednota ostavljam odgovornoj savjesti svakog umjetnika.

PODUNAVSKI TURISTIČKI KLASTER ISTAR 21

Bogatstvo različitosti

Prepoznajući Dunav kao veliki potencijal za lokalni i regionalni razvoj, osnovan je Podunavski turistički klaster Istar 21. Dunav se danas svrstava u temeljne europske vrijednosti, postaje okosnica europske suradnje i integracije. Mada nije najveća, svakako je najznačajnija europska rijeka.

DUNAV KAO OKOSNICA

Udruživanjem u klaster Istar 21 subjekti turističkog gospodarstva i institucije zainteresirane za razvoj turizma na području vojvođanskog Podunavlja žele doprinijeti stvaranju autentičnog regionalnog turističkog proizvoda koji bi se mogao plasirati na europsko tržište, biti konkurentan i omogućiti povećanje turističkog prometa i profita svih

članova. Klaster Istar 21 obuhvaća sve općine uz Dunav, kao i obrtnike – ugostitelje, nautičare, vlasnike smještajnih objekata, proizvođače i prodavaonice suvenira, turističke agencije i organizacije, proizvođače vina, rakija i drugih prehrambenih proizvoda i sve druge subjekte koji čine turističko gospodarstvo ili ga opskrbljuju proizvodima i oni koji mogu osigurati bolji plasman turističke ponude na Dunavu.

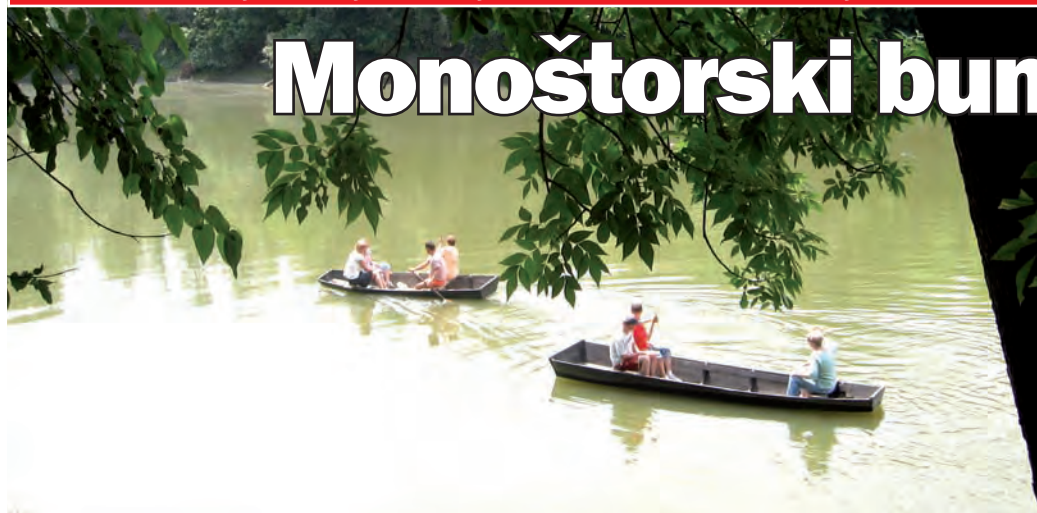
Kao prvi veliki pothvat ovog klastera osmišljen je projekt »Bogatstvo različitosti«, s ciljem objedinjavanja multikulturalnosti Vojvodine u šaroliku turističku ponudu koja bi se razvila u kvalitetan turistički proizvod. Po projektu, kojega realizira klaster u suradnji s Vladom Vojvodine, raspisan je natječaj po kome

se bira deset najspremnijih sela za prijam turista. Ova će sela sljedeće godine imati prednost na natječajima koje raspisuje pokrajinska tajništva, a i promovirat će se na sajmovima i svim manifestacijama kao turističke destinacije. Tijekom natječaja prijavljeno je njih 50, što govori o zainteresiranosti sela i njihovim velikim potencijalima. U prijavama je bilo potrebno navesti, pokraj osnovnih podataka, sve potencijale kojima selo raspolaže, eventualne postojeće turističke kapacitete, kao i najbitnije – koju naciju predstavlja koje selo. Nakon završenih prijava stručno povjerenstvo, koje čine predstavnici pokrajinskih tajništava, obilazi prijavljena sela i na licu mjesta upoznaje sela i njihove potencijale. Obilazak je počeo 18.

ATRAKCIJA ZA LJUBITELJE PRIRODE I REKREACIJSKOG ODMORA

Monoštorski bungalovi

Zbog okruženosti sela vodom i šumom, Bački Monoštor prava je atrakcija za ljubitelje prirode i rekreacijskog odmora. Omiljeno mjesto za provođenje slobodnih dana Monoštoraca, kao i onih iz okolice, jest vikend naselje oko sela.

Manje ili više udaljene, poludivlje ili urbanizirane, na kanalu ili Dunavu i Dunavcu – za sve ukuse, tu su vikendice, u selu zvane – bungalovi. Ukoliko net-

ko nema svoj bungalov, ima ga sigurno netko od susjeda ili prijatelja, pa se vremenom već naprave aranžmani i raspored korištenja ovih objekata, a najveselije je ipak kada se okupi veliko društvo, pa se potpali vatra, pripremi neki dobar ručak i zalije dobrim vinom. S obzirom na ekonomsku krizu, čije posljedice manje ili više svi osjećamo, vikendice su zamijenile ljetovanja na moru, jer imaju sve potrebne elemente

– prelijepu prirodu, čistu vodu za kupanje, sunce, izobilje hrane i pića, mogućnost isključivanja od svakidašnjih poslovnih obveza...

Bački Monoštor u svojoj okolini broji nekoliko vikend naselja: Dondo, Adica, Opaljenik, Na kanalu kod Brodoremonta, Štale, Vodica...

Za ljubitelje netaknute prirode najintragantnije je vikend naselje Dondo. Da bi se stiglo do njega, potrebno je proći kroz rom-

sko naselje, prijeći most prijeko Dunav-Tise, dosta se voziti (ili pješaćiti) kroz šumu, ići malo nasipom i tada se spustiti do bungalova, među kojima se čuje jedino cvrkut ptica i pjesma zrikavaca. Bez struje (naravno, ponetko ima mini agregat), uz svjetlo svijeće ili petrolejke, u kolovozu i rujnu, noću se ovdje fantastično čuje rika jelena, koji su vam tu, u najbližem susjedstvu. Preko dana se možete voziti čamcima,

Kao prvi veliki pothvat osmišljen je projekt s ciljem objedinjavanja multikulturalnosti Vojvodine u šaroliku turističku ponudu, koja bi se razvila u kvalitetan turistički proizvod

srpnja, a do sada su posjećeni: Totovo selo, Velebit, Deronje, Mladenovo, Selenča i Svilojevo.

PREDSTAVLJENI HRVATI ŠOKCI

Udruga građana »Podunav« iz Bačkog Monoštora natjecala se predstavljajući Hrvate Šokce koji žive u ovome selu, a samim time i Monoštor, jedino od 50 prijavljenih sela koje predstavlja ovu nacionalnu zajednicu.

Navedeni su postojeći kapaciteti smještaja, etno-kuće, stari zanati, prirodni resursi, postojeći turistički programi, kao i planovi za buduće aktivnosti. Povjerenstvo je Monoštor posjetilo 22. srpnja. Organiziran je

svečani doček u Turističkom info centru, gdje su predstavnike pokrajinskih tajništava dočekali lokalni dužnosnici, članovi dječje skupine KUDH-a »Bodrog« i članovi UG »Podunav«. Priređen je kulturno-umjetnički program za goste – djeca iz KUDH-a otpjevala su »Šokačku himnu«, a voditeljica dječje grupe *Marija Kaplar* gostima je poželjela dobrodošlicu recitirajući pjesmu *Antuna Kovača* »Doboro došli u Bački Monoštor«. Samim time, povjerenstvo je dobilo uvid u očuvanost tradicije kroz dijalekt, nošnje i pjesme. Pogledali su info centar, koji je opremljen kao stara monoštorska kuća, zanatlije su predstavile svoje stare zanate, a priređen je i domjenak s domaćim pecivom, rakijom i sokovima.

Nakon Turističkog info centra obišli su crkvu sv. Petra i Pavla, koja ih je oduševila svojom monumentalnošću. *Anita Dipanov* iz KUDH-a Bodrog pročitala je tekst o povijesti crkve, a zatim su članice crkvenog zbora »Vis Petrus« odu-

ševile sve nazočne svojim glasovima i izvedbama crkvenih pjesama. Povjerenstvo je potom obišlo Centar građanskih aktivnosti, gdje je priređena power point prezentacija s planovima za budući razvoj sela i projekcija filma o Monošturu. Posjetili su i Etno-kuću »Mali Bodrog« i Etno-kuću »Kuveljci«, kao i čamdžiju i kovača. Posjet je završen objedom u restoranu »M«, gdje su gosti imali priliku kušati domaće delicije – dimljenu mariniranu deveriku kao predjelo, zatim riblji paprikaš i kao desert – rezance s makom. Glazba tamburaša dala je svemu još ljepši ugođaj.

Članovi povjerenstva vidno su zadovoljni završili posjet Bačkom Monošturu, pa se mještani iskreno nadaju da su se visoko rangirali na ovom natječaju, budući da realno ovo selo posjeduje već dobro razvijenu turističku ponudu, kao i mnogo-brojne resurse za daljnji razvoj.

Zdenka Mitić

pa tako stići i do samog Dunava, onako velikog i moćnog, možete pecati ribu, a ako vam se posreći, od ulovljene ribe spremite i svoj ručak. Posebnu čar ovom mjestu daje čuvena »Čarda kod Švabe«, s pogledom na vodu, u opuštenom ambijentu, uživa se u hladnom napitku, a ukoliko želite, gazda će vam spremite i fantastičan riblji paprikaš ili ispeći ribu na tanjurači, onako kako se to radi u Monošturu. Kad god se

ide na Dondo, mora se svratiti do Švabe, popiti piće, pozdraviti domaćina, saznati novosti iz naselja, pa onda krenuti svojim putem. Obično, Švaba ima i neobičnog ljubimca, koji je miljenik svih gostiju i stanara Donda. Divljač, osobito divlje svinje, je ovdje toliko pitoma i naviknuta na ljude, pa je svim ljubiteljima ovog mjesta bila dobro poznata na primjer, krmača Ljubica, ve-par Miško, kao i mnogi drugi.

Adica je vikend naselje na obali Kanala Dunav-Tisa-Dunav. Simpatične vikendice nanizane su pored kanala, s lijepo pokošenom i uređenom okućnicom, a dio naselja se čak zove i Beverli Hils, sve s pločom pored puta. Vlasnici vikendica osnovali su i udrugu koja je angažirana na uljepšavanju naselja, pa je podignuto dječje igralište, uređen put, a u planu su još mnogi projekti. Ovdje su vam susjedi relativno blizu, pa možete skupa navečer sjediti uz vatru i pripremati večeru, slušajući glazbu s tranzistora. Čamcem se može prijeći na drugu obalu kanala, kada vam dosadi kupanje, pa poslije malo šetnje, stižete i u vikend naselje Štale, slično Dondu. Otud se može dalje produžiti ponovo čamcem, vozeći se Dunavcem, pa stići do prave divlje čarde »Štuka«, na koju se stiže jedino ovim prijevoznim sredstvom, biciklom ili motorom.

Najbliže selu je vikend naselje Opaljenik. Smješteno je uz Veliki bački kanal, većina vikendica ima

struju, pa se može uživati u prirodi uz blagodat modernog života. Skoro svaka vikendica ima i svoj mali mol, s kojega se peca, skače u vodu ili na kome se sunča.

Za sva navedena naselja, zajednički je onaj poseban osjećaj povezanosti s prirodom koji vas obuzme čim kročite u zelenilo, kada vam se pluća napune svježim zrakom i kada postanete svjesni ljepota koje su vam tu blizu, na pet do trideset minuta udaljenosti od sela, a ipak čine poseban svijet koji funkcionira po vlastitim pravilima, koja čovjek polako zaboravlja.

Razvojem turizma u selu, pored navedenih sadržaja, javljaju se i novi, pa se za goste organiziraju vožnje fikerom ili zapregom do vikendica, izleti biciklima, organizirani ručkovi, gdje gosti sami mogu sebi pripremiti objed, pekući slaninu na ražnju ili ribu na tanjurači, a ta riba je upravo ulovljena tu, pred njihovim očima izvađena iz vode.

Zdenka Mitić

NOVI IZGLED SREDIŠTA SOMBORA

Lice grada – zrcalo građana

Korzo, sa šetalištem u Parku heroja, s cvjetnim alejama, novim mladim stablima i kandelabrima danas izgleda prelijepo i to moraju priznati svi koji u Sombor dođu, a moraju to priznati i oni koji su se toliko bunili protiv sječe platana

U bliskoj prošlosti, točnije 2007. godine posječe-ni su stoljetni platani u glavnoj ulici u Somboru, oko čega se podigla »velika prašina«. Nije bilo lako dopustiti da se tek tako uništi debeli hlad u kojem su se Somborci skrivali tijekom ljetne žege. Nadležni u gradu i u JKP-u »Čistoća« upozoravali su kako su ta stabla opasna za prolaznike i da je pri svakom nevremenu, pa čak i malo jačem vjetru, opasno šetati glavnom ulicom i obližnjim Parkom heroja, gdje je smješten karmelićanski samostan i prelijepa zgrada Županije.

Svako je nevjeme pokazalo da su ljudi zaduženi za uređenje i održavanje Sombora bili potpuno u pravu. Grane sa stabala padale su kao kiša, i ne samo grane već i cijela stabla. Sva sreća da tada nitko od prolaznika nije stradao, ali je stradao po koji automobil.

ULICA KAO NA SLICI

Izgledalo je kako su tada građani bili ujedinjeni i nisu dali na svoje platane i bođose i na svoj grad. Raznorazne udruge građana počele su prikupljati potpise za sprječavanje sječe platana – ta grad Sombor je poznat po zelenilu, kako će izgledati glavna ulica bez tih stabala? Možda ćelava

kao Ćelavi trg? Sve im je bilo uzalud. Ploča s novim planom ulice postavljene je baš na ulazu u tu ulicu i mora se priznati da je slika izgleda nove ulice bila divna. Ali, slika je slika. Teško je bilo povjerovati da će ulica u realnosti izgledati baš tako – kao na slici.

Nemilosrdna sječa stoljetnih stabala je započela, a Somborci su mogli samo »sjediti i plakati«. Tek su pojedinci vjerovali da će Sombor dobiti lijepo, novo ruho i imati lijep novi korzo, šetalište koje će im biti na ponos, baš kao nekad i stabla platana koja su ovdje pravila dubok hlad.

Mora se priznati da su oni koji su bili »glavni i odgovorni« za uređenje grada svoj posao obavljali na vrijeme i korzo je ubrzo dobio lijepi, novi izgled. Najteže je bilo preboljeti period kada je ova ulica bila raskopana i kada se moralo prelaziti preko dasaka da bi se došlo do pekarnice, gostione ili možda neke prodavaone obučice. Razumljivo, pobunili su se i vlasnici, odnosno korisnici tih lokala, jer im je promet vidno opao. Vlasnici gostiona »čupali su kosu«, jer nisu mogli otvoriti toliko popularne bašte, gdje su prolaznici u ljetnom periodu najviše voljeli sjesti i popiti koje hladno piće. Ulica je polako dobivala novi izgled, a duhovi su se smirili.

A onda nenadano, tako reći preko noći, bez ikakve najave posječeni su bođosi u Parku heroja, drvoredi koji vode prema zgradi Županije. Opet navala građana s pitanjima – kako ste mogli i kako to da nismo obaviješteni? A izgled nove glavne ulice je odavno bio istaknut na velikoj tabli i bilo je itekako očevidno da će i stabla u Parku heroja završiti svoju stoljetnu karijeru.

PROBLEMI IPAK POSTOJE

Korzo, sa šetalištem u Parku heroja, s cvjetnim alejama, novim mladim stablima i kandelabrima danas izgleda prelijepo i to moraju priznati svi koji u Sombor dođu, a moraju to priznati i oni koji su se toliko bunili protiv sječe platana i dolaska novina u glavnu ulicu. Građani su željeli i fontanu u glavnoj ulici, dok su čelnici grada predlagali da u središtu i na kraju ulice budu postavljene dvije česme (treba li reći zbog svjetske ekonomske krize?). Pronađen je kompromis i ovaj je problem ubrzo riješen. Somborci su dobili ogromnu kamenitu česmu ispred Gradske kuće, a dobit će i fontanu, koja još uvijek nije završena.

Dobili su i dva nova spomenika. To je visok križ između pravoslavne crkve i negdašnje Robne kuće »Beograd«, ali i spomenik *Lazi Kostiću*, u prirodnoj veličini, književniku koji je dobar dio svog života proveo u ovom gradu, gdje je napisao i čuvenu pjesmu »Santa Maria della Salute«. Laza Kostić sjedi na klupi, a pokraj njega na toj istoj klupi ima još dovoljno mjesta za znatiželjнике, turiste koji se žele fotografirati s ovim književnikom, neizostavnim pri svakom predstavljanju Sombora.

Građani su zadovoljni, duhovi su smireni, ponekad se još čuje po koja zamjerka kako bi moglo biti onako, a ne ovako, pa se tako nerijetko zamjera što sat postavljen na glavnoj ulici izgleda kao onaj na autobusnom kolodvoru. Zadovoljni su i čelnici grada i oni koji su odgovorni za njegovo uređenje.

Ali problemi ipak postoje. Na nedavno održanom otvorenom sastanku gradonačelnika *Nemanje Delića* s direktorima somborskih javnih komunalnih poduzeća, *Andrija Penzeš*, direktor JKP-a »Čistoća«, izjavio je kako su redovite aktivnosti ovog poduzeća uređenje zelenih i cvjetnih površina. Ali...

»Nastojali smo cvjetnim oazama uljepšati grad, ali događa se da nakon sadnje cvijeća već poslije nekoliko sati žardinjere budu opustošene, što nije lijepa slika i šalje lošu poruku o gradu, ali i o samim građanima. Osam cvjetnih prskalica je polomljeno, dvije klupe su odnijete, a šest je polomljeno. Lome se kante za otpatke, a kada je glavna ulica kemijski tretirana od raznih nečistoća, s trotoara je skinuto 14 kilograma žvakaćih guma. Higijena u gradu je ogledalo rada 'Čistoće', ali i građana«, rekao je je *Andrija Penzeš*.

Izgled središta Sombora je lijep i to se ne može poreći. I arhitektura zgrada na glavnoj ulici je sada došla do izražaja. A građani rado šecu korzom, ponosni na novi izgled svoga grada. A za stoljetne platane i bođose više nitko i ne pita.

Zlatko Gorjanac

Dužijance u Maloj Bosni i Đurđinu

Žetvena svečanost Dužijanaca u Maloj Bosni bit će održana u nedjelju, 31. srpnja. Svečana misa zahvalnica bit će služena u 10 sati u crkvi Presvetog Trojstva. Misno slavlje će predvoditi *Josip Kujundžić*, župnik Vajske i Bođana. Navečer, u crkvi će od 19 sati biti održana svečana akademija, nakon čega slijedi bandašicino kolo.

U Đurđinu se iduće nedjelje, 7. kolovoza, proslavlja mjesna Dužijanaca. Svečana misa zahvalnica bit će služena u 10,30 sati u crkvi sv. Josipa Radnika. Svečana akademija bit će priređena u crkvi od 19 sati, nakon čega će u župi biti održano bandašicino kolo.

Otkrivanje spomenika risaru

Subotica će ovih dana dobiti nov spomenik. Riječ je o spomeniku Risaru (koscu), koji će biti postavljen u parku ispred Gradske kuće. Spomenik će biti otkriven u nedjelju, 31. srpnja (jula), nakon sv. mise koja će prethodno, u 10 sati, biti održana u katedrali sv. Terezije Avilske. Autorica spomenika je kiparica *Maja Rakočević-Cvijanov*, a spomenik predstavlja kosca u prirodnoj veličini i u zamahu za vrijeme košenja.

Spomenik će biti postavljen u okviru proslave 100 godina Dužijance.

Funero i Urna optužili Pogrebno za monopol

Vlasnici privatnih pogrebnih poduzeća »Funero« i »Urna«, *József Miskolci* i *Arnold Dupuy-Gauthier*, optužili su Javno komunalno poduzeće »Pogrebno« za uvođenje monopola u toj djelatnosti, čiji je cilj gušenje privatne inicijative, a posljedica ovog, kako su naveli, »ekonomskog avanturizma« je poskupljenje usluga ukopa.

»Građani Subotice će uskoro ukope plaćati oko tri tisuće dinara skuplje kako bi se »pokrili troškovi ekonomskog avanturizma i težnje prema monopolu JKP-a 'Pogrebno'«, rekao je Miskolci navodeći kako je u novom cjeniku JKP-a uvedena nova stavka - unošenje pokojnika na groblje od 1100 dinara, te poskupljenje stavke za korištenje kolica za cvijeće i prijevoz pokojnika s 325 na 1890 dinara. Oni su uputili prosvjedno pismo gradonačelniku *Saši Vučiniću*, te najavili podnošenje prijave zbog nezakonitosti i samovoljnog dono-

Temeljem članka 10. Zakona o projeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Gradska uprava, Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš od strane nositelja projekta »TELENOR« d.o.o. NOVI BEOGRAD, Omladinskih brigada br.90., za Projekt: izgradnja – postavljanje antenskog stupa i kabineta bazne stanice »Subotica 12« na katastarskoj parceli 24476 ko Stari grad na teritoriju Grada Subotice (ulica: Proleterskih brigada).

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 29.7.2011 do 8.8.2011. godine, u vremenu od 10 do 12h.

Molimo vas da u gore navedenom roku, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

šenja cijena bez suglasnosti lokalne samouprave i pokretanje procedure radi utvrđivanja monopolskog ponašanja.

Direktorica JKP-a »Pogrebno« *Vesna Prčić* kaže kako ovo poduzeće radi sukladno pozitivnim propisima, da nema nezakonitosti u poslovanju, te da novi cjenik ne znači poskupljenje za građane.

»Novi cjenik nije uveden za građane nego za pogrebna poduzeća i to lijepo piše, ali time privatni pogrebnici vješto manipuliraju. To su naknade uvedene pogrebnim poduzećima i nikako neće utjecati na povećanje cijena za građane. Cjenik je usvojio Upravni odbor poduzeća kao što je i do sada to činio, a Upravni odbor je imenovan od strane osnivača«, rekla je Vesna Prčić.

U Subotici postoji još jedno privatno pogrebno poduzeće - »Korpus«, koje se nije priključilo inicijativi »Funera« i »Urne«.

Novi investitor za Toplice Palić

Ministar za zaštitu okoliša, rudarstvo i prostorno planiranje u Vladi Srbije *Oliver Dulić* izjavio je za Radio Suboticu kako će pokušati pomoći realizaciju svih kapitalnih projekata u gradu. On je rekao i kako smatra da je lokalna samouprava mogla uraditi više na privlačenju investicija i rješavanju pojedinih problema. Po riječima ministra Dulića, ovih se dana privode kraju razgovori s ozbiljnim potencijalnim ulagačem, koji bi na Paliću izgradio veliki, moderni wellness spa centar, čime bi se stvorili uvjeti za otvaranja većeg broja radnih mjesta.

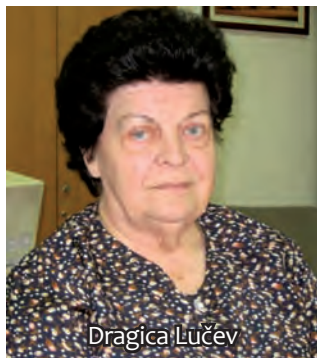
Gosti iz Ulma u posjetu Njemačkom nacionalnom vijeću

Predsjednik Nacionalnog vijeća njemačke nacionalne manjine *Laslo Gence Mandler* primio je u ponedjeljak, 25. srpnja, goste iz njemačke pokrajine Baden Würtenberga: prvog gradonačelnika grada Ulma *Güntera Czischa*, *Sabine Meigel* iz »Podunavskog ureda« i *Dušanu Mandić* iz Pokrajinskog vijeća. Tema razgovora bila je dobra suradnja između grada Ulma, ureda »Donau Büro« i Njemačkog nacionalnog vijeća. Laslo Gence Mandler upoznao je goste s radom novoizabranog sastava Nacionalnog vijeća i planovima, te čestitao gostima na dobroj suradnji i posebno za podržavanje manifestacije »Kamp tolerancije« u Bačkoj Topoli. Prvi gradonačelnik grada Ulma *Günter Czisch* pozvao je u službeni posjet predsjednika Nacionalnog vijeća njemačke nacionalne manjine.

Poticaji za zakup zemljišta za starije od 65 godina

Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo na temelju raspisanog javnog oglasa počelo je primati zahtjeve za odobravanje i korištenje poticajnih sredstava za obradivo poljoprivredno zemljište dano u zakup za 2011. godinu od osoba starijih od 65 godina. Na ovaj način Vlada Vojvodine potiče davanje u zakup oranica čiji su vlasnici stariji od 65 godina. Iznos ove nadoknade bit će od 6000 do 10.000 dinara po hektaru, ovisno o starosti zakupca. Obujam zakupa je od 0,5 do 10 hektara. Predviđeni iznos sredstava je 100.000.000 dinara, a oglas je otvoren do kraja rujna ove godine. Isplata novca se obavlja odmah nakon obrade podataka koje je potrebno dostaviti u Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo na posebnom obrascu koji se može preuzeti sa sajta www.psp.vojvodina.gov.rs.

GRADSKO UDRUŽENJE UMIROVLJENIKA PROVODI BROJNE AKTIVNOSTI KOJIMA NASTOJI OLAKŠATI ŽIVOT STARIJIM SUGRAĐANIMA

Dragica Lučev

Umirovljenici koji su ogrjev kupili putem Gradskog udruženja umirovljenika mogu mirno dočekati zimu jer su im gotovo sve količine već isporučene. Putem ove udruge ove godine kupljeno je 1500 tona sušenog uglja, oko 3.000 kubika ogrjevnog drveta, blizu 300 tona kamenog uglja i oko 1800 tona sirovog, od kojeg je još jedino preostala isporuka 200 tona. Predsjednica Gradske udruge umirovljenika Dragica Lučev kaže kako ova posljednja isporuka zavisi od rudnika te da su njihova obećanja kako će ovih dana i ta posljednja količina stići na adrese kupaca.

»Ove godine su umirovljenici otplaćivali ogrjev na osam obroka, a već od 1. siječnja do kraja ožujka počeli smo s pisanjem porudžbina. Moramo se na neki način snalaziti jer rudnik, iz kojeg izravno dobivamo ugalj, ne daje nam niti jednu tonu dok nismo platili avans. Ogrjevno drvo kupujemo od našeg dobavljača 'Tabu drvare' s kojim godinama vrlo lijepo surađujemo, i

koji nam i razvozi ugalj. Za ovu godinu smo sve obveze prema rudniku izvršili, i njima je sve plaćeno. Snalazimo se tako što uvijek imamo u banci 30.000 eura koje dajemo u depozit i dobijemo kredit pod povoljnim uvjetima kako bismo prebrodili vrijeme dok ne dobijemo novac da bismo rudniku mogli platiti u roku. Na taj način smo došli do toga da možemo tu nabavu izvršiti, inače ne znam kako bismo. Ovih dana trebamo banci vratiti novac. Imamo problema, kao i svuda što ih ima, ali nekih većih nema, ljudi koliko-toliko plaćaju redovito, moraju doći jedanput mjesečno u prostorije udruge i to je i za njih i za nas dosta veliki posao. No, zato smo tu da im pomognemo«, kaže Dragica Lučev.

U Gradskoj udruzi umirovljenika ovih su dana aktualni odmori i ljetovanja u Soko Banji, gdje su u vlastitom objektu organizirani desetodnevni boravci uglavnom za članstvo. »Naše odmaralište u Soko Banji je prilično posjećeno, jer su dosta solidne cijene - tijekom sezone je 350 dinara na dan, a izvan sezone 300 dinara. Ovome treba dodati prijevoz, koji organiziramo preko 'Mol prijevoza', i

koji u oba pravca košta 3.000 dinara. Smještaj je dobar, čisto je, imamo domare koji redovito održavaju odmaralište, i to je značajna pomoć starima koji ne mogu otići na more ili u neke druge toplice«, kaže Dragica Lučev te dodaje, kako sezona u Soko Banji počinje 1. svibnja i završava 10. listopada, te da su u tri smjene u svakom mjesecu s oko 40 ležajeva skoro uvijek svi kapaciteti zauzeti.

Udruga svakog četvrtka organizira izlet na bazen u Morahalom, a autobus je uvijek pun jer su umirovljenici veoma zainteresirani za ovakve kraće jednodnevne izlete. Prostora za druženje ima dosta, jer udruga surađuje s brojim udrugama umirovljenika iz različitih gradova u državi i susjedstvu, tako je skoro bio organiziran posjet Pečuhu, kao i Borovu. Dragica Lučev ističe kako Udruga umirovljenika Subotice broji 12.000 članova i mnogi od njih aktivno sudjeluju u raznim sekcijama poput slamarke, slikarske, pikado sekcije i zbora, koji je veoma poznat i sudjeluje na raznim natjecanjima. Zahvaljujući tome ove godine će u organizaciji subotičke udruge 7. listopada biti održana smotra zborova Vojvodine.

»U želji da poboljšamo kvalitetu života našim starijim sugrađanima organiziramo besplatan pregled očiju, a mjesečno jedanput imamo i besplatno vađenje krvi i mjerenje šećera u krvi. Također povremeno dijelimo odjeću koja nam stiže kao humanitarna pomoć od Crvenog križa i Caritasa«, kaže Dragica Lučev. Posla u udruzi ima stalno, ne manjka niti energije za rad, ali često zafali novca. »Trebamo ofarbati, odnosno obnoviti prozore jer su skoro u raspadanju, ali pomalo smo u teškoj financijskoj situaciji i nemamo toliko novca. Obratili smo se raznim privatnicima i društvenim organizacijama, ali nemaju sluha ili nemaju novca ni oni. U Soko Banji smo prošle godine mijenjali oluke, a ove godine smo zacrtali adaptaciju jedne sobe jer je bilo vlage, već je napravljen i ugovor, samo čekamo da prođe sezona. Trudimo se koliko god možemo«, kaže Dragica Lučev.

Na koncu, još jedna informacija za one koji bi se željeli učlaniti u Gradsku udruhu umirovljenika - članarina se plaća jedanput godišnje prema skali koja je određena prema izosu mirovine i iznosi od 250 do 600 dinara.

S. Mamužić

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

PALIĆANI NEZADOVOLJNI PRIJEDLOGOM URBANISTIČKOG PLANA VIKEND NASELJA

Započinje se sto stvari, a ništa se ne završava

»Od oaze zelene površine vi 25 posto pretvarate u beton. Zbog čega? Zašto je potrebno izvaditi preko stotinu drveća i raznog zelenila?«, pitali su, među ostalim, građani nadležne urbaniste

Više od 70 vlasnika vikendica i kuća na Vikend naselju na Paliću bilo je u ponedjeljak, 25. srpnja, u prostorijama Mjesne zajednice zainteresirano čuti kakav su izgled urbanisti Zavoda za urbanizam predviđeli za taj prostor. Prezentaciju nacrtu plana detaljne regulacije Vikend naselja održao je urbanist *Petar Andrić* ističući kako od 1994. godine, kada je Vikend naselje posljednji puta obrađeno detaljnim urbanističkim planom, a tadašnji koncept predviđao je tip otvorenog vikend naselja s pravom vlasništva nad objektima ali ne i parcelama, do danas na tom prostoru nije bilo većih investicija.

Novi prijedlog plana predviđa legalizaciju većine objekata, kao i mogućnost kupnje parcela. Za stariji sjeverni i središnji dio, koji inače zbog urbanističkog kaosa Master plan turističkog razvoja Palića naziva »Bejrutom«, urbanisti smatraju da je u ovom trenutku nemoguće uraditi parcelaciju, jer ona ne bi bila adekvatna zahtjevima da svaka parcela ima približno pravokutni oblik, te su ovi dijelovi predviđeni za turističko naselje. Prostori južnog dijela, djelomično zapadnog i dio iznad hidroglobusa, definirani su kao zona vikend kuća s okućnicama. Planom je definirana mreža javnih prometnica, većina postojećih staza je zadržana, a prometnice su proširene kako bi zadovoljile minimum propisanih zahtjeva radi izgradnje infrastrukture. Zapadni dio uz obalu definiran je za turističko-ugostiteljske sadržaje, a uz obilaznu cestu predviđeni su komercijalni sadržaji.

»Središnji i istočni dijelovi uz obilaznu cestu, nalaze se u depre-

Petar Andrić

siji, pa je tamo teren u određenim dijelovima godine poplavljen. Naravno da se mora podići teren, što bi trebao uraditi onaj tko upravlja ovim prostorom – 'Park Palić', i onda se taj prostor može izdavati ili prodavati. Poanta je da se tim neuređenim prostorima na neki način podigne cijena, da im se da neka profitabilnija namjena, čime bi dobili i ostali«, rekao Petar Andrić.

Pješčana plaža je zadržana na prostoru na kojemu jest, a umjesto sadašnjeg predviđeno je pravljenje manjeg mola za kupanje. U prijedlogu plana nema velikih parkirališta osim već postojećeg kod Sportskog centra, a parkiranja će biti dozvoljena na završecima prometnica, gdje je planirano po sedam do deset parkirališnih mjesta, kao i svugdje gdje je predviđena turističko-ugostiteljska namjena.

Najviše primjedbi čulo se na prijedlog da se u južnom, i trenutno najuređenijem dijelu Vikend naselja otvara pet novih ulica pokraj već dvije postojeće. Tako će na svakih 20 metara postojati ceste širine šest do osam metara. Mještani ovog dijela smatraju to nepotrebnim

jer već i sada postoje prilazi do svih vikendica, kao i izgrađena kompletna infrastruktura s plinom.

»Od oaze zelene površine vi 25 posto pretvarate u beton. Zbog čega? Zašto je potrebno izvaditi preko stotinu drveća i raznog zelenila? Svakog pojedinca vlasnika vikendice natjerat ćete u troškove jer tamo ima vodovnih cijevi, šahtova, ljetnih tuševa, pločnika, kandelabara. Ulice koje želite otvarati su, po mom mišljenju, nepotrebne. Tako će vikendice biti s tri strane okružene cestama i to više nisu kućice za odmor, gube svoju intimu«, kazao je *Antal Sirovica*.

Mještani osim toga tvrde kako putovi nisu ucrtani po sredini već se od pojedinih placeva uzima cijela širina.

»Voljna sam kupiti plac, ali vi ste moju okućnicu drastično smanjili, za 30 posto je skoro manja nego druge. Time smanjujete vrijednost moje kuće. Mi imamo pravo korištenja zemljišta i obvezno održavanje, čak su svojedobno izlazili pred 1. svibnja kontrolirati je li pokosjena trava. Imali smo obvezu u određenom roku izgraditi viken-

dicu, posaditi zelenu površinu, kositi travu i održavati, tako piše u ugovoru. Ako samo imali određene obveze iz toga proistječu i određena prava«, rekla je *Vesna Vukmirović*.

Na skupu su se čule i sumnje kako se sada žele napraviti prilazi za novoizgrađene apartmane čija izgradnja nije bila predviđena u Vikend naselju, te da moćnici rade što žele. Mještani su pitali ima li dozvolu gradski vijećnik *Gojko Radić*, na čijemu placu stoje brda šljake, pomicati kandelabre i praviti parkirališta dok se urbanistički plan tek usvaja. Palićani su iskoristili prigodu urbanistima uputiti oštre kritike i na račun cjelokupnog uređenja Palića koje se poduzima posljednjih godina. *Slavica Tot-Nagy* smatra kako Palić gubi svoj identitet, te da Palićane nitko ni za što ne pita.

»Što će na Vikend naselju kolnici od šest ili osam metara? I što će u Velikom parku crvene cigle kao na Radijalcu? Koliko projekata i koliko je novca bačeno, i kad će taj Ženski štrand? Umjesto te žive bare koju imamo, umjesto da se očisti jezero kako treba, izmišljamo neke projekte, započinje se sto stvari a ništa se ne završava. Palić je pust, nema programa, nema kulture, nema ništa. Netko uzima novac za projekte i za kojekakve gluposti«, rekla je *Slavica Tot-Nagy*.

Građani svoje primjedbe na plan mogu pismeno uputiti Povjerenstvu za planove do 9. kolovoza, do kada se nacrt plana detaljne regulacije Vikend naselja nalazi na javnom uvidu u Gradskoj kući, gdje se mogu vidjeti svi crteži, kao i tekstualni dio.

S. Mamužić

UREDU POKRAJINSKOG OMBUDSMANA NE PRESTAJU STIZATI PREDSTAVKE

Gyula Ladocki

Mobing u javnim poduzećima

U posljednje vrijeme nova pojava, kakvu do sada nismo imali, jest da se uposleni u javnim institucijama sve češće žale na mobing, na uznemiravanje na poslu od strane direktora ili nekih rukovodilaca. To je nova pojava i imamo već više takvih predanih predstavlki, kaže Gyula Ladocki

U uredu Pokrajinskog ombudsmana u Subotici nema ljetne stanke, svakodnevno se građani javljaju s pitanjima, žalbama, predstavkama. Pomoćnik ombudsmana Gyula Ladocki kaže kako se najčešće žalbe odnose na mirovinsko invalidsko osiguranje.

»To su nerijetko neosnovane žalbe. Ljudi misle da imaju pravo na veću mirovinu, predaju neke papire pa kasni odgovor – takvi slučajevi su najčešći. I u tim slučajevima pokušavamo građanima ipak izaći u susret i pomoći im, tim više jer imamo solidne odnose s institucijama. Nikada se ne dogodi da građaninu, koji nam se obrati, kažemo da mu ne možemo pomoći. Čak i ukoliko nešto nije u našoj nadležnosti uputimo gdje se može naći pravna pomoć, gdje treba otići i što uraditi«, kaže Gyula Ladocki.

NAPLATA DUGOVANJA BEZ PRETHODNE OBAVIJESTI

Česta pitanja sugrađana odnose se na pravo na otpremninu, te neplaćene doprinose od strane poslodavca, no u uredu ombudsmana u tim slučajevima najviše mogu pomoći savjetom, jer je uglavnom riječ o privatnim poduzećima. Građani se često žale na poresku upravu, jer su mnogima stigla obavještenja o

dugovanjima unazad za 10-15 godina. »Ljudi smatraju da nisu dužni, pri čemu nikad ranije nisu dobili obavijest ili rješenje o svojim dugovanjima, a onda odjednom dobiju neku obavijest od porezne uprave da duguju više tisuća dinara, nekad i 50.000, a čak i ne znaju pravnu osnovu zbog čega je to tako. Žale se zbog čega im ranije nije bilo priopćeno dok je dug bio manji. Takve predstavke uglavnom uputimo za Beograd, ali dešava se i da ljudi često nisu u pravu, jer nisu razumjeli taj dokument i o čemu se radi«, objašnjava Ladocki.

Česta su pitanja koja se odnose na neke privatne sporove i privatne probleme, a također česte su žalbe na dužinu trajanja sudskih sporova, no to su slučajevi u kojima ombudsman ne može uopće pomoći jer sudovi djeluju neovisno. Neki građani u ured ombudsmana dođu samo po savjet, imaju neki problem ali ne žele odvjetniku plaćati za pravni savjet, pa dođu kod ombudsmana. Ladocki kaže kako niti u tim slučajevima građanin neće biti odbijen, već će dobiti pravno mišljenje o tomu kakav je mogući ishod postupka, na što građanin ima pravo, itd.

»U posljednje vrijeme nova pojava, kakvu do sada nismo imali, jest da se uposleni u javnim institucijama sve češće žale na mobing, na uznemiravanje na poslu od strane direktora ili nekih rukovodilaca. To je nova pojava i imamo već više takvih predanih predstavlki«, kaže Ladocki te dodaje, kako ne može reći o kojim je

institucijama riječ sve dok se postupak ne okonča, jer se sa svim podacima u uredu barata vrlo diskretno.

PROCEDURA

Kada je riječ o proceduri, nakon predane predstavke građanina u uredu u Subotici, ona se proslijeđuje službi u Novom Sadu, gdje se obrađuje i odlučuje koji će koraci biti poduzeti. »Obično biva tako da se pismeno obraćamo građaninu čime mu potvrđujemo da je njegova predstavka zaprimljena, te da smo se obratili određenom poduzeću ili instituciji. Također pismeno se obraćamo i spomenutoj instituciji koja je, po pokrajinskoj odluci o ombudsmanu, dužna u roku od 15 dana izjasniti se i dati neki odgovor. Na temelju tog odgovora i na temelju žalbe građana, u uredu ombudsmana se analiziraju zakoni, odluke i propisi, i utvrđuje tko je u pravu. Ako je predstavka građanina osnovana i on je u pravu, onda upućujemo mišljenje ili preporuku toj instituciji, koja je dužna tu preporuku poštovati. Ukoliko ne postupe tako imamo pravo kazniti rukovodeću osobu ili direktora, i prisiliti ih da postupe kako je naznačeno u obvezatnoj preporuci. Ukoliko se, pak, ustanovi da predstavka građanina nije osnovana, pismenim putem ga obavještavamo o tomu s obrazloženjem, i okončavamo postupak«, objašnjava Ladocki.

Pokrajinski ombudsman ima svoje urede u Subotici i Pančevu, i na taj način je pokrivena cijela pokrajina. Tako u

subotički ured često, osim iz okolnih naselja, dolaze građani iz Sombora, Kanjiže i Horgoša. »Ljudi često pitaju što je razlika između nas i Gradskog ombudsmana. Razlika je u tomu što je naša nadležnost malo šira. Gradski ombudsman je nadležan za institucije čiji je osnivač Grad Subotica, a mi smo nadležni za one čiji su osnivači pokrajina, ali i gradovi i općine na cijelom teritoriju AP Vojvodine. Dakle, Pokrajinski ombudsman je nadležan za pokrajinsku i gradsku upravu, ili za ta javna poduzeća, institucije i ustanove čiji su osnivači pokrajina ili općina. U tim slučajevima mi možemo u suštini nešto uraditi, ali građani se nerijetko žale i na tijela kojima je osnivač Republika Srbija, te takve predstavke, ako ne možemo pomoći, proslijedimo Republičkom ombudsmanu«, objašnjava Gyula Ladocki.

Jedanput mjesečno Pokrajinski ombudsman svoj ured otvara u nekoj od prigradskih mjesnih zajednica i naselja, a ova praksa, koja će od rujna biti nastavljena, uvijek izazove veliko zanimanje tamošnjih mještana. »Želimo izaći u susret ljudima, ima starijih osoba kojima je problem doći do grada, trebaju putovati autobusom, itd., stoga obično idemo na Palić, u Hajdukovo, Bačke Vinograde, Đurđin, Tavakut, planiramo ići u Čantavir. To je jako dobra praksa jer obično bude veliko interesiranje, a onda dođe i neko od suradnika ili zamjenik ombudsmana iz Novog Sada i zajedno primamo mještane«, kaže Gyula Ladocki.

S. Mamužić

NEOBIČNA KNJIŽEVNA VEČER NA ĐURĐINSKOM SALAŠU

Kako se kraj žetve nekad slavio

Alojzije Stantić, Lazo Vojnić Hajduk, Bela Ivković, Valeria Beszedes-Devavari, Zvonko Sarić

Predstavljene knjige
»Ris i obiteljska Dužijanca
u subotičkom ataru«
Alojzija Stantića i
»Obiteljska Dužijanca«
Laze Vojnića Hajduka

U okviru proslave stote Dužijance u nedjelju, 24. srpnja, na salašu Vlatka Vojnić Purčara u Đurđinu, gdje je održano i ovogodišnje Takmičenje risara, održana je književna večer na kojoj su predstavljene dvije knjige: »Ris i obiteljska Dužijanca u subotičkom ataru« autora Alojzija Stantića i »Obiteljska Dužijanca« autora Laze Vojnića Hajduka.

O knjigama su, osim autora, govorili: etnologinja mr.

sc. Valeria Beszedes-Devavari, književnik i novinar Zvonko Sarić i dugogodišnji predsjednik HKC-a »Bunjevačko kolo« Bela Ivković.

DOKUMENT ZA BUDUĆNOST

Recenzentica knjige »Ris i obiteljska Dužijanca u subotičkom ataru« Valeria Beszedes-Devavari je izrazila zadovoljstvo što je imala priliku raditi na ovoj knjizi. To joj je, kako kaže, omogućilo da se bolje upozna s tradicijom i običajima bunjevačkih Hrvata. Po njenim riječima, u knjizi je dokumentirano bogato nasljedstvo koje ostaje mladim naraštajima koji o risu i Dužijanci znaju ono-

liko i onako kako se to danas u moderno vrijeme prikazuje. Također je napomenula da je značajno što je prvi tom knjige »Ris i obiteljska Dužijanca u subotičkom ataru« pisan izvorim bunjevačkim govorom.

DUH JEDNOG VREMENA

Govoreći o knjizi »Obiteljska Dužijanca« Zvonko Sarić je istaknuo kako ona ukazuje na uporišnu točku ovog običaja – čovjeka, koji radi na njivi i kasnije proslavlja završetak žetve.

»Obrađujući oranice, u središtu životvornog izvora biljaka i životvornosti ljudskog rada, ljudi se trude i rade, nadaju se i strahuju, ljube i brinu za

obitelji, vesele se i tuguju, razabirajući i poimajući nerazruchiivo jedinstvo s Bogom. Tako ljudski rad postaje molitva i suradnički čin s Bogom i s drugim ljudima. U pitanju je ustvari jednostavnost, do koje se inače najteže stiže. I tijekom rada i u vrijeme proslave obiteljske Dužijance pružale su se ruke jedno drugom i izgovarale su se riječi koje ne lažu, u hodu, usklađenih koraka i srca, u svjetonazorskoj bliskosti, predosjećajući kamo idu, ne kružeći, nego su bunjevački Hrvati, poljodjelci, živjeći u zajedništvu s Bogom, iskustva svakidašnjice uzdizali na višu razinu, nama danas iščitljivu i kroz davnašnji običaj obiteljske Dužijance, kao krune duhovne snage tih ljudi. Ova knjiga je dokumentarij životne radosti, dokumentarij jedne velike povijesti sazdane od malih povijesti pojedina- ca, knjiga koja vjerodostojno oznakovljava duh jednog vremena«, kaže Sarić.

Na ovoj neobičnoj promociji knjige prikazan je i običaj završetka risa, gdje su risari predali domaćinu vijenac ispleten od ovogodišnjeg žita, a domaćica je pošćropila risare vodom – da bi žito bilo čisto, i mekinjama – da bi ga bilo puno kao mekinja.

V. Kujundžić

U tri riječi - SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !

JKP "Суботичке пијаце"
 Szabadkai Piacok KKV
 JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

MODNA KREATORICA MARIJA ŠABIĆ O SVOJIM INSPIRACIJAMA, REVIJAMA, ODIJEVANJU

Spajanje
naizgled
nespojivog

Naše djevojke, koje su prekrasne, ipak su previše našminkane, previše sjajne, sa šljokicama, ili pak previše odjevene ili »svučene«. To je općenito odlika siromašnijih društava u kojima se djevojke i žene odijevaju i ponašaju možda previše napadno

Modna kreatorica *Marija Šabić*, poznata po svojim jedinstvenim kreacijama elegantnih haljina, dugogodišnjim je uspješnim radom postala poznato ime, kako u našim, tako i u inozemnim dizajnerskim vodama. Njezina ljubav prema kreiranju odjeće potječe od najmlađih dana, kada je već, kako kaže, bila opčinjena modom.

»Ne mogu točno ni odrediti kada sam se počela zanimati za ovaj posao, bilo je to u srednjoškolskim danima, a ozbiljnije je bavljenje modom uslijedilo

je nakon završetka Više ekonomske škole. Naime, interesiranja su mi se kretala između mode, prava, žurnalistike, ekonomije, ali na koncu ipak sam odlučila da je moda definitivno moj put«, kaže Marija Šabić.

SURADNJA SA SLAMARKAMA

Njezina inspiracija za prekrasne haljine često su tradicija i narodni običaji.

»Onaj tko je odrastao u Subotici, u bunjevačkom okrilju, u ovom koloritu i slikama naših dužijanci i sličnih doga-

đanja, onaj tko je imao dodirnih momenata s narodnom nošnjom i običajima, kao što sam ja imala u djetinjstvu s mojim majkama i tetkom, koja je uvijek bila elegantna ali na onaj gospodski, bunjevački način, taj se stvarno cijeloga života ne može otrgnuti od svega toga, od urođene i prirodne elegancije koju su imale naše Bunjevke odjevene u narodnu nošnju, koja je diktirala i stav tijela, položaj glave u maramama, te su se jednostavno morale i ponašati na dostojanstven, rekla bih, gospodstven način. Međutim, u svojim kreacijama uvijek nastojim napraviti sponu između tradicije i suvremenoga, jer ukoliko se temeljimo isključivo na prošlosti, bez unošenja nečega novoga, osuđeni smo na propast i degradaciju. Dakle, ja sam u svakom slučaju opredijeljena povezati staro i novo.«

Takav spoj tradicije i suvremenoga subotička publika je mogla vidjeti na modnoj reviji prigodom snimanja televizijske emisije HRT-a »Lijepom našom«, kada su predstavljene kreacije sa zanimljivim detaljima izrađenim od slame. »Da, to su bili aksesori od slame, kojima sam ukrašavala kolekciju haljina za proljeće/ljeto 2011. Detalje od slame izradila je izuzetna slamarka *Ivana Dulić*, koja je za mene donijela nešto novo u slamarstvu. Prepoznala

sam čemu ona teži i kvalitetu pronalazača u njoj, te smo se tako povezale i tako napravile ovu kombinaciju. Tijekom svog profesionalnog rada surađivala sam i s ostalim slamarkama, što je svaki put bilo prilično opaženo i u svijetu. Primjerice, mogu reći kako je 2001. godine, na izboru za Miss Universe u Panami, gdje je predstavnik Srbije nosila haljinu s detaljima od slame, poznati dizajner *Roberto Cavalli* zastao i s velikim zanimanjem pogledao što to može zamijeniti bisere i čipku na haljinama«, priča Marija Šabić i dodaje kako je za nju kreiranje igra u kojoj uživa i da bi voljela nikada ne prestati veseliti se novim otkrićima.

NAJDRAŽA MODNA REVIIJA

Važan dio dizajnerskog posla su modne revije, ali iza petnaestak minuta hodanja po pisti stoji puno vremena i truda, ogroman posao i novac.

»Modna revija uključuje više komponenata kako bi sve to izgledalo glamurno, kao što gledamo na Fashion TV-u. Dakle, prije svega, morate imati kolekciju koja je respektabilna i koja će vas prikazati u pravome svjetlu. Osim toga, potreban je izbor dobre glazbe kojom će revija biti praćena, potom rasvjeta, pista koja će biti postavljena na odgovarajući način, kao i dobar koreograf, te osobe koje će predstaviti modele na reviji. Kod manekenki koje nose moje modele, preferiram ženstvenost i, iako ne želim prikazivati anoreksične osobe, djevojke ipak moraju biti vitke, kako bi haljine na njima dobro izgledale«, objašnjava Marija Šabić.

Modne revije njezinih kolekcija održavane su u Grčkoj,

Panami, u Tunisu u okviru priprema za izbor Miss Srbije 2010, Fashion TV, itd., ali na pitanje koja joj je ostala u osobito lijepom sjećanju, kaže: »Najdraža modna revija bila mi je ona na kojoj su nastupili Zvonko Bogdan i Tamburaški sastav 'Hajo', koja nije možda tehnički bila savršena, ali je svakako bila prepuna emocija i pozitivne energije, te je izazvala puno suza, ganutosti, ljepote, koje nakon toga više nisam mogla izazvati. Bilo je i kasnije kod mene divnih osjećaja kad sam recimo gostovala na Fashion TV-u ili u Grčkoj otvarala i zatvarala Fashion weekove, međutim spomenuta revija, sa svim svojim nedostacima, bio je događaj koji me je u potpunosti 'poneo'«.

A kada je riječ o odijevanju... pa, ne može baš svatko bilo što odjenuti, a Marija kaže kako svojim klijentima uvijek to nedvosmisleno i pokaže i sugeriira što je ono u čemu će netko izgledati lijepo. »Ovisi i što tko želi svojim izgledom postići, jer nismo svi uvijek raspoloženi izgledati 'vamp', romantično ili damski. U svakom slučaju, bitno je poštivati neke principe odijevanja, kako bismo izgledali lijepo, elegantno, seksi, a opet odmjereno, nikako vulgarno.«

ODLIKA SIROMAŠNIJIH DRUŠTAVA

Na pitanje kako su po njezinoj ocjeni odjevene naše sugrađanke, kaže da je kod nas sve pomalo prenapregnuto. »Prenapregnuto kratko, prenapregnuto našminvano, čak prenapregnuto lijepo. Kad bih povukla paralelu između siromašnih i bogatijih društava, poput recimo nas i zapadne Europe, rekla bih kako su naše djevojke, koje su prekrasne, ipak previše našminvane, previše sjajne, sa šljokicama, ili pak previše odjevene

ili 'svučene'. To je općenito odlika siromašnijih društava da se djevojke i žene odijevaju i ponašaju možda previše napadno, dok u zapadnom svijetu, gdje nema toliko problema s egzistencijom i kada ne ovisite o tome kako izgledate, sve je malo ležernije i smirenije, jer doista je stres kada djevojka zna da mora izgledati jako lijepo i poželjno, kako bi upala u oči muškarcu koji bi joj mogao osigurati neki prosperitet, ekonomsku stabilnost, sigurnost. To je čak pomalo i tužno, pa mi je zbog toga pomalo i žao naših

mladih djevojaka, koje nemaju opuštenost kao njihove vršnjakinje u razvijenijim sredinama. Teško je danas sve to postići, biti elegantan i zapravo odjeven u možda posljednju plaću svojih roditelja.«

Osim večernjih haljina, u salonu Marije Šabić kreiraju se i modeli za poslovne žene, koje žele izgledati elegantno ali ne stereotipno, a klijenti su najčešće iz Novog Sada, Beograda, Budimpešte. Na koncu, kako vidi svoj posao i što je njegov najljepši dio, Marija Šabić kaže: »Najljepši dio mog posla

je kada nešto zamislim i kada, kao kipari kada od gline stvaraju neki predmet, počinjem istraživati, često kombinirati nešto što je naizgled nespojivo, i konačno realizirati svoju ideju. Nakon toga potrebno je još neko vrijeme kako bi se sve to dotjeralo, dakle krajnje fine-se. Naravno, tu je i materijalni moment, jer konačno ja živim od svoga rada. Sve ove godine sam bila stvarno sretna, ponekad i zabrinuta, ali zadovoljna jer nisam morala raditi nešto što bi mi predstavljalo teret.«

Marija Matković

FELJTON: SVADBENI OBIČAJI U SRIJEMU (II. DIO)

Piše: Dario Španović

Pozivanje u svatove

U svadbu su pozivale osobe zvane »pozivači« ili »zvanice«, a pozivanje se odvijalo na dva načina: »gostinjski« ili »svatovski«

Pozivači

Svadbe u Srijemu uglavnom su održavane tijekom jeseni i zime, zbog manjeg opsega posla nego ljeti i zato što je bilo skupljenog novca od prodaje uroda te domaćeg vina i rakije. Nakon što je djevojka isprošena i sve dogovoreno, pristupalo se pozivanju u svatove.

Tjedan dana prije svadbe u mladoženjinoj se kući obavljalo kićenje čuture i počinjalo se s pozivanjem u svadbu. U svadbu su pozivale osobe zvane »pozivači« ili »zvanice«, a pozivanje se odvijalo na dva načina: »gostinjski« ili »svatovski«. Na »gostinjski« način pozivaju se glavni svadbeni časnici – kum, stari svat, čauš, djever i najbliža rodbina, a pozivalo se kolačem, jabukom i čuturicom dok su pozivači bili mladoženji roditelji. Na »svatovski« način pozivani

su ponovno svadbeni časnici, najbliža rodbina (tako da su oni dva puta pozivani) te ostali gosti. U »svatovsko« pozivanje su išli mladoženjini prijatelji ili brat s prijateljem, a umjesto prijatelja mogao je ići i neki momak iz bliže obitelji.

Atributi pozivača su bijelo platno vezano oko struka i preko ramena i čutura okićena ružmarinom. Prvo se pozivaju glavni svadbeni časnici, najbliža rodbina, pa ostali gosti, i ovaj redoslijed se morao strogo poštovati. Pozvani se poslužuju vinom iz čuture i nazdravljaju za sreću mladenaca. Pozvana bliska rodbina daje platno za košulju dok ostali za čuturu vezuju ručnik. Goste s mladine strane u svatove pozivaju dvije nevjestine prijateljice ili njezin brat. Ovisno o lokalitetu nevjestini pozivači su negdje pozivali bocom vina za koju se nije

vezivao ručnik, dok se u nekim mjestima pozivalo isto čuturicom za koju se vezivaju rupci.

Među svatovima je strogo bila određena svatovska hijerarhija, tako da postoje glavni svadbeni časnici sa svojim ulogama. Glavni svadbeni časnici u Srijemu su: kum, stari svat, baša ili djever, vojvoda ili čauš.

KUM

Kum je obvezno bio iz starog obiteljskog kumstva koji su vjenčavali i krstili članove mladoženjine obitelji i on se jedini pozivao u svadbu tri puta. U svadbu kum donosi veliki »kravalj« (košara s pečenjem, kolačima i poklonom), a također donosi i dvije svijeće koje su na poseban način ukrašene. Običaj je da mladoženjina mati daruje kuma, kupuje mu štof za odijelo i košulju i kumovoj ženi haljinu. Kum je donosio i poseban kolač ili pogaču koji su sječeni poslije ručka u nevjestinom domu. Stara kumstva su trajala i nasljeđivala se desetljećima, pa i stoljećima, jer se smatralo velikim grijehom razvrgnuti kumstvo. Među kumovskim obiteljima nije bilo vjenčanja jer je to smatrano velikom sramotom.

STARI SVAT

Pokraj kuma drugi najvažniji časnik je stari svat. U većini slučajeva za starog svata je uzimana osoba iz starog kumstva, ali može biti i netko iz bliže rodbine. Starom svatu su iskazivane iste počasti u mladoženjinom domu kao i kumu, na ulasku u mladoženjin dom dočekuje se pjesmom i on je također donosio kravalj.

BAŠA ILI DJEVER

Razlika između djevera i baše postojala je ovisno o području gdje se svadba održavala. U južnom i istočnom Srijemu, kao i u dijelu Fruške gore baša

je mladoženjin ujak, dok je u ostalim dijelovima Srijema baša nepoznat, umjesto njega postoji djever. Kod katoličkog stanovništva baša je uglavnom nepoznanica i uvijek se pojavljuje djever. Djever je mladoženjin brat ili ako mladoženja nema brata, netko iz najbliže obitelji. Uloga djevera ili baše je da za nevjestu kupi vijenac za glavu i svadbeni buket. Također, djever otkupljuje mladu od njezinog brata, a kada je otkupi mora nazdraviti vinom koje pije iz njezine cipele, također on izvodi mladu iz kuće i predaje je mladoženji.

VOJVODA ILI ČAUŠ

Svatovsko zvanje vojvode poznato je u Fruštogorskom, istočnom i južnom dijelu Srijema, dok u zapadnom i jugozapadnom dijelu umjesto vojvode postoji čauš koji ima iste svatovske funkcije. Kod katoličkog stanovništva ustaljen je naziv čauš umjesto vojvode na cijelom području Srijema. Za čauša se uzima mladoženjin zet, tj. muž mladoženjine sestre, ako mladoženja nema sestre onda je to muž sestre od strica. Čauš je najzanimljiviji lik na svadbi koji predstavlja glavnog »veseljaka«. Na njegov račun svatovi prave pošalice na koje se ne smije naljutiti, niti se gosti ne smiju naljutiti ako on napravi šalu na nečiji račun. Posebno ga okite i privežu mu rep od magarca, ovce ili neke druge životinje. U nevjestinoj kući stavljao mu se vijenac od crvenih paprika i gušće pero u šešir. Često je okićen i prasećim butom te nosi čuturu. Čauš služi goste i uz puno šale prikazuje poklone koje su dobili mladenci. U nekim selima čauš kao svoj atribut nosi metlu kojom čisti ispred mladenaca da bi počistio uroke, a nakon vjenčanja čauš se nalazi na čelu povorke i nosi svadbeni barjak.

Nastavak u idućem broju

ODRŽANA 6. LIKOVNA KOLONIJA U ŽUPI PRESVETOG TROJSTVA U SOMBORU

Inspiracija u oči jubileja

Župa Presvetog Trojstva u Somboru ove je godine organizirala tradicionalnu župsku likovnu koloniju priređenu u srijedu, 20. srpnja, na kojoj je sudjelovalo 13 slikara. Ovaj šesti susret u prostoru negdašnjeg franjevačkog samostana u samom središtu grada okupio je umjetnike iz Sombora, Subotice, Slankamena i Čantavira.

»Prvotna je želja da se ovdje jedanput u godini okupe som-

neki način utjecao i sam župnik.

»Slikari su ove godine uglavnom ostali ovdje na župi i tu nalezili inspiraciju, ali kada su željeli slikati nešto od somborskih motiva, obično su dolazili prije približiti skice, tako da na likovnoj koloniji sav svoj rad mogu posvetiti tome. Skrenuo sam pažnju umjetnicima da sljedeće godine ova župa slavi jubilej – 250 godina od posvećenja crkve Presvetog Trojstva. Gradnja crkve je zapo-

borski, ali i drugi slikari, koji svojim boravkom i radom ostavljaju župi kao instituciji svoja djela koja ostaju u fondusu ove župske zajednice«, rekao nam je župnik župe Presvetog Trojstva preč. *Josip Pekanović*.

Ova župa ima slobodu i dozvolu umjetnika da slike pokloni, ili ukoliko su takve potrebe da ih proda, ali za sada se o tome nije razmišljalo, već se redovito priređuju izložbe nakon sušenja i uokviravanja ovih umjetničkih djela. Slike se u prostorijama župne kuće obično izlažu u proljeće – oko blagdana Uskrsa i tu ostaju do sljedeće likovne kolonije, odnosno izložbe, tako da ih mogu pogledati svi vjernici i svi zainteresirani ljubitelji likovne umjetnosti.

Župnik Josip Pekanović zadovoljan je odazivom slikara, onih novih, ali i onih »starih znana« , koji ovdje dolaze svake godine i već su dugogodišnji prijatelji župe. Inspiraciju su tražili u župi, u prelijepom sakralnom prostoru, ali ove godine je na

čela prije 260 godina, a nakon 10 godina ona je blagoslovljena i nastavljena je gradnja. Stoga sam pomalo sugerirao umjetnicima da ako je neko inspiriran, bude zastupljena ta tema crkve. Neki su slike na tu temu napravili ovdje, a neki još uvijek rade slike na tu temu i nakon likovne kolonije, kako bi dali svoj doprinos povodom ovog jubileja. I sljedeća, 7. likovna kolonija bit će posvećena ovoj temi«, kaže župnik Josip Pekanović, dodavši kako bi sljedeće godine trebala izaći iz tiska i monografija župe.

Na ovogodišnjoj likovnoj koloniji sudjelovali su: *Sava Stojkov, Rudolf Cirkli, Marija Turkalj-Matić, Marija Kemer, Jene Višinka, Cecilija Miler, Đerđ Šarić, Josipa Križanić, Vanda Njilaši, Zorica Lazić, Mirko Kesegi, Rudolf Sedlar i Stjepan Albot*. Već drugu godinu financijskom potporom koloniju je pomoglo Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne zajednice.

Z. G.

TJEDAN ZA SOMBORSKO LJETO

Najmlađi uživali najviše

Itako je manifestacija »Somborsko ljeto« ranijih godina trajala i po mjesec dana s bogatim kulturno-umjetničkim i drugim programom, u posljednje tri godine sav, ne tako bogat program stane u svega tjedan dana. Ovogodišnje »Somborsko ljeto« otvoreno je nastupom gradskih KUD-ova u ponedjeljak, 18. srpnja, i trajalo je do subote, 23. srpnja, kada je priređena najposjećenija i najpopularnija manifestacija »Somborski kotlić«.

Izgleda da su u tjedan dana najviše uživali najmlađi. Za njih su svakoga dana priređivane likovne, sportske, plesne i literarne radionice, a u petak je nastupio i dječji zbor »Šareni vokali« iz Sombora. Oni stariji mogli su uživati u večeri jazza, kada je u Somboru nastupio »Majamistry trio« iz Novog Sada, koncertu

u Somboru, jer ovaj grad ima tradiciju u njegovanju zanatske djelatnosti, što je potvrđeno i uručivanjem certifikata Udruge starih zanata, koji su bili suorganizatori manifestacije. Na glavnoj ulici postavljena su 52 štanda, a osim Somboraca izlagale su i »zanatlije« iz Novog Sada, Zrenjanina, Temerina, Beograda, Kragujevca i Bajine Bašte. Najviđeniji proizvodi na štandovima bili su predmeti od drveta i kože, umjetničke slike, kolači i proizvodi od meda.

Najposjećeniji bio je petnaesti po redu »Somborski kotlić«, a nije ga mogla omesti ni jaka kiša, koja je malo odgodila pristavljanje ribljih paprikaša. I ove su se godine, kao i prošlih, Monoštorci pokazali kao najbolji kuhari fiša. Najbolji je bio i prvo mjesto osvojio *Marin*

Somborke *Sonje Bakić* i večeri moderne elektronske glazbe, kada su nastupili DJ-evi iz Sombora.

»Ulica starih zanata« također je uvrštena u program ove manifestacije. Građani su na glavnoj ulici mogli vidjeti i kupiti rukotvorine koje priliče starim zanatima, ali našlo se tu i drugih »modernijih« rukotvorina. »Ulica« je trajala dva dana, 22. i 23. srpnja, a otvorio ju je gradonačelnik *Namanja Delić*, rekavši kako nije slučajno da se ovakva manifestacija organizira

Jager iz Bačkog Monoštora, a drugo mjesto pripalo je njegovu sumještaniu *Nenadu Forgiću*, dok je treća nagrada otišla u Crvenku. Pokraj najboljeg paprikaša, Turistička organizacija grada Sombora dodijelila je nagrade i najljepše aranžiranim stolovima i najveselijim društvima.

Oкупljene na Trgu Presvetog Trojstva zabavljao je tamburaški orkestar »Još ovu noć« iz Sombora i pjevačica *Ivana Selakov*.

Z. G.

U TAVANKUTU ODRŽANI 26. SAZIV PRVE KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME I PROSLAVA DUŽIJANCE

Svečanost svršetka žetvenih radova

Dvadeset i šesti saziv Prve kolonije naive u tehnici slame održan je protekloga tjedna u Tavankutu, gdje su se, kao i svake godine, okupile slammarke Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec«, koje su prionule na izradu slika u ovoj jedinstvenoj tehnici.

Na Koloniji je bilo tridesetak sudionica, iz Tavankuta, Subotice i okolice, među kojima je bilo djece, kao i nekoliko slamarki koje su se prvi puta uključile u rad Kolonije, kaže voditeljica Slamarske sekcije pri HKPD-u »Matija Gubec« Jozefina Skenderović:

»One nisu radile slike od slame i ne računaju se da su bile sudionice Kolonije, ali su sve vrijeme bile tu, jer im je bilo jako lijepo s nama. Naime, atmosfera je bila toliko pozitivna, da mogu reći kako na Koloniji uvijek mogu napraviti više nego kad sam doma. Jednostavno kad smo zajedno, ponese nas razgovor, kroz koji razmjenjujemo iskustva, ali se i šalimo«, ističe svoje dojmove Jozefina Skenderović.

VEČER SJEĆANJA POSVEĆENA STIPANU ŠABIĆU

U sklopu održavanja 26. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame i ove je godine priređeno prigodno predavanje i filmska večer, koji su ovoga puta bili posvećeni jednom od inicijatora osnivanja Likovne kolonije »Grupa šestorica« u Tavankutu, pedagogu i likovnom umjetniku *Stipanu Šabiću*. Tako je u Galeriji ove kolonije u Tavankutu prošle srijede priređena večer sjećanja na njegov pedagoški rad u sklopu Likovne kolonije, koja je od 1961. godine prvobitno djelovala u sklopu tavankutske škole, a potom u okrilju HKPD-a »Matija Gubec«. Šabić svoje

talente nije čuvao za sebe, već ih je nesebično dijelio s drugima, kroz pedagoški rad s mladima, ali i slikarima naive, istaknuo je ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov*:

»On je to radio iz uvjerenja da unutar ovdašnjeg prostora i ovdašnjih ljudi, nas Hrvata-Bunjevaca, postoje veliki talenti, ali da je mnogo toga ostalo neostvareno jer nije bilo socijalizacije tih talenata. Dakle, nije bilo prostora da se oni, kao prvo otkriju, a onda da se s njima provodi jedan stručni pedagoški rad. Stoga smatram da Stipan Šabić treba svima nama biti uzor kako treba raditi s generacijama koje dolaze«, naglasio je Žigmanov.

Na temeljima likovne kolonije kasnije je nastala i Prva kolonija naive u tehnici slame u Tavankutu. Međutim, slammarke su svoj rad postupno započele još 1962. u sklopu Likovne kolonije, upravo zahvaljujući Šabićeve senziбилitetu u otkrivanju stvaralaštva u tehnici slame. Njegova naklonost prema ovoj autentičnoj likovnoj tehnici mogla se vidjeti i u prikazanom dokumentarnom filmu o njegovu životu, a u kojemu on, među ostalim, ističe kakvo je oduševljenje početkom šezdesetih godina prošloga stoljeća, izazvala prva maketa, a potom i prva slika izrađena od slame:

»To je, znate, bio takav događaj kad smo ugledali maketu crkve sv. Marka, kao da smo otkrili najljepše zlato. To je tada bilo još nešto neviđeno i jako smo se oduševili tim radom *Ane Milodanović*. Nakon nekog vremena, promatrajući moje slike, Ana meni govori 'Ja bih mogla isto tako uraditi sliku'. Malo sam se toga plašio, ali ona je donijela 'Rit', prvu sliku od slame. To je bilo takvo oduševljenje kada je slika bila izložena, da vam ne pričam. U Tavankutu je, unatoč

Prikazan je film Rajka Ljubića o Stipanu Šabiću

Smatramo vrlo važnim na institucionalni način promovirati naše slammarke i ovu umjetnost, koja je jedinstvena, ne samo u ovoj regiji, nego i u cijelome svijetu, rekao je predsjednik HKPD-a »Matija Gubec«
Ladislav Suknović

snijegu i zimi, bilo preko dvije tisuće posjetitelja od ukupno sedam tisuća mještana«, prisjeća se Šabić u filmu snimljenom 2003., autora *Rajka Ljubića*.

Pedagoški rad Stipana Šabića imali su priliku iskusiti brojni ljubitelji likovne umjetnosti, među kojima i naši uspješni akademski slikari poput *Josipa Skenderovića Age*, koji je tijekom večeri sjećanja u Tavankutu također iznio svoja prva iskustva s likovnim stvaralaštvom, koja su upravo bila vezana uz Stipana Šabića.

INSPIRACIJA U MOTIVIMA NEKADAŠNJEG NAČINA ŽIVOTA

Slamarke su bile i ove godine inspirirane motivima nekadašnjeg načina života, tradicijom i običajima ovoga podneblja, dok je tematski na nekoliko slika zastupljeno i voće, kao simbol Tavankuta, u kojemu je ujedno nedavno i ustanovljen »Festival voća«. Međutim, što su vrijedne ruke slamarki izradile, moći će se premijerno vidjeti uoči održavanja gradske Dužijance, 12. kolovoza, kada će, s početkom u 19 sati, u predvorju Gradske kuće, već tradicionalno biti priređena izložba slika s ovogodišnje Kolonije.

Zatvaranje 26. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame upriličeno je u petak, 22. srpnja, u Domu kulture u Tavankutu, uz prigodni folklorni program koji su pripremili članovi HKPD-a »Matija Gubec«. Predsjednik ovoga društva *Ladislav Suknović* tom je prigodom podsjetio na pola stoljeća od osnutka Likovne kolonije u Tavankutu, kao i skorašnju uspostavu rada Galerije »Prve kolonije naive u tehnici slame«, kojom se, kako kaže, na-

Tavankutska bandašica i bandaš:
Sandra Jakovčević i Marinko Francišković i
mali bandaš i bandašica: Marko Grmić i Nataša Benčik

stoji promovirati ova autentična umjetnost:

»Smatramo vrlo važnim na institucionalni način promovirati naše slammarke i ovu umjetnost, koja je jedinstvena, ne samo u ovoj regiji, nego i u cijelome svijetu. Nadam se da će za pedeset godina neke buduće generacije reći kako proslavljaju pola stoljeća od osnutka ove galerije. Mislim da zajedničkim snagama to možemo i da ćemo u tome ustrajati. Zahvaljujem se svim slamarkama, od kojih neke rade od samih početaka osnutka Kolonije, što su uporne i redovito dolaze raditi, i to ne samo za Koloniju, nego je njihov rad, na godišnjoj razini, vidljiv i kroz sudjelovanje na brojnim izložbama, sajmovima, te brojnim drugim manifestacijama«, rekao je *Ladislav Suknović*, ujedno najavivši obilježavanje 50. obljetnice osnutka Likovne kolonije u Tavankutu, koje će biti priređeno u rujnu.

Zatvaranje Kolonije prigoda je i za predstavljanje tavankutskih bandaša i bandašice, a to su ove godine *Marinko Francišković* i *Sandra Jakovčević*, kojima su prošlogodišnji predvoditelji žetvenoga slavlja, *Jasmin Iršević* i *Sunčica Kopunović*, uručili

krunu od slame, koju je, u simboličnom znaku obitelji, izradila *Jozefina Skenderović*.

EUHARISTIJSKA PROSLAVA DUŽIJANCE

Svečanost svršetka žetvenih radova obilježena je u Tavankutu u nedjelju, 24. srpnja, mimohodom do župne crkve Srca Isusova. Mnoštvo mladih i djece odjevenih u narodne nošnje, risari i risaruše na karucama okićenim novim žitom, te bandaš i bandašica, *Marinko Francišković* i *Sandra Jakovčević*, došli su zahvaliti Bogu za darovani kruh.

Misno slavlje predvodio je vlč. *Marijan Vukov* iz Novog Sada, uz koncelebraciju tavankutskoga

župnika preč. *Franje Ivankovića*.

Vlč. Vukov u prigodnoj je propovijedi ukazao na potrebu svakodnevnih iskrenih zahvalnosti Bogu za plodove rada koje nam daruje.

»Zahvalni smo Bogu za Dužijancu, za pšenicu, kruh, za plodove naših njiva koje dobivamo od Oca nebeskoga. To činimo u euharistiji, jer je ona na najizvrsniji način upravo zahvaljivanje. Ne bi naša njiva rodila da je nije dobio Bog blagoslovio, ne bi donijela ploda da dobio Bog nije tako htio. Ono što se događa čovjeku je s Božjim znanjem. Stoga imajmo povjerenja u Boga i zahvalnosti za ono što posjedujemo, pa makar to bilo i skromno. Nađimo otisak Božjeg prsta u našim životima. Također se možemo zapitati - ima li smisla zahvaljivati kada urod na našoj njivi nije onakav kakav smo očekivali? Budimo svjesni da molitvom i zahvaljivanjem ne činimo samo nešto što moramo radi reda. Zahvaljujući Bogu iskreno, postajemo mu bliski i činimo najljepši sklad koji je moguć u čovjekovu životu. Budimo uvjereni da, ako nam Bog i ne usliši za ono što molimo, dat će nam zsigurno snage za nešto drugo, što je bolje od onoga što smo mi zaželjeli«, poručio je, među ostalim, u svojoj propovijedi vlč. *Marijan Vukov*.

Proslava tavankutske Dužijance nastavljena je navečer u dvorištu župe, gdje je priređeno »Bandašicino kolo«, koje je, kao i svake godine, okupilo brojne ljubitelje ove žetvene manifestacije.

Marija Matković

Folklorci Gupca na zatvaranju kolonije

DUŽIJANCA U SVETOZARU MILETIĆU

Blagoslovljeni kruh i kruna

Dužijanca u Lemešu već je po tradiciji trajala četiri dana. Organizator je bio HBKUD »Lemeš«.

U četvrtak je bila svečana sveta ispovijed bandaša, bandašica, članova udruge i vjernika, da bi u duhu čisti mogli skromno i skrušeno zahvaliti Bogu na dobrom rodu i lijepom vremenu tijekom žetve.

Gundić Čiso – Dalmata koju organizira HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića.

U subotu je program »U avliji kod bače i nane« održan u Domu kulture. Cijela večer je zamišljena kao poljoprivredna emisija koju emitira RTL (Radio-televizija Lemeš). Program u studiju je vodio Marko Vilić, a gosti su mu bili: ratar Pero

Mučkalo, stočar Jašo Stokić i naravno predstavnik vlasti, zamjenik ministra Škrtislav Beparić, dok se s terena, tj. iz avlije bače i nane javljala Marija Bagi. U studiju su se vodile žučne rasprave o aktualnim problemima u poljoprivredi. Na terenu, tj. u avliji domaćina bilo je veselo, slavio se završetak žetve. Igralo se i pjevalo. Osim domaćina gosti su bili MKUD »Nemeth Laszlo«, pjevač Lemešanin *Iš-tvan Sevald* i pjevački zbor

»Musica Viva«. Naravno, ove večeri predstavljeni su i novi bandaši: mali bandaš je *Petar Babić*, mala bandašica *Sandra Ačai*, veliki bandaš je ove godine *Željko Zelić*, a velika bandašica *Sonja Bagi*. Nije izostao ni blagoslov nane s mekinjama i vodom i predaja krune i kruha od novog brašna.

U nedjelju u crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u poslijepodnevnom satima bila je središnja svečanost lemeške Dužijance. Svečanu povorku predvodili su bandaši i bandašice. Oni su na oltar na blagoslov donijeli kruh i krunu. Svečanu svetu misu je predvodio župnik iz Odžaka i Apatina *Jakov Pfajfer* uz koncelebraciju đakona *Stipana Periškića* iz Bačkog Monoštora i mjesnog župnika *Antala Egedija*. Misi je nazočio veliki broj vjernika kao i mnogobrojni uzvanici.

Svojim pjevanjem ovu su misu uljepšali dječji crkveni zbor i pjevački odjel domaćina. Iza svete mise svi su zajedno još jednom zahvalili Bogu na darovima žetve molitvom kod križa. Svečana povorka je nastavila s kruhom i krunom do Mjesne

Bandaši i bandašice: Petar Babić, Sonja Bagi, Željko Zelić i Sandra Ačai

U petak je u velikoj dvorani Mjesne zajednice bila promocija knjige »Lira naiva 2011«. Svoje su stihove čitali pjesnici iz Sombora, Subotice, Čonoplje, Alekse Šantića i naravno domaćini – Lemešani. Kako bi ugođaj bio potpun, glazbom je ovaj događaj popratila *Aleksandra Pletikosić*, inače Lemešanka, učenica srednje muzičke škole u Somboru. Posjetitelji su mogli vidjeti slike nastale na trećem sazivu kolonije Ivan

zajednice. Tamo ih je dočekao predsjedavajući mjesnog vijeća *Aleksandar Vidaković* kome su bandaš i bandašica predali blagoslovljen kruh i krunu.

Program je nastavljen u Domu kulture gdje su gosti KPZH »Šokadija« iz Sonte priredili kraći kulturno-umjetnički program. Uslijedila je večera i druženje uz tamburaše.

Lucia Tošaki
Foto: Ivan Horvat

ŽUČNA POLEMIKA NA SJEDNICI SAVJETA MZ SONTA

Od zastave do komunalnih problema

Igor Jakšić, Renata Kuruc i Andrija Adin

Dopredsjednik Savjeta Andrija Adin imao je ozbiljne prigovore na vođenje zapisnika na prethodnim sjednicama, tvrdeći kako nisu uvedene njegove primjedbe, od kojih se najozbiljnija odnosila na skidanje s dnevnog reda informacije o isticanju zastave hrvatske nacionalne manjine u danima blagdana

Piše: Ivan Andrašić

Na sjednici održanoj u ponedjeljak, 25. srpnja, definitivno je postalo jasno da ima problema u većinskoj koaliciji u Savjetu MZ Sonta, koju je tvorilo pet članova DSHV-a i tri člana DS-a. Već prigodom glasanja o dnevnom redu došlo je do prvih nesporazuma, a usvojen je s 8 glasova vijećnika DS-a i SPS-a, protiv su bila četvorica iz redova DSHV-a. Dopredsjednik Savjeta Andrija Adin imao je ozbiljne prigovore na vođenje zapisnika na prethodnim sjednicama, tvrdeći kako nisu uvedene njegove primjedbe, od kojih se najoz-

biljnija odnosila na skidanje s dnevnog reda informacije o isticanju zastave hrvatske nacionalne manjine u danima blagdana, te da je riječ o omaškama kojima se forsiraju pojedinci iz SPS-a i DS-a, a prikriva istina. Žestoko su reagirali vijećnici iz redova SPS-a Željko Dekan i Tomislav Silađi, pa je došlo do žučne polemike, na što je oštro reagirao predsjednik MO DS-a Veljko Bačić.

Predsjednik Igor Jakšić izrekao je opomenu Tomislavu Silađiju zbog nedoličnog ponašanja, a zapisnik s prethodne sjednice nije usvojen. Daljnji tijek sjednice protekao je u

mirnijim tonovima. Uz kraću raspravu sve predložene točke usvojene su preglasavanjem.

PROBLEM – STRUJA

Tekuća problematika MZ Sonta riješena je brzopotezno, a sa zadovoljstvom su primljene informacije o građevinskim aktivnostima na području sela. Jedan od najvećih problema Sončana je kvaliteta struje, čiji je napon u pojedinim rubnim dijelovima sela daleko ispod propisanih 220 V. U završnoj fazi je gradnja nove trafo stanice 20/0,4 kV na križanju Ulice cara Lazara i Kosovske ulice s priključnim 20 kV i 0,4 kV vodovima i rekonstrukcija niskonaponske mreže u dijelu Grobljanske ulice. Trafostanica će električnom energijom opskrbljivati oko 300 kućanstava, a ova investicija Elektrovojvodine vrijedna je 3 milijuna dinara. U planovima je i izgradnja istovjetne trafostanice na križanju Strossmayerove i Karađorđeve ulice, čime će problemi sončanskih kućanstava u napajanju kvalitetnom strujom biti riješeni. Pozitivnih pomaka ima i u rješavanju problema pošte u Sonti. Već ove jeseni očekuje se čista situacija glede statusa Sontaprometa, a najpovoljnija solucija bila bi odobravanje izuzimanja potrebnog dijela

zgrade iz licitacijske mase od strane nadležnih. Kako PTT nije zainteresirana za kupovinu objekta, jedini izlaz bio bi pojavljivanje MZ u svojstvu kupca, a kasnije bi ovaj poslovni prostor bio iznajmljen Pošti.

RJEŠAVANJE KOMUNALNIH PROBLEMA

Tajnica MZ Renata Kuruc upoznala je članove Savjeta i s informacijom o odobrenju sredstava za gradnju sekundarne mreže fekalne kanalizacije i glavnog gravitacijskog kolektora za naseljeno mjesto Sonta po osnovu apliciranja na natječaj Ministarstva za nacionalni investicijski plan.

»Na ovaj natječaj aplicirali smo koncem prošle godine. Prije dva mjeseca dobili smo informaciju da je ovom projektu dodijeljeno nešto manje od 100 milijuna dinara. Vrijednost projekta je dvostruko veća, a iz NIP-a smo tražili polovicu, drugu polovicu ćemo pokušati namaknuti iz ostalih izvora. Kako su IPA fondovi otvoreni za takve projekte, možemo očekivati rješenje putem prekogranične suradnje. Kontakte s Vukovarsko-srijemskom županijom smo ostvarili, apostrofirali smo naše zajedničke probleme i obostrano smo optimisti glede njihovog rješavanja«, rekla je Renata Kuruc.

REAGIRANJE

Jedino iz hrvatske zajednice interes nisam zapazio

Ubroju 434 Hrvatske riječi, na strani 25 spominje se i moje ime u kontekstu koji je vrlo nedorečen, pa i netočan.

Autor navodi kako je zbirka leptira (1000 različitih vrsta) bila izlagana u mnogim mjestima u Vojvodini... »a do sada mi je ostala neostvarena želja da izlažem i u Hrvatskoj«.

Autor je ovdje naveo neistinu, jer moje riječi su bile: »Jedino do sada još nisam zapazio interes za ovu zbirku iz naše hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini – niti iz Sombora, niti iz Subotice, niti iz drugih mjesta gdje žive Hrvati.« Gospodin je sve lijepo snimio na traku pa je poslije napisao nešto drugo. Ja nemam nikakvih neostvarenih želja. Više od trideset godina proveo sam u prirodi s insektima, stekao sam mnogo prijatelja iz svih većih gradova bivše

Jugoslavije, pa i iz inozemstva (Njemačka, Velika Britanija, Japan). Nisam veliki učenjak, ali nezaobilazno sam poznati entomolog, kako kod nas, tako i šire. Mnogo sam toga rekao onima koji su me pitali o tome što sam ja to radio više od trideset godina i što je od toga ostalo. Vrlo sam ponosan i zadovoljan što sam nešto trajno ostavio iza sebe. Kao entomologa amatera (a baš takvi su najviše uradili na istraživanju entomofaune svuda u svijetu) ima me i među entomolozima Srbije i Hrvatske sa svojim rezultatima koji su pobudili veliko zanimanje ne samo kod nas nego i među svjetskim entomolozima...

Eto, sada su i čitatelji HR saznali da i tu među nama, u Sonti, postoji nekakav »umirovljeni biolog« koji ima 1000 leptira i jednu pronađenu vrstu. Stvarno stanje je, naravno, mnogo drugačije. Oni koji su bili zainteresirani saznali su mnogo više.

Nažalost, takvih još nisam imao iz našeg nacionalnog korpusa, tj. iz hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini.

Stipan Silađev

KRONOLOGIJA od 29. srpnja do 4. kolovoza

29. SRPNJA 1945.

Utemeljen Mjesni, odnosno Kotarski odbor Ujedinjenog saveza antifašističke omladine Vojvodine za Suboticu (USAOV). Predsjednica je *Ilona Kovács*, a tajnica *Estera Ivković*.

29. SRPNJA 1986.

Premинуo je dr. *Emil Vojnović*, vrsni intelektualac, poliglot, bivši dugogodišnji ravnatelj Histo-rijskog arhiva u Subotici.

29. SRPNJA 2008.

Hrvatsko nacionalno vijeće za direktora Novinsko-izdavačke ustanove Hrvatska riječ izabralo *Ivana Karana*.

30. SRPNJA 1847.

Poslije smrti gradskog vijećnika *Josipa Sarića*, glavnog ravnatelja subotičkih pučkih škola, na njegovo je mjesto privremeno postavljen franjevac *János Szerencsés*. Ubrzo potom zamijenio ga je subotički odvjetnik *Pavle Bobić*.

30. SRPNJA 1882.

Na subotičke zgrade postavljene su ploče s nazivima ulica i trgova, koje su dobile po imenima istaknutih intelektualaca, umjetnika, književnika, državnika i drugih javnih djelatnika.

30. SRPNJA 1890.

Okončana je izgradnja prve Palače pravde u Subotici, čiji je temeljni kamen postavljen 12. listopada 1889. Podignuta je naspram zgrade Željezničkog kolodvora.

31. SRPNJA 1885.

Rođen je *Imre Radó*, spisatelj, publicist, jedan od vodećih ličnosti vojvođanske mađarske književnosti između dva svjetska rata. Napisao je dvije knjige pripovijedaka, jedan roman te knjigu studija i eseja. Ubijen je

tijekom 1944. u zloglasnom njemačkom koncentracijskom logoru Auschwitz.

31. SRPNJA 1993.

U Maloj Subotici, u Hrvatskoj, umro je istaknuti subotički spisatelj, prevoditelj i javni djelatnik *Cvetko Malušev*. Dugi niz godina bio je čelnik novosadske Novinsko-izdavačke kuće Bratstvo-jedinstvo, potom glavni i odgovorni urednik tjednika *Magyar Képes Újság* u Osijeku. Napisao je memoarsko djelo *Leltár*. Rođen je 27. veljače 1910.

31. SRPNJA 1993.

Prigodnim umjetničkim programom, prikazivanjem fragmenata iz filmske ostavštine *Sándora Lífke* i premijernom projekcijom filma »Pun mesec nad Beogradom«, redatelja *Dragana Kresoja*, na Paliću je svečano otvoren I. međunarodni filmski festival Palić '93.

1. KOLOVOZA 1870.

U slobodnom kraljevskom gradu Subotici uvedena je nova institucija velikog župana, odnosno nadžupana. Postavljao ga je kralj te je bio predstavnik izvršne vlasti. Zadaća mu je bila bdjeti nad interesima državne uprave koju posreduje municipalna, lokalna samouprava. Ujedno je bio i predsjednik Municipalne skupštine, koja se redovito sastajala jednom mjesečno.

1. KOLOVOZA 1945.

Na sjednici Skupštine izaslanika naroda Vojvodine mons. *Blaško Rajić* i predsjednik Okružnog narodnooslobodilačkog odbora *Lajčo Jaramazović* izabrani su za nove članove Antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije (AVNOJ).

1. KOLOVOZA 1971.

Književnik i ravnatelj Gradske knjižnice *Blaško H. Vojnić* obja-

vio je u vlastitoj nakladi knjigu »Moj grad u davnini – Subotica od 1391. do 1941. – Pet stotina i pedeset godina grada«.

2. KOLOVOZA 1743.

Na prvoj sjednici Magistrata Svete Marije (Subotice) u Izabranu skupštinu imenovana su 42 člana rimokatoličke vjere. Preostalih 18 mjesta ostavljeno je za pripadnike pravoslavne vjere, odnosno Srbe, ukoliko prihvate civilnu upravu grada. Oni su, međutim, Ratnom vijeću u Beču uputili svoju odluku da i dalje ostaju pod vojnom upravom.

2. KOLOVOZA 1901.

Prva kino predstava u Subotici održana je pod šatorom, na Žitnom trgu. Poslije nekoliko dana »Bácskai Hírlap« je objavljeno i sljedeće: »...Bez presedana! Ne može se pobrkati s komedijom! Prvi put u Mađarskoj, električnom strujom, pokretane su i osvijetljavane slike (Sinematograf)...«

2. KOLOVOZA 1951.

Poslije višegodišnje prodaje kruha na točkice, počela je slobodna prodaja ove važne namirnice.

3. KOLOVOZA 1821.

Šime Vojnić oporučno je ostavio 400 forinti za izgradnju buduće subotičke gradske bolnice.

3. KOLOVOZA 1901.

Dva i pol mjeseca nakon prve nogometne utakmice u Subotici (kao i na prostoru kasnije Jugoslavije) osnovan je Atletski klub »Bačka«. U Upravu su izabrani: dr. *Josip Aurel*, dr. *Josip Fris*, *Julije Gruber*, *Antun Ilaš mlađi*, *Josip Kiš*, *Pavle Kortvelješi*, *Josip Mamužić*, *Stjepan Mamužić*, dr. *Joca Manojlović*, *Nándor Mucsi*, *Milan Ognjanov*, *Svetozar Ognjanov*, *Koloman Prčić*, *Ivan Sarić*, *Đuro Stantić*, *Alojzije Suknović*, *Franjo Šafranji*, *Nikola Šnajder*, *Zoltan Temunović*, *Zoltán Wagner* i *Karlo Zambeli*.

3. KOLOVOZA 1979.

Grupa stručnjaka sastavila je izvješće u kojem se navodi kako je u subotičkom ataru preostalo samo dvadesetak izvornih salaša, te da su neki od njih već u ruševnom stanju. Također su istaknuli kako je salaše potrebno sačuvati, ne samo kao spomenike kulture, već i kao središta zelenih otoka, oaza, koje i te kako pridonose očuvanju ekološke ravnoteže u ovom podneblju.

4. KOLOVOZA 1948.

Rođen je *Lazar Francišković*, pjesnik, prozaik, esejist, knjižničar u subotičkoj Gradskoj knjižnici. Prvu knjigu »Zov riječi« (ciklus »Mrginj«) objavio je (1980.) zajedno s *V. Đurićem* i *I. Mandusovim*. Slijede zbirke stihova: »Utva bez krila« (1980.), fotomonografija »Salaši« (s. A Jurigom, 1997.), poema »Biblioteka, Gradska kuća i fontana« (1998.), spjev »Stara crkva« (2000.), poema »Skaska o vatri« (2004.), te roman »Hodočasnik« I. i II. (2004., 2006.), knjiga kolumni »Prelistali smo za vas« (2007.) i poema »Graak« (2008.)

4. KOLOVOZA 2001.

Poslije kraće bolesti preminuo je profesor *Bela Gabrić*, istaknuti spisatelj, kulturni i javni djelatnik. Nakon studija u Zagrebu preko dva desetljeća predaje u školi, a zatim je bibliograf u subotičkoj Gradskoj knjižnici. Sedamdesetih godina, u vrijeme protuhrvatske histerije, izložen je progonu i osuđen na kaznu zatvora. Uredio je i priredio više knjiga bačkih hrvatskih pisaca. Papa Ivan Pavao II. podijelio mu je najviše crkveno priznanje »Pro Ecclesia et Pontifice«, koje Katolička crkva daje zaslužnim svjetovnjacima za uzoran život i zaslužan rad na polju kulture. Ovo je prvo ovakvo priznanje stvaraocima u Bačkoj tijekom povijesti Katoličke crkve na ovim prostorima. Također je nositelj zvanja Počasni građanin Subotice. Rođen je 10. ožujka 1921.

Lordan Zafranović: »Lifka« mi mnogo znači

SUBOTICA – Hrvatski redatelj *Lordan Zafranović* primio je prošlog petka nagradu »Aleksandar Lifka« koju Festival europskoga filma na Paliću dodjeljuje istaknutim stvaraocima za izuzetan doprinos europskoj kinematografiji.

»Ova mi nagrada veoma znači jer se poklapa s 50. godišnjicom prvog kadra snimljenog za film 'Nedjelja', načinjenog u Splitu«, rekao je Zafranović na konferenciji za novinare u okviru 18. festivala europskog filma na Paliću.

Zafranović, koji je Hrvatsku napustio početkom 90-ih i u međuvremenu živio u Pragu, rekao je kako se polako vraća u svoju zemlju. U Hrvatskoj je završio serijal o nekadašnjem jugoslavenskom predsjedniku *Josipu Brozu Titu*. Serijal je sniman četiri godine, ima 13 epizoda, i na jesen ili na zimu trebao bi biti prikazan na HRT-u. Zafranović trenutačno također snima i po jedan film u Hrvatskoj i Češkoj.

Lordan Zafranović je na palićkom festivalu već gostovao. Na jednom od prvih izdanja te manifestacije predstavio je svoj film »Testament« (1994.), a prije sedam godina bio je član žirija glavnog natjecateljskog programa.

Inače, nagradu »Zlatni toranj« za najbolji film na ovogodišnjem Festivalu europskoga filma na Paliću dobilo je njemačko ostvarenje »Zaustavljen na putu« *Andreas Dresena*. »Palički toranj« za najbolju režiju dobio je poljski redatelj *Jan Komasa* za film »Soba samoubojica«, a specijalno priznanje žirija ruski redatelj *Andrej Zvjagincev* za film »Elena«. Najboljim filmom iz selekcije »Paralele i sudari« proglašeno je tursko ostvarenje »Punoljetstvo« *Serena Yüceua*.

Nagrada za »Crossed Sild« u Poznanu

POZNAN – Animirani film »Crossed Sild« (Prekrižene haringe) dobio je treću nagradu »Bronze Pegasus« na 4. međunarodnom festivalu animiranog filma »Animator 2011.« održanom u Poznanu u Poljskoj. U natjecateljskom programu festivala sudjelovalo je pedesetak filmova iz cijeloga svijeta.

Autorice filma »Crossed Sild« su likovne umjetnice *Lea Vidaković*, podrijetlom iz Subotice i *Ivana Bošnjak* iz Zagreba. Ovaj njihov zajednički rad nastao je tijekom studija animacije na sveučilištu u norveškom gradu Volda.

Film je dosad gostovao na brojnim festivalima te je prikazan u okviru izložbi - u Mađarskoj, Srbiji, Hrvatskoj, Austriji, Japanu, Francuskoj, Norveškoj, Velikoj Britaniji, Poljskoj, Španjolskoj te Trinidadu i Tobagu.

Trijumf »Kotlovine« u Puli

PULA – Dodjelom Zlatnih Arena prošle je subote završen 58. festival igranog filma u Puli, na kojem je u glavnoj sekciji Nacionalnog programa ove godine prikazano deset, a u sekciji manjinskih koprodukcija devet filmova.

Prema odluci ocjenjivačkog suda film »Kotlovina« redatelja *Tomislava Radića* dobitnik je velike Zlatne Arene za najbolji film na ovogodišnjem festivalu, a isti je film uz glavnu nagradu dobitnik još pet Zlatnih Arena.

Uz »Kotlovinu«, najnagrađivaniji filmovi ovogodišnjeg festivala su »Čača« redatelja *Dalibora Matanića* te film »Koko i duhovi« redatelja *Daniela Kušana* koji su osvojili tri, odnosno dvije Zlatne Arene.

Dužionica u Somboru

SOMBOR – U organizaciji HKUD-a »Vladimir Nazor« za vikend će biti održana 77. Dužionica u Somboru. Proslava ove žetvene svečanosti počinje sutra, u subotu 30. srpnja, kulturno-umjetničkim programom u velikoj dvorani Hrvatskog doma. Sudjeluju: gosti KUD »Tolisa« iz istoimenog mjesta u Bosni i Hercegovini i domaćini, folklorna, literarna i pjevačka sekcija HKUD-a »Vladimir Nazor«. Tom će prigodom biti predstavljene i ovogodišnji bandaš i bandašica. Početak je u 20 sati.

Središnja manifestacija Dužionice bit će održana sutradan, u nedjelju 31. srpnja. Svečana sveta misa bit će slavljenja u 10 sati u crkvi Presvetog Trojstva. U 12 sati u prostorijama somborske Županije bit će predan kruh gradonačelniku *Nemanji Deliću*, a u 13 sati je ručak u velikoj dvorani Hrvatskog doma i zabava uz tamburaše.

Z. G.

Koncert Josipe Lisac u Subotici

SUBOTICA – Poznata hrvatska pjevačica *Josipa Lisac* održat će koncert u nedjelju 31. srpnja na Ljetnoj pozornici na Paliću. Karte za koncert, pod nazivom »Živim po svome«, mogu se kupiti po cijeni od 1.500 din u kafiću Sax u Engelsevoj i u prodavaonici Mungos u Ulici Matka Vukovića.

Koncert se održava u okviru obilježavanja stogodišnjice žetvene svečanosti Dužijanca.

Parni valjak u Subotici

SUBOTICA – U okviru programa Dužijance u Subotici će nastupiti kulturna zagrebačka pop-rock skupina Parni valjak. Koncert će biti održan u subotu, 13. kolovoza, na Stadionu malih sportova. Ulaznice se mogu kupiti putem distributerske mreže www.eventim.rs.

Nakon višegodišnje stanke bend je ponovno aktivan i uspješno koncertira, izazivajući pozornost velikog broja publike i u Srbiji. To dokazuju njihovi prošlogodišnji nastupi u Beogradu i Novom Sadu te nedavno održani koncert u Nišu.

Monografija o slikaru Stipanu Kopiloviću

SUBOTICA – U izdanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata ovih dana izašla je monografija »Stipan Kopilović« autora *Bele Durancija*. Riječ je o drugom, dopunjenom izdanju iste knjige objavljene 1991. nakladom NIU »Subotičke novine«. *Stipan Kopilović* (Bajmok, 1877. - Bačka Topola, 1924.) je za povijest umjetnosti bitan zato što s njim dolazi do preokreta u likovnoj djelatnosti bačkih Hrvata, jer se tematikom odvojio od lokalnog izričaja. Slikao je u tehnici ulja. Nije ostavio mnogo djela iza sebe, istraživači su registrirali 27 njegovih djela i 4 freske na svodu crkve svetog Petra i Pavla u Bajmoku.

Monografija o slikaru Stipanu Kopiloviću može se zasad kupiti u prostorijama ZKVH-a po cijeni od 1000 dinara.

Plesno glazbeni spektakl

*Članovi glasovitog ansambla predstavili
dio bogate hrvatske glazbene i plesne tradicije*

Najreprezentativniji hrvatski »folklorci«, Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske »Lado«, održali su u nedjelju, 24. srpnja, koncert u Subotici u okviru proslave 100 godina žetvene svečanosti »Dužijance«. Koncert je trebao biti održan dan ranije na središnjem gradskom trgu u Subotici, ali ga je kiša odgodila za nedjelju, kada je priređen u sportskoj dvorani Tehničke škole »Ivan Sarić«. Iako mnogi smatraju kako bi nastup »Lada« na otvorenom privukao veću pozornost, oko 300 ljubitelja tradicijskih plesova i pjesama nazočnih u dvorani škole nije ostalo uskraćeno za scenski spektakl vrhunskih profesionalaca.

Članovi »Lada« izveli su ovom prigodom samo dio koreografija iz svoga bogata repertoara, prošetavši subotičku publiku kroz bogatstvo hrvatske etno baštine. Na programu su bili: običaj »ladaraki« iz južne okolice Zagreba, krčki tanac, korčulanske stare bale, dalmatinski lindi te pjesme i plesovi Baranje (»Ej sviraj Pavo«), Međimurja (Međimurska pisana nedelja) i Prigorja. U glazbenom intermezzu orkestar »Lada« izveo je skladbe »Oj Dunave plavi« i »Veliko bačko kolo«.

VELIKA ČAST

Zamjenica ravnateljice »Lada« Gordana Carević izjavila je za HR kako im je iznimna čast bila nastupiti u Subotici, posebice zbog toga što je koncert održan povodom velikog jubileja Dužijance.

»Odziv publike je bio lijep, a prijam topao. Stoga još jednom želim zahvaliti i organizatorima koji su nas pozvali, ali i publici«, rekla je Gordana Carević.

Predsjednik Organizacijskog odbora »Dužijance 2011.« Davor Dulić, koji je i sam nekada bio član »Lada«, zadovoljan je što je čuveni ansambl ponovno u Subotici.

»O 'Ladu' se nema što puno govoriti, to su profesionalci svjetskoga glasa. Publika je sve rekla svojim pljeskom. 'Lado' je posljednji puta gostovao u Vojvodini prije dvadeset godina u Novom Sadu. U Subotici su posljednji plesачki koncert održali na prvoj gradskoj Dužijanci 1968. godine. A prije šest godina njihova pjevačka skupina održala je božićni koncert u subotičkoj katedrali. Nadam se da će nam 'Lado' ubuduće biti češći gost i da nećemo ponovno čekati tako dugo da nam dođu opet«, kaže Davor Dulić.

Prigorski plesovi

Plesovi iz Međimurja

Korčulanski stari bali

Davor Dulić i Gordana Čarević

Ladarke

Lindo

Dan ranije, u subotu 23. srpnja, predstavnike Ansambla »Lado« primili su predsjednik subotičke skupštine *Slavko Parać* i pomoćnica gradonačelnika za kulturno-prosvjetnu djelatnost *Ljubica Kiselički*. Ovom prijemu nazočio je i *Filip Damjanović*, ministar savjetnik, voditelj konzularnog odjela Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu.

AKTIVNI PREKO ŠEST DESETLJEĆA

»Lado« je nacionalni profesionalni folklorni ansambl osnovan 1949. godine, sa zadaćom i ciljem istraživanja, prikupljanja, umjetničke obrade i scenskog prikazivanja najljepših primjera bogate hrvatske glazbene i plesne tradicije. Ansambl se sastoji od 37 plesača-pjevača (od kojih je u Subotici nastupio 21), te orkestra od 15 glazbenika koji sviraju pedesetak tradicijskih i klasičnih instrumenata.

Raspolaže koreografskim i glazbenim repertoarom od

preko stotinu različitih koreografija i nekoliko stotina vokalnih i instrumentalnih brojeva. Za svoj rad i zasluge u promicanju nacionalne baštine Lado je dobio mnoge nagrade i priznanja: Tri Nagrade grada Zagreba, ukupno četrnaest Porina, među kojima i Porin za životno djelo, Nagradu Orlando na 54. dubrovačkim ljetnim igrama i nagradu Hrvatske glazbene unije. Lado je bio predstavnik Europe na VI. svjetskom simpoziju zbornice glazbe u Minneapolisu, u SAD-u.

Nastupao je na svim kontinentima, uključujući velike turneje po SAD-u, Japanu i Australiji.

Ansambl također posjeduje jedinstvenu kolekciju izvornih narodnih nošnji iznimne vrijednosti i ljepote (više od 1200 kompleta), od kojih su neke stare i više od stotinu godina, pa ga zato s pravom nazivaju i »putujući muzej«.

D. B. P.

PREMINULA ANA MILODANOVIĆ (1926.-2011.)

Autorica prve slike od slame

Naivna umjetnica u tehnici slame i jedna od ključnih sudionica te scene *Ana Milodanović* umrla je prošle srijede, 20. srpnja, u 86. godini života. Pokopana je na žedničkom groblju u četvrtak, 21. srpnja.

Ana Milodanović rođena je 1926. godine u Žedniku. Ona i njezine sestre *Teza* i *Đula*, te *Marija Ivković Ivandekić* i *Kata Rogić* bile su poznate pletilje predmeta od slame (perlica i kruna) za proslave dužijanci koje su se održavale u Subotici i okolici. Prvo su radile predmete od slame kao što su krune, perlice i vjerski simboli, a poslije su počele izrađivati slike od slame.

Članicom Likovne kolonije tavankuskog KUD-a »Matija Gubec« bila je od 1961. do 1972. godine. Izlagala je u zemlji i inozemstvu na preko 100 izložaba. Prvi put je izlagala na Prvoj izložbi slikara amatera u Tavankutu 1962. godine, a s te joj je izložbe

poznata slika »Rit« (koja se smatra prvom slikom od slame) i maketa crkve sv. Marka u Žedniku. Godine 1965. izlagala je u Subotici na izložbi »Amateri i naivci – Tavankut«, koja je privukla veliku pozornost publike i dobila povoljne ocjene kritičara. Uspjeh ove izložbe pružio je slamarkama mogućnost da nadalje izlažu samostalno.

Jedna je od slamarki koje su ostvarile značajan opus djela vjerske tematike. Brojni se njezini radovi nalaze u institucijama Subotičke biskupije. Na poticaj đurđinskog župnika *Lazara Ivana Krmpotića* 1960. godine su Ana i njezina sestra *Teza* izradile grb kardinala *Alojzija Stepinca* u povodu njegove smrti.

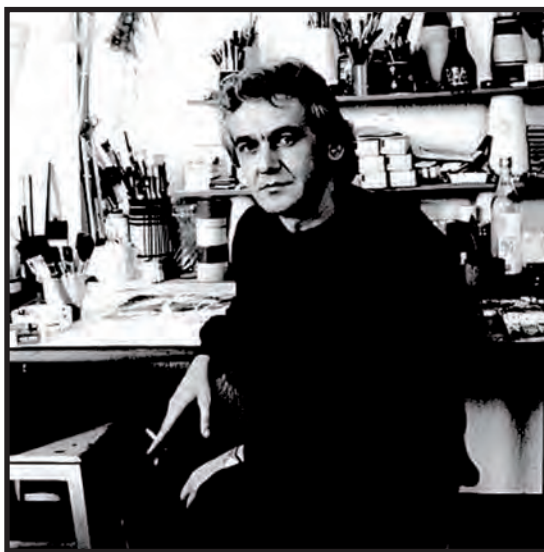
Ani Milodanović posvećen je značajan prostor u monografiji »Umjetnost u tehnici slame« Lazara Ivana Krmpotića iz 2001. godine.

PREMINUO STJEPAN JOZIĆ (1951.-2011.)

Odlazak ravnatelja vinkovačkog muzeja

Hrvatska novinska agencija (Hina) objavila je kratku vijest da je nakon duge i teške bolesti u Zagrebu u četvrtak, 21. srpnja, preminuo dugogodišnji ravnatelj vinkovačkog Gradskog muzeja, akademski slikar *Stjepan Jozić*. U njoj je istaknuto: »Za njegove dvadesetogodišnje ravnateljske dužnosti Gradski se muzej postupno širio te znatno obogatio djelatnost i struku«. To konkretno znači da su njegove zasluge za ustroj i obogaćivanje vinkovačkog Gradskog muzeja, koji danas ima: Arheološki odjel s arheološkom, numizmatičkom i dokumentacijskom zbirkom, Etnološki i Galerijski odjel, te Povijesni odjel s povijesnom, kartografskom i tehničkom zbirkom, kao i zbirka diploma, medalja, spomenica, plaketa, odlikovanja, medalja, značaka, oružja, vojne i lovačke opreme, odora i pribora, žigova, plakata, letaka, drugih tiskovina, keramike, stakla, razglednica, starih crteža, zastava, grbova i sl., nezaobilazne i velike.

Stjepan Jozić je rođen u Bačkom Monoštoru 1951. godine, a nakon što su mu se roditelji preselili u Vinkovce tamo je i završio osnovnu i srednju školu. Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu upisao je 1979. Diplomirao je u klasi glasovitog prof.

Vasilija Jordana 1983. godine. Kratko je vrijeme radio u gospodarstvu i kao srednjoškolski profesor umjetnosti, a pred Domovinski rat zaposlio se u Gradskom muzeju u Vinkovcima, u kojem 1991. preuzima dužnost ravnatelja. Osim slikarstvom, bavio se računalnom grafikom, grafičkim dizajnom, ilustriranjem knjiga i organiziranjem izložaba. Bio je voditelj Likovne radionice Dječjeg doma »Sv. Ane« u Vinkovcima te umjetničkih kolonija u Selcu i Lovranu. Darovao je više od 120 svojih djela za pomoć djeci, udrugama, braniteljima i invalidima. Za svoj rad više puta je nagrađivan i odlikovan.

Gradski muzej u Vinkovcima osnovan je 1946. a 1950. smješten u

kasnobaroknoj građevini sagrađenoj za vojne potrebe početkom 1870-tih, na današnjem Trgu bana Josipa Šokčevića. Pokraj vrijedne muzejske građe iz nekadašnje antičke kolonije Aurelia Cibalia, među mnoštvom eksponata posebnu pozornost privlače predmeti iz tradicijske šokačke baštine.

Stjepan Jozić pokopan je u subotu, 23. srpnja, na vinkovačkom gradskom groblju nakon komemoracije koja je održana u Galeriji likovnih umjetnosti »Slavko Kopač« u Vinkovcima.

T. V.

NOVA KNJIGA NIU »HRVATSKA RIJEČ«: STJEPAN BARTOŠ, »KUĆA KOJA PLOVI«

U potrazi za uporištem

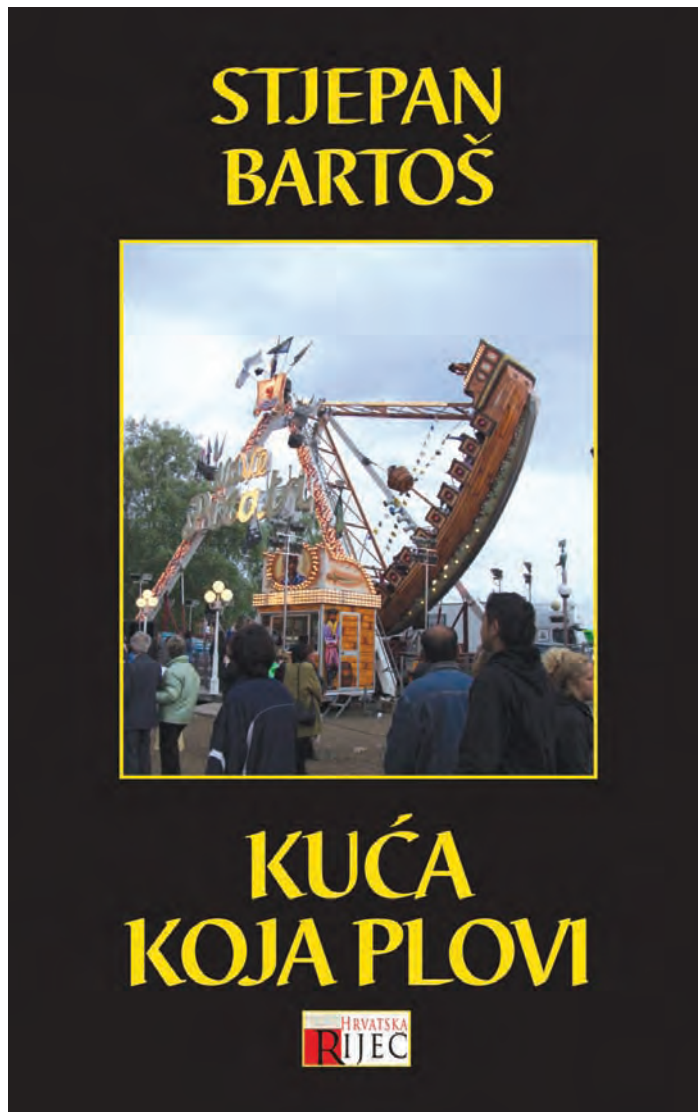
»Kuća koja plovi« predstavlja metaforu o suvremenom društvu ovoga podneblja, podložnom stalnim, i ne baš razumljivim turbulencijama i promjenama

Knjiga pripovijeda-
ka Stjepana Bartoša
»Kuća koja plovi«,
dramaturški složena u četiri
ciklusa – Uporišta, Trenutak,
Žena i Drugi pogled – u cijelo-
sti je okrenuta preispitivanju
položaja individuumu u ovom
podneblju. Priče su tematski
grupirane, pa se tako jedna sku-
pina priča izravno odnosi na
čovjekovu potragu za vlastitim
uporištem u životu. U srazu
s prolaznošću, Bartoševi liko-
vi nastoje naći takvo uporište,
kojim bi, eventualno, mogli
osmisliti svoje postojanje. Pa,
i kada se čini kako su u tome
uspjeli, ne mogu se obraniti
pred – strahom od smrti i nestaj-
anjem? Mimo, dakle, smisla
kojim imenuju svoje postupke,
pokušavaju uspostaviti iluziju,
da bi nakon njihova fizičkog
nestanka, mogle potrajati nji-
hove ideje i djela.

METAFORA DRUŠTVA

U tom kontekstu »Kuća koja plovi« predstavlja metaforu o suvremenom društvu ovoga podneblja, podložnom stalnim, i ne baš razumljivim turbulencijama i promjenama. Gdje se tradicija i uljudbene stečevine, preko noći, mogu srušiti bez dvojbi, zazora i ostatka. Počevši od posve »naivnih zahvata«, poput izmjena naziva ulica, koji se mijenjaju sukladno političkim prilikama, ili osobnim hirovima moćnika. Pa i ako u tim ulicama opstaju zgrade čvrsta materijala – tim se izmjenama uskraćuju ili naturaju – ljudska mjerila i vrijednosni sustavi, što ruši čovjeka iznutra.

Bartoševi se junaci, pokraj ostalog, i izravno sudaraju s posljedicama rata i nakon povratka domu i obitelji

(»Novo sidro«), pitajući se – nije li moć toga sidra, na koje su računali, tek puka obmana? I nije li, općenito, život ovdje sudbinski sazdan na temeljima zabluda i samozavaravanja, a sve što nas kroz život vodi – beznažno prolazno? Iziskuje pretjerana odricanja, a zauzvrat ne donosi ništa vrijedno, pouzdano i trajno. Osim pepela?

GOVOR O LJEPOTI

Drugi sloj Bartoševe knjige pripovijedaka, međutim, kao da nam hoće pokazati posve drugu i drugačiju stranu čovjekovu.

»Kuća koja plovi« Stjepana Bartoša je 43. naslov objavljen u okviru Nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«. Knjiga se može nabaviti po cijeni od 300 dinara u Gradskoj knjižari »Danilo Kiš«, »Školskoj knjizi« i »Limbusu«.

Onu koja je svladala, dapače naučila, govor o ljepoti. O ljepoti trenutka, napose. Takve su, primjerice, priče »Ljepota rezanog cvijeća«, »Ljepota trenutka« i dr. I doslovce se one

svode na pokušaj hvatanja toga trenu, u kojem čovjek može i uspijeva biti ispunjen, poštovanjem i ljubavlju za drugoga, jer postoje na ovom svijetu i ljudi koji zaslužuju našu pozornost, pažnju, angažman, pa i ljubav. Ma kako bila kratkotrajna ova spoznaja. Iza koje nam sve preostalo vrijeme može biti ispunjeno sjećanjem na ono što označavamo lijepim. Što je mjera životnog postignuća? Svatko ima neke svoje želje, nakane i ciljeve, što ga određuje, usmjerava, pa gdje kada nameće i žrtvu. Ali, ono što je nama važno, o čemu razmišljamo kao o vrijednosti, ne mora biti tako i u očima drugih. I može se dogoditi da ono zbog čega izgaramo, drugima izgleda bezvrijedno, pa i smiješno. Ipak, nije sve ni na taj način polarizirano. Dok s osjećanjem uniženosti čeka u redu novac od mirovine, junakinja iz »Priče o poniženoj« prisjeća se mladosti i razdoblja svoje ljudske zrelosti. I nikome ništa ne znači sve ono što je tijekom života postigla. Nikoga to u tom trenutku ne zanima. Dapače, čini se, sva ta njezina postignuća joj na stanovit način – odmažu. Bol proizašla iz nerazumijevanja osjeća i junakinja priče »Vjernost«, kada je napušta ne samo suprug, već i pas, ma koliko je vjerovala u njegovu pseću odanost i vjernost. Premda se sudbina ove junakinje može promatrati i iz drugog kuta, iz kojega sve počinje s pitanjem: Kakva može biti osoba koju svi napuštaju? I zašto je to tako? I hoće li nakon svega klonuti duhom? Neće! Nabavit će novog psa i nastaviti dalje, po svom... Ove i druge priče Stjepana Bartoša, u knjizi pod naslovom »Kuća koja plovi«, svjedoče nam da pred sobom imamo pisca koji promišlja suvremeni senzibilitet ljudi ovoga podneblja i koji je svladao pripovjedačko umijeće.

M. M.

PRIPREME ZA PROSLAVU VELIKE OBLJETNICE CRKVE U GIBARCU

Dva stoljeća od kamena temeljca

Za tu se svečanost posebice pripremaju i u nedavno osnovanom Društvu za očuvanje tradicije šokačkih Hrvata Gibarac

Danas je blagdan Sv. Ilije, nadnevak kada smo iz Gibarca odlazili na kirbij u Ljubu, malo selo na obroncima Fruške gore, po pet šest kilometara udaljeno od Erdevika, ali i Iloka. Selo se spominje u prvim listinama 1634. godine, nastanili su ga Hrvati i stotinjak godina kasnije Slovaci, a bilo je i Srba i Mađara. Tu u crkvi sv. Ilije misno je slavlje držao vlč. *Mirko Novak*, župnik iz Šida, koji je bio i upravitelj župa u Erdeviku, Ljubi i Binguli.

No kada je već riječ o crkvi, evo ostalo je još samo tri i pol mjeseca do obilježavanja 200. obljetnice izgradnje i završetka radova na crkvi sv. Ivana Nepomuka u Gibarcu i njenog blagoslova, a također i tri godine obnove oronule crkve u Gibarcu, koja nije popravljana još od polovice sedamdesetih, kada je župnik bio vlč. *Toma Takač*. O tome sam nedavno razgovarao s vlč. *Nikicom Bošnjakovićem* kada je bio crkveni god u župi Presvetog Srca Isusovog u Šidu, koji je još i upravitelj župa u Gibarcu, Kukujevcima i Moroviću. Zadovoljan je tijekom radova, kaže da nedostaje još sredstava, ali pripreme za spomenuti jubilej već idu.

PRVI SPOMEN GIBARCA

U studenom 2008. u Zavičajnoj udruzi Gibarčana u Osijeku razmatrali smo mogućnost osnivanja Zaklade sv. Ivana Nepomuka za prikupljanje sredstava za obnovu crkve i poslali pismo namjere župniku Nikici, a on nam se odmah odazvao i već u travnju sljedeće godine Zakladu smo i osnovali. Župnik je nešto sredstava prikupio i kod vjernika u Gibarcu pa su odmah započeli i radovi na sanaciji, obijanju žbuke i uređenju okoliša. Baš prigodom tih radova župnik je s gibaračkim vjernicima ispod žbuke kod glavnog oltara pronašao u zidu metalnu pločicu s tekstom na latinskom jeziku, te se za prijevod obratio u Đakovo, sjedište Đakovačko-osječke nadbiskupije. Odgovor je brzo uslijedio i evo kako glasi: »U vrijeme vijećnika mjesta Gibarac *Pavla Vidakovića*, jurata *Tome Gavrića*, starijehina *Mate Maritića*, *Petra Salančanina* i *Stjepana Andića*. Za upravljanja *Pija VII.*, rimskog biskupa, cara rimskog i kralja mađarskog *Franje II.*, zemaljskog gospodara *Franje Jankovića*, prvi kamen s posvetom preč. *Tome Porčića*, arhidakona, veleča-

snog o. *Antuna Fenića*, godine 1801., dana 6. studenoga, zidar *Baltazar Kronberg*.«

Nije to i prva bogomolja u Gibarcu, jer Gibaratz se prvi puta spominje davne 1332. godine, prema Antunu Jarmu, a o. *Antun Fenić* dolazi u Gibarac za kapelana iz franjevačkog samostana u Šaregradu 1790. Odmah po dolasku započeo je prikupljati sredstva za izgradnju nove crkve, jer stara je bila ruševna, od drveta građena, mala, a broj vjernika se povećao. Molio je zemaljskog gospodara Jankovića de Čalma, molio biskupa i kotarsku gospodu i uspio. Od 1770. Gibarac i Kukujevci i još 16 župa pripojeni su Bosanskoj i srijemskoj biskupiji u Đakovu, pa je biskup Krtica vrlo revnosno činio kanonske vizitacije, u spomenutom periodu čak 5-6 puta. Prema dr. *Sršan*u, ravnatelju Arhiva u Osijeku, biskup Krtica je 1794. godine pohodio Ilok, Sot, zatim je u Kukujevcima krizmao 96 osoba, a onda pošao za Tovarnik preko Gibarca. U Gibarcu je obišao mjesto koje je određeno za gradnju nove crkve. Tijekom sljedeće vizitacije, 1803. godine, biskup Krtica je ponovno krizmao u Kukujevcima 287 osoba a potom pošao u Gibarac da obide gradilište i već se mogao uvjeriti da stoje zidovi nove crkve.

SLAVLJE 6. STUDENOGA

Sljedeću kanonsku vizitaciju radio je biskup *Antun Mandić*, u ljeto 1811. godine, prema tekstu iz Hrvatske obrane iz 1941.

godine, gdje stoji da je iz Iloka došao u Sot, a odatle preko Berkasova i Šida došao do Gibarca, gdje su ga vjernici sačekali pred novosagrađenom crkvom. Nažalost, u Gibarcu nije bilo župnika pa je dolazio župnik iz Kukujevaca, *Đuro Lukačević*, koji je povjerio da kod sebe čuva 2000 forinti za gradnju župnoga stana u Gibarcu. Biskup se potom vratio u Kukujevece, a gospoda iz županije i kotara s predstavnicima Gibarca i Kukujevaca pratili su ga do Čalme gdje su posjetili g. Jankovića. Radovi su, dakle, bili završeni te 1811. godine, a te jeseni nova je crkva i blagoslovena.

Na temelju tih činjenica vlč. *Nikica Bošnjaković* priprema za nedjelju, 6. studenoga ove godine, svečano misno slavlje gdje će pozvati i nadbiskupa mons. *Marina Srakića*, biskupa srijemskog mons. *Đuru Gašparovića*, začasnog kanonika i dekana mitrovačkog *Eduarda Španovića*, sve srijemske župnike, te pravoslavne i grkokatoličke svećenike i, naravno, dužnosnike u šidskoj općini, Srijemu i Vojvodini, ta brojne prijatelje iz župa u Hrvatskoj koji su također pridonijeli obnovi i popravku gibaračke crkve.

Za tu se svečanost posebice pripremaju i u nedavno osnovanom Društvu za očuvanje tradicije šokačkih Hrvata Gibarac, rekao je predsjednik društva *Đurica Martinović*, a računaju da će doći i članovi KUD-a »Gibarac« iz Poganovaca sa svojom folklornom skupinom da uveličaju gibaračko slavlje.

Slavko Žebić

BUDI BOGONOSAC, PA ĆE TI SVAKO PUTOVANJE BITI SRETNO

Putniče, sretan ti put!

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Osim blagdana Sv. Jakova apostola, 25. je srpnja i spomendan Sv. Kristofora – zaštitnika vozača. Vrijeme je godišnjih odmora i mnogih putovanja. Dobro je sjetiti se toga. Vozači, čak i oni najnediscipliniraniji, hvale se kako ostaju neozlijeđeni u sve kaotičnijem i pogibeljnijem prometu, zahvaljujući slici svetog Kristofora, koju imaju u svojim automobilima. Prikazan je kao čovjek čvrst poput stijene, koji na širokim leđima nosi djetesce. Onaj koji je naslikao prvu takvu sliku zaslužan je i za legendu prema kojoj je sveti Kristofor, koji se tada zvao Adocin, s jednoga na drugi kraj nabujale rijeke prenio Isusa, koji mu se bio ukazao u liku preplašenog djeteta. Kristofor, naime, i znači doslovce: »Kristonoša«. Osim ove legende, ništa nam drugo nije poznato o tom golemom dobročinitelju, koji je završio kao mučenik u službi istoga toga Krista, Kojega je ljubio i Kojemu je služio u siromašnima i potrebnima.

KRATKI PRIKAZ LIJEPE LEGENDE

No, eto kratkog prikaza te lijepe i poetske legende. Adocin bijaše čovjek visok poput planine, snažan poput bika, a opet dobar i jednostavan poput djeteta. U svome se tadašnjem neznanju bio odlučio dati u službi najsilnijega gospodara, koji postoji na zemlji. Tako je služio jednome bogatome Kananejcu, najutjecajnijemu čovjeku u kraju, saznajući potom kako je njegov gospodar poslušan kralju, koji je još daleko moćniji od njega. Stoga je Adocin napustio tu kuću i pošao svoje usluge ponuditi tom kralju. No, jednom je dvorska luda zapjevala pjesmu, u kojoj se spominje đavao, a kralj bi se – svaki puta kada je čuo to ime – prekrižio. »Zašto?« – upita ga Adocin. »Kako mi đavao ne bi mogao nauditi.« »Ako se bojiš đavla, znači da je on moćniji od tebe te sam pogriješio stupivši u tvoju službu«, reče ova golema dobričina. I tako se, napustivši kralja, dao u potragu za đavlom. Susreo ga je prelazeći pustinju te je nakanio zauvijek mu služiti. No, niti đavao ne bijaše najmoćniji na svijetu. Jednoga je dana, ugledavši križ u jednoj ulici, đavao stao drhtati poput lista: taj je čovjek

Susreo je pustinjaka,

koji mu je objasnio

kako se Isus »preru-

šuje« u siromahe, te

kako služiti siroma-

sima zapravo znači

služiti Kristu

raspet na križu – koji se zvao Isus iz Nazareta – dakle, moćniji od đavla! Kristofor se potom dao u potragu za Njime. Jednoga dana susreo je pustinjaka, koji mu je objasnio kako se Isus »prerušuje« u siromahe, te kako služiti siromasima zapravo znači služiti Kristu. »Stoga bi Mu ti – reče pustinjak – mogao, jer si velik i jak, služiti pomažući ljudima prelaziti ovu nabujalu rijeku, koja je odnijela već puno života.«

NA RAMENIMA SAM ISUS KRIST

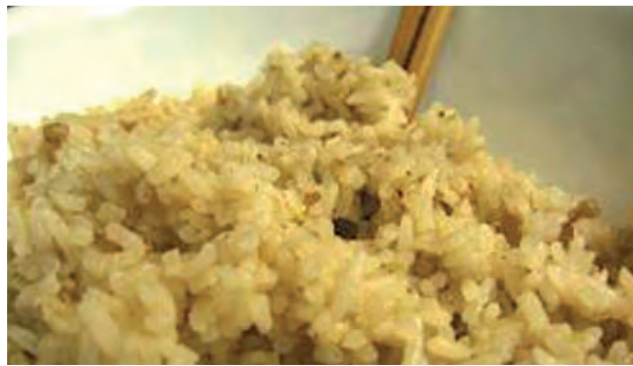
Adocin je potom na obali rijeke sagradio kolibu. Kada bi netko htio prijeći rijeku, on bi tu osobu uzimao na ramena i – pomažući si pritom dugim i čvrstim štapom – prenio na drugu stranu. Za naknadu mu je bilo dovoljno reći: »Neka ti Isus to upiše u zasluge.« Jednoga je jutra začuo glasić djeteta koje ga je dozivalo: »Hitro, pomoz mi prijeći rijeku«. Adocin se nasmiješio, uzeo toga malena putnika na ramena te, uhvativši se za štap, zaronio u vodu uvjeren kako će je prijeći u tren oka. No, odjednom mu težina djeteta oko vrata postane teška poput stijene, dok mu rijeka, ponesena izvanrednom olujom, stade dopirati sve do pasa, a težina je prijetila svladati ga. Div se smatrao izgubljenim. Podiže oči prema nebu i, kako bi nadjačao buku munja i gromova oluje, povika: »Isuse, pomoz mi!« »Ne boj se, Adocine«, odgovori mu glasić na uho. Kad su stigli do druge obale, vjetar se stišao, a div se, spustivši dječaka na zemlju, ispruži iscrpljen na tlo i prošapta: »Doveo si me u veliku pogibao. Bio si težak kao da sam na leđima nosio čitav svijet.« Na to mu dječak: »Ne čudi se Kristofore, jer na leđima nisi nosio samo čitav svijet, već i Onoga koji ga je stvorio. Ja sam Krist, tvoj Kralj.« Rekavši to, dječak nestane, dok se duša dobroga diva ispunila beskrajnom nježnošću: Na ramenima je nosio samoga Krista! Radostan što je napokon pronašao Gospodara kojega je tražio, stao je obilaziti gradove i tješiti progonjene kršćane. Svoje kršćanstvo je platio mučeničkom smrću. Budi Bogonosac, pa će ti svako putovanje biti sretno.

RIŽA NA INDONEŽANSKI NAČIN*Potrebni sastojci:*

Šalica integralne riže / 100 g suhog grožđa /
 šaka sirovog badema /
 dvije zelene paprike / manja glavica luka / polo-
 vica kiselog vrhnja /
 žlica curryja / maslinovo ulje / sol i papar

Priprema:

Rižu skuhati u omjeru 1:2 (šalica riže, dvije šalice vode). Kuhati 20 minuta. U tavi na maslinovom ulju pržiti nekoliko minuta bademe i suho grožđe, koje je prethodno bilo natopljeno u vodi oko 15 minuta. Dodati rižu i sve prodinstati.

Sos od paprike:

Na maslinovom ulju prodinstati luk i dvije trake zelene paprike. Nakon nekoliko minuta dodati polovicu vrhnja i žlicu curryja. Popapriti, posoliti. Služiti odvojeno.

JUNETINA NA INDONEŽANSKI NAČIN*Potrebni sastojci:*

300 g junetine / 1 glavica luka / 1 češanj češnjaka /
 1 žlica ribanog đumbira / 1 žličica čili sosa /
 sol / 2 žlice smeđeg šećera / nekoliko kapi vinskog octa / malo ulja

Priprema:

Meso izrezati na trakice, ispržiti na ulju sitno isjeckan luk i češnjak, đumbir, čili sos i meso da porumeni. Dodajte šalicu tople vode, poklopite i smanjite temperaturu te pirajte lagano dodajući vruću vodu, dok meso ne omekša. Na kraju posolite jelo, dodajte šećer i malo octa. Služiti uz rižu ili tjesteninu.

INDONEŽANSKA SALATA*Potrebni sastojci:*

600 g mrkve / 3 svježa krastavca /
 3-4 glavice luka ili praziluk / vrećica prženog kikirikija /
 maslinovo ulje / jabučni ocat, soja sos

Priprema:

Mrkvu naribajte, dodajte izrezan krastavac na kolutove, ali mu ostavite koru. Luk na kolutiće. Sastojke pomiješati, posoliti, dodati kikiriki i maslinovo ulje, ocat i soja sos. Količine sastojaka su proizvoljne....!

INDONEŽANSKA KUHINJA

Zalogaj s bambusovog štapića

Kulinarsko umijeće prenosi se s majke na kćer, a kuha se u kasno prijepodne. Jela se ne pripremaju po receptima, već domaćica tijekom kuhanja često proba hranu...

Baš kao što je Indonezija zemlja tisuću otoka, tako je i njena kuhinja, kuhinja tisuću okusa.

Formirala se pod utjecajem kulinarske tradicije više stotina različitih naroda i etničkih skupina, ali i brojnih zemalja s kojima je kroz stoljeća bila povezana. Zato se u indonežanskoj kuhinji prepoznaju utjecaji susjeda, kao i zemalja s kojima je trgovala, poput Kine i Indije.

Indonežani vole jesti često, od ranog jutra do kasno u noć, ali njihovi obroci su mali i niskokalorični. Jela dobivaju specifičan okus zbog obilne uporabe luka, češnjaka, papra, čilija, đumbira, korijandera, kurkume, karija...

Indonežanska se kuhinja zasniva na riži i povrću, voću

i začинима, pa je zbog toga veoma raznovrsna, pikantna i ukusna. Obroci su jako začinjani, jer začini ne samo što čine jela ukusnijima, nego u vlažnom podneblju pozitivno utječu i na zdravlje.

Tijekom obroka služi se crni čaj, a među popularnim napitcima su i ledeni čaj, kokosovo mlijeko i voćni napitci.

U kuhinji se koriste sve vrste tropskog voća, a među najpopularnijim umacima su oni od kikirikija i od manga. Mnoga jela spremaju se s kokosovim mlijekom. Od ulja se koristi palmino, kokosovo i ulje kikirikija.

Tumpeng je jelo koje zauzima važno mjesto u indonežanskoj kulturi i služi se u svim prilikama, i sretnim i tužnim. Svaki sastojak tumpenga ima

određeno značenje, a njegova receptura prenosila se s generacije na generaciju. Od bijele ili žute riže oblikuje se kupa i servira na ratanu s različitim prilozima. Običaj je da domaćin siječe vrh kupe i u znak poštovanja služi najstarijem gostu ili članu obitelji.

Sate je jedno od omiljenih jela Indonežana. To su ukusni ražnjići koji se prave na bambusovim štapićima od raznih vrsta mesa, ribe i plodova mora.

Goreng, pržene njoke, i proljetne rolnice lumpia koje se prave u različitim varijantama s morskim plodovima, mesom, klicama graška... također su vrlo često prisutni na stolovima.

Zbog izuzetno bogate ponude jela, mnogi kod kuće uopće ne kuhaju. Pravilo o postav-

ljanju stola i iznošenju hrane jednostavno nije bitno. Jedino se voće servira na kraju. Tradicionalno se jede prstima desne ruke, te su na stolu obvezno posude s toplom vodom i šnitama limuna ili limete za pranje ruku.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

- Uvenulo povrće – namočite ga u dvije šalice vode sa žlicom octa, to će mu vratiti živahnost.
- Drveni štapići – namočite sve drvene štapiće u vodu na 20 minuta, tada se neće spržiti.
- Brzi umaci – koristite juhe od vrhnja: krem juhu od gljiva, krem juhu od piletime, krem juhu od rajčice, celera...

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest

Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Ellman-Radiotalasna kirurgija

Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Biopton, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica

Poliklinika za vašu obitelj

	POKOP. POGREB	TURSKI ŠKORPION (AKREP)	RAZINA	BRZA DJELOT- VORNA SREDSTVA (GRČ.)	ORUŽANI SUKOB NARODA	KLIZAČKI OKRETI	DALMA- TINSKA DRVENA VINSKA ČAŠA	SPORTSKI KLUB IZ SOLUNA (NE PAO)	UZVANICI	ASIM ODMILA	VRSTA VRBE	OTOK U JAPANU (BITKA)	OTAC (PUČ.), ČAČA
NAŠA OPERNA PJEVAČICA (VODILA KVIZ ONA ILI ON)													
JAPANSKI REDATELJ (RASOMON)													
POVIJESNA SOKOLSKA ORGANI- ZACIJA LJ- JEPE NAŠE													
NAPISAO PROSJAKE & SINOVE, IVAN					LAGODA, LASNOST OBRADI- VAČ VRTA					ZNAČAJKA IJEKAVICE STAMBENI PROSTOR			
AL PACINO			SMRDLJIVA ZVJERKA RAD KERA- MIČARA					JEDNAKI, IDENTIČNI BOLAN UZVIK					UPRLJA- NOST
NORVEŠKA		PROŠTENJE (KIRBAJ) PROTEŽI- RANJE LJU- BIMACA							ONDJE JEDINICA MASE				
NEKONT- ROLIRANA REAKCIJA U BIJEŠU (MNOŽ.)							NIŽI TURSKI PLEMIĆ RITATI SE NOGAMA				ANCONA INOZEMAC		
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	ARALSKO JEZERO (KRAČE) GOSPO- DARSTVO					ŠKOTSKI PISAC, ROBERT IME TU- ŠEKICE						"EAST" NATKRI- VENO PREDVORJE	
GLUMICA MENDES				ŽUSTAR NAPAD (ATAK) SPORTSKE VEDETE						KARTAŠKA IGRA (TOUCH) MODEL CITROENA			
DOSADNI KUKAC KRVOPILJA								POK. TV REDATELJ, ANTON ETAŽA NEBODERA					
OCRT					MAGAREČE NJAKANJE LAKTOVI KRAČE				KORAČNICA		OLICEV I BALICEV REKVIZIT		
BIVŠI HAJ- DUKOV GOLGETER U BLACK- BURNU													
JESENSKI OTKOS TRAVE						SPRINTER BOLDON RIJEKA U FIRENCI				REDAK U KUR'ANU PELEOV I DIDIJEV SUIGRAČ			
.... VI, ONI			MALAJSKO BOJENJE TKANINA ŽIDOVSKI KRALJ					"POLIVINIL- KLORID" "STRANICA"				"NORTH" ZMIJE UDAVKE	
STRAGA				100+200 (TRISTO) "MISTER"							IME GLUMI- CE DEREK RUDOLPH VALENTINO		
NAŠ PJEVAČ (NEMOJ SE UDAVATI)													
SIN IVICE OSIMA					STOTI DIO DANSKE KRUNE (ØR)				TURSKA SABLAST				

RJEŠENJE KRIŽALJKE:
sandra bagarić, akira kurosawa, hrvatski sokol, raos, last, ije, ap, hrv, tvor, isti, n, kirvalj, tamo, afekt, aga, an, aral, burn, e, eva, ataka, tač, komarac, marti, oris, njak, marš, nikola kalinjić, otava, ato, aje, mi, ikat, pvc, n, iza, trista, bo, jasmín slavos, amar, oer, avel.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamužić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матисе српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Hodočašće u Mariju Bistricu

Mladi iz župe Isusova Uskrsnuća u Subotici, prije nešto više od dvadeset godina hodočastili su organizirano u glasovitom hrvatskom svetištu Mariji Bistrici, posjetivši usput i glavni grad Hrvatske, zagrebačku katedralu, te Gunju, rodno mjesto časne sestre *Tarzicije Tunjić* koja je pastoralno djelovala u Subotici. Fotografiju je zabilježio *Ivan Ivković Ivandekić*, a na njoj se vidi skupina mladih

Subotičana, koji pod plakatom urađenim za Nacionalni euharistijski kongres 1984. godine, a koji nosi *Kalo Crnković*, skupa s časnom sestrom Tarzicijom hodočaste u Mariji Bistrici.

»U Subotici sam živjela u našoj kući Anuncijata, u Ulici M. Bursać 38 obavljajući službu kućne poglavarice, ali sam pastoralno radila u župi Isusova Uskrsnuća. Bili su to divni i sretni dani mog rada. Osobito sam se radovala katehizaciji i

radu s mladima. S njima i uz odobrenje i pomoć župnika vlč. *Andrije Anišića*, tada tajnika biskupovog, vodila sam molitvenu zajednicu koja se okupljala u našoj samostanskoj kapeli i molila jednom tjedno u večernjim satima«, priča časna sestra Tarzicija Tunjić, koja je nekada službovala u Subotici, a danas živi i duhovno djeluje u Zagrebu.

»Uz te se sadržaje rodila ideja o hodočašću u Mariju Bistricu. Osobito mi je bilo

stalo osvijestiti mladima da smo mi hrvatski narod jedan narod i da je nama svima Marija Bistrica nacionalno svetište, svetište gdje kuca jedno srce za sve nas Hrvate ma gdje bili, Marijino srce. Osim toga željeli smo Majci reći hvala što nam je blizu u svim našim nevoljama, a osobito u vrijeme rata. Želja mi je bila s mladima s kojima sam radila i molila poći u srce Hrvatske, obići zagrebačku katedralu, grob blagopokojnog, a sada blaženog kardinala *Stepinca* koji je nama sestrama naše Gospe pomogao da se osamostalimo i svoju kuću Maticu u Zagreb prenesemo. Želja mi je bila da upoznamo i moje rodno mjesto Gunju (ravnicu slavonsku) u kojoj sam rođena, u kojoj sam stasala i zvanje dobila te u Red sestara Naše Gospe pošla i tako konačno u Suboticu došla. Došla među svoj narod, hrvatski ponosni narod Subotičke biskupije. Tako je to onda u ono vrijeme bilo hodočašće Subotičke biskupije jer smo pod njezinim pokroviteljstvom hodočastili, Bogu se molili i u Mariji Bistrici euharistijsku službu slavili«, priča s. Tarzicija Tunjić.

Neka nas naša Majka i dalje vodi i štiti, blagoslivlja i ujedinjuje, poručila je na koncu ove priče časna setra Tarzicija.

Dražen Prčić

JP SUBOTICA-TRANS

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:
SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.
POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

PREDSTAVLJAMO VAM...

Pjesnikinja na daskama

*Svršena učenica 6. razreda OŠ »Ivan Goran Kovačić« iz Sonte Maja Andrašić piše,
glumi, recitira, pjeva i pleše u svojoj drugoj obitelji – »Šokadiji«*

Maja Andrašić, Hrvatica iz Sonte, rođena je 16. prosinca 1998. godine. Završila je šesti razred OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti. Uči hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture kao izborni predmet. Članica je Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« od svoje pete godine. Aktivna je u dramskom, folklornom, a u posljednje dvije godine i u literarnom odjelu. Pjesme su joj objavljivane u zbornicima rešetarskih susreta mladih pjesnika, te u zbornicima Lira naiva 2010. i 2011. godine. Piše na hrvatskom standardnom jeziku, ali i na lokalnom narječju, šokačkoj ikavici stare akcentuacije.

»Volim pisati, volim glumiti, a volim i plesati i pjevati. Uz tatu sam u 'Šokadiji' odrastala, prvo u dramskoj skupini, kasnije sam se uključila u folklornu, a prije dvije godine i u literarnu sekciju. Sudjelovala sam i u smotrama recitiranja na hrvatskom jeziku, bila sam i u pobjedničkim skupinama u Subotici«, priča Maja. Poezija već dugo živi u Maji, a od prije dvije godine Maja je i službeno u poeziji.

Prve pjesme objavljene su joj u zborniku Prvog susreta mladih pjesnika u Rešetarima, Republika Hrvatska, Prstovjetu prvih cvjetova 2009., a iduće godine i u Abecedi odrastanja.

»Sentimentalno sam vezana za Rešetare, u njihovom zborniku objavljeni su moji poetski prvijenci i to će mi ostati zauvijek urezano u pamćenje. Druženja s ljudima poput fra. **Site Ćorića**, **Antona Kikaša** i da ne navodim dalje, nezaboravna su. Ne mogu ne navesti i naše domaćine predvođene neumornim **Ivanom Devillom**, koji su nas na svakom koraku okružili velikom pažnjom. Osjećala

sam se kao da živim u nekoj bajci. A slagati rime počela sam jako rano, samo nitko to nije zarezivao, svi su mislili da samo recitiram nečije tuđe stihove. Kako to već biva, pozornost na moju poeziju posljednji je obratio tata, no otkako je skužio da ja stvarno pišem, puno radi sa mnom, ispravlja me, navodi me na formiranje nekog mogeg stila«, kaže Maja. »Pišem na hrvatskom književnom jeziku, ali još češće na našoj staroj šokačkoj ikavici. Ovim narječjem govorimo svakodnevno u obitelji, a njegujemo ga i u 'Šokadiji', tako da nemam nikakvih poteškoća u pisanju za mene najljepšim i najdražim govorom.«

Maja je članica »Šokadijine« glumačke skupine, a i folklorne sekcije od svoje pete godine.

»Jedva čekam početak rada naše dramske sekcije, već sam se jako zaželjela druženja s ovom ekipom. Prava smo klapa, naše probe znaju biti urnebesne, pa često i razljutimo redatelja, ali svi naporno radimo i ljutnja ga brzo prođe. Naši nastupi na festivalima pučke drame u Hercegovcu i u Ljutovu donijeli su mi puno radosti, a osvojene nagrade i priznanja svima su nam veliki poticaj za daljnji rad. U folklornoj sekciji s užitkom pjevam i plešem. Iznad svega volim odijevati našu starinsku narodnu nošnju, a volim i naša brojna putovanja i nezaboravna druženja s uvijek novim prijateljima nakon naših nastupa«, kaže za kraj razgovora Maja.

K. P.

STARA KUĆA

Nаша kuća, mala, stara,
Sobicu i kujnu ima.
Duša mi se tu odmara.
U njoj nam lipo svima.

Najdraža mi kujna stara,
A sobicu volji dada,
Jel u ćošu kraj ormara
Rodijo se on nikada.

Mater, kad je dobre volje,
Našu staru peć zažari.
Zna šta voljimo najbolje,
Pa nam toga i nacvari.

I oma se privatimo
Kompirače, bundivare,
Najslade se mi najimo
U te naše kujne stare.

Prijateljstvo je cvijet koji treba njegovati

1. kolovoza – Međunarodni dan prijateljstva

Prijateljstvo je poput cvijeta
Koji cvate na suncu i usred sjene.
Onaj koji znade koliko vrijedi
Neće nikada dozvoliti da uvene.

Kad biste na webu željeli saznati točan datum kada se slavi Dan prijateljstva, naišli biste na nekoliko datuma posvećenih prijateljstvu:

- Međunarodni dan prijateljstva je prve nedjelje u kolovozu
- Dan prijateljstva žena je treće nedjelje u kolovozu
- Međunarodni mjesec prijateljstva je u veljači
- Tjedan **starih i novih** prijatelja je trećeg tjedna u ožujku

Tradicija obilježavanja dana u čast prijateljstvu započela je u SAD-u 1935. godine kada je Kongres Sjedinjenih Američkih Država posvetio jedan dan u godini prijateljima i prijateljstvu i taj je dan proglašen Nacionalnim danom prijateljstva. Od tada se svake godine, prve nedjelje u kolovozu slavi Dan prijateljstva. Ujedinjeni narodi su 1997. godine poznati lik iz crtanog filma - Winnie the Pooh - imenovali svjetskim ambasadorom prijateljstva (»Ambassador of Friendship«).

Mali i veliki čitatelji Hrckovih strana, potičem vas da se u ponedjeljak, 1. kolovoza, na Međunarodni dan prijateljstva sjetite svojih dragih prijatelja i pokažete im koliko su vam važni, ali još bitnije je biti dobar prijatelj kroz cijelu godinu, a posebno u kriznim razdobljima naših bližnjih. Razni su načini kako to možete učiniti. Prijatelji imaju važnu ulogu u našim životima, oni su naši savjetnici, vođe, učitelji, pomagači. Pokažite im da ih istinski volite i cijenite, podsjetite se da su vrijedan dio vašeg života, i iznenadite ih znakom pažnje, bez obzira gdje se nalaze. Propustite li ovaj dan - DAN PRIJATELJSTVA, sami izaberite neki drugi, i zajedno s prijateljima proslavite duh prijateljstva!

Stoga ne gubite vrijeme, imate dovoljno vremena osmisлити nešto veoma kreativno (SMS, čestitka, neki dar koji ćete osobno napraviti, pjesma, kolač i slično), ali može to biti i nešto sasvim drugačije, što ćete znati vrjednovati i prepoznati samo vas dvoje. Granice ne postoje, sve što je pristojno i za vas aktualno možete uraditi i ne zaboravite: prijatelji se cijene i vole svih 365 dana u godini!

Sretan vam Dan prijateljstva!

29. srpnja 2011.

TEST PRAVOG PRIJATELJSTVA

Ovo je test prijateljstva! U z svako slovo riječi PRIJATELJSTVO nalazi se odgovarajući pojam.

Riječ PRIJATELJSTVO ima 12 slova:

Povjerenje
Razumijevanje
Iskrenost
Jasnoća
Avantura
Toplina
Ekstremnost
Ljubav
Spontanost
Temperament
Velikodušnost
Odgovornost

Ako svi navedeni pojmovi opisuju vaš odnos s nekim onda budite sigurni da je to PRAVO I ISTINSKO PRIJATELJSTVO!!!!

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA KALENDAR za sljedeći tjedan

1. kolovoza - Međunarodni dan prijateljstva
od 1. do 7. kolovoza - Svjetski tjedan dojenja

**PETAK
29.7.2011.****HRT 1**

06:10 Trenutak spoznaje
06:45 TV kalendar
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
09:05 Hotel dvorac Orth 6
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:09 Vrijeme danas
10:10 Južni Pacifik:
Beskonačno plavetnilo,
dokumentarna serija
11:00 Kod Ane, emisija pod
pokroviteljstvom
11:15 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:30 Gospodarica tvoga srca
13:15 Capri 1, serija
14:10 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:19 Vrijeme sutra
14:20 Branitelji domovine,
spot
14:25 Rabska fjera, emisija
pučke i predajne kulture
14:50 U potrazi za svetim:
Sveti nemir,
dokumentarna serija
15:45 HAZU portreti
15:55 ZABA - 90 sekundi,
16:00 Alisa, slušaj
svoje srce - telenovela
17:00 Hrvatska uživo
17:50 HAK - Promet info
17:53 Sve će biti dobro
18:42 Ljetna slagalica:
Miss Hrvatske
19:30 Dnevnik
20:04 ZABA - 90 sekundi
20:10 Capri 1, serija
21:10 Mjesec akcijskog filma:
Do kraja, američki film
22:50 Pastel
23:00 Dnevnik 3
23:25 Sport
23:28 Vrijeme
23:30 Vijesti iz kulture
23:40 Filmski maraton
Na rubu, američki film
01:30 Kuća voštanih figura,
film
03:20 Bostonsko pravo 5
04:00 Skica za portret
04:25 U potrazi za svetim:
Sveti nemir
05:15 Hotel dvorac Orth 6
06:00 Ljetna slagalica:
Miss Hrvatske

HRT 2

06:50 Kod kuće je najljepše
07:05 Gospodarica tvoga srca,
07:50 Moji prijatelji Tigar i
Pooh, crtana serija

08:15 Žutokljunac:
Ljubavno pismo
08:40 Connor na tajnom
zadatku 2,
serija za djecu
09:05 Ljubitelji dječjeg
svijeta: Junak
09:15 Pokusi koji su
promijenili svijet
09:30 Obična klinka,
serija za djecu
10:00 Alisa, slušaj svoje
srce - telenovela
10:55 Plivanje, SP - prijenos
13:30 Lagodni život Zacka i
Codyja 2,
serija za mlade
13:50 ATP UMAG, snimka
15:15 Ružna Betty 3, serija
16:00 Danny na moru 1,
dokumentarna serija
16:25 Briljanteen
17:05 Bostonsko pravo 5,
serija
17:50 Šaptač psima 4
18:40 Kod kuće je najljepše
18:55 Plivanje, SP - snimka
20:00 ATP UMAG, prijenos
22:05 Inspektorica Irene Huss,
mini-serija
23:40 Dr. House 5, serija
00:25 Uvijek je sunčano u
Philadelphiji 4,
humoristična serija
00:45 Retrovizor:
Život na Marsu, serija
01:30 Retrovizor: Prijatelji 9,
humoristična serija
01:55 Retrovizor: Sledge
Hammer 1,
humoristična serija
02:20 Retrovizor:
Tračerića 1, serija
05:48 Noćni glazbeni
program:
Glazbeni spotovi
Putokazi - Nova zemlja

nova

06:10 Naši najbolji dani,
serija
06:55 Shaggy i Scooby
Doo, crtana serija
07:15 Bumba,
crtana serija
07:35 TV izlog
07:50 Pobjeda ljubavi,
serija R
09:50 Bijeg, serija
12:20 Zauvijek susjedi
13:20 IN magazin
14:00 Pobjeda ljubavi
16:00 Zauvijek susjedi,
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Bijeg, serija
22:00 Njezina mala tajna,
igrani film
23:40 Zbrka u sudnici,
igrani film

01:25 Ezo TV
02:55 Čistilište,
igrani film
04:30 Došli su u Korduru,
igrani film

RTL

05.55 Zvezdano jutro,
emisija uživo
06.40 RTL Danas
07.15 Nasljednici
08.10 Dragon Ball Z,
animirani film
08.30 Vrata raja,
telenovela
09.40 Ekkluziv Tabloid
10.25 Večera za 5
11.15 Nasljednici, telenovela
12.10 Vrata raja, telenovela
13.00 Cobra 11,
akcijska serija
14.50 Staklen dom,
dramska serija
15.45 1001 noć,
dramska serija
17.05 Ne daj se, Nina!
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Staklen dom
21.50 Razbijač, igrani film,
znanstveno-fantastični
23.50 Delta force,
igrani film, akcijski
02.05 Ralje: Osveta,
igrani film, triler
03.40 Astro show
04.40 RTL Danas

**SUBOTA
30.7.2011.****HRT 1**

06:45 Rabska fjera,
emisija pučke i
predajne kulture
07:10 Drugo mišljenje
07:45 TV kalendar
08:00 Hrvatska kronika BiH
08:15 Kinoteka - ciklus
klasičnog vesterna:
Kalifornija,
američki film
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:08 Vrijeme danas
10:09 HAK - Promet info
10:10 Kućni ljubimci
10:45 Rijeke Hrvatske:
Male rijeke,
dokumentarna serija
11:15 Normalan život,
emisija o obitelji
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:30 Prizma
13:15 Capri 1, serija
14:00 Duhovni izazovi
14:30 Branitelji domovine,
spot

14:35 Jelovnici izgubljenog
vremena
14:55 Zlatna kinoteka:
Osvajač Džingis Kan,
američki film
16:45 Vijesti
16:51 HAK - Promet info
16:55 Znanstvene vijesti
17:00 Euromagazin
17:35 Umorstva u Midsomeru
19:30 Dnevnik
20:10 Capri 1, serija
21:00 Pasja sudbina,
američki film
22:40 Vijesti
23:05 Nepomirljivi,
američki film
01:20 Filmski maraton:
Mrtva nevjesta,
britansko-američki film
02:35 Kalifornija,
američki film
04:10 Skica za portret
04:30 Prizma
05:15 Rijeke Hrvatske:
Male rijeke

HRT 2

06:55 Vaterpolo, SP -
prijenos utakmice
08:05 Crtani film
08:10 Na kraju ulice: Osmijeh
08:35 Žutokljunac: Patuljci
08:55 Pinocchiojeve
pustolovine,
serija za djecu
09:45 Majstori svirači:
Koncert u Samoboru
10:15 Sportske igre mladih
10:55 Plivanje, SP - prijenos
13:55 Vaterpolo,
SP - prijenos finala
15:15 KS automagazin
15:45 EBU Folk Festival
16:55 4 zida
17:30 ATP UMAG
19:25 Garaža: Markiz
20:00 Iz ptičje perspektive:
Heroji prirode 1.,
dokumentarna serija
21:00 Leonard Cohen -
Uživo iz Londona
22:05 Mamutica 2, serija
22:55 Mamutica 2, serija
23:40 Vrijeme je za jazz
00:40 ATP UMAG, snimka
02:20 Noćni glazbeni program
05:40 Noćni glazbeni program

nova

07:55 TV izlog
08:10 Grill Boss,
kulinarski show R
08:35 Shaggy i
Scooby-doo
09:00 Bumba,
crtana serija
09:20 Timmy Time
crtana serija

09:35 Bakugan II -
New Vestroia,
crtana serija
10:00 Chuggington,
crtana serija
10:15 Beyblade metal
fusion, crtana serija
10:40 Winx, crtana serija
11:00 Bračne vode, serija
11:50 Frikovi, serija
12:50 Smallville, serija
13:50 Zbrka u sudnici,
igrani film,
15:35 Grill Boss,
kulinarski show
16:05 Nad lipom 35,
humoristično-
glazbeni show
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Nad lipom 35 -
nastavak
17:25 Njezina mala tajna,
igrani film
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zaštitni kod,
igrani film
22:00 Urota, igrani film
00:20 Čovjek bez tijela,
igrani film
02:10 Ezo TV, tarot show
03:10 Opsjednut zlom,
igrani film
04:45 Dnevnik Nove TV
05:35 Kraj programa

RTL

06.15 RTL Danas
06.50 Dragon Ball Z,
animirani film
08.05 Cobra 11, akcijska serija
09.00 Discovery:
Preživjeti divljinu -
Dominikanska
Republika,
dokumentarna serija
10.05 Grand Canyon,
igrani film, drama
12.25 Velika očekivanja,
igrani film, drama
14.20 Osveta šmokljana,
igrani film, komedija
16.00 Cesta za raj,
igrani film, drama
18.00 Zvijezde Ekstra:
Michael Jackson -
Gdje je novac,
zabavna emisija
18.30 RTL Danas
19.05 Bibin svijet
20.00 Terminal, igrani film
22.15 Lov na riječnog ubojicu,
biografska drama
01.25 Astro show
02.25 RTL Danas
03.00 Razbijač, igrani film,
znanstveno-fantastični

**NEDJELJA
31.7.2011.****HRT 1**

05:50 Duhovni izazovi
 06:20 Euromagazin
 06:50 TV kalendar
 07:05 Mala TV
 08:00 Prijatelji 1
 09:00 Vrijeme je za Disneyja:
 Moji prijatelji Tigar
 i Pooh
 09:25 Vrijeme je za Disneyja:
 Einsteinčići
 10:00 Vijesti
 10:05 Vrijeme danas
 10:06 HAK - Promet info
 10:10 Filmska matineja:
 Pjenušavi cijanid
 Prema romanu Agathe
 Christie, američki film
 11:40 Manjinski mozaik
 11:55 Pastel, emisija pod
 pokroviteljstvom
 12:00 Dnevnik
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Rijeka: More
 14:00 Moj Osijek se ne da,
 dokumentarni film
 15:05 Mir i dobro
 15:35 Branitelji domovine
 15:40 Vijesti
 15:45 Vrijeme sutra
 15:46 HAK - Promet info
 15:50 R. Pilcher's Collection:
 The Shell Seekers
 17:20 Kad životinje napadaju:
 Varave vode,
 dokumentarna serija
 18:15 Lijepom našom:
 Sarajevo
 19:30 Dnevnik
 20:10 Velo misto, TV serija
 21:40 Stipe u gostima 3,
 TV serija
 22:20 Vijesti
 22:45 Frostov pristup 15
 00:20 Serija
 01:45 Reprizni program
 04:50 Plodovi zemlje

07:00 Panorame turističkih
 središta Hrvatske
 08:00 Europski koncert
 Berlinske filharmonije
 - dirigira Riccardo Muti,
 snimka koncerta
 09:10 Zlatna kinoteka:
 Nijemi film, film
 10:40 Biblija
 10:50 Portret Crkve i mjesta:
 Poličnik
 11:00 Poličnik: Misa, prijenos
 12:00 Plivanje, SP - prijenos
 13:05 Ždrijeb nogometnih
 kvalifikacija za SP u
 Brazilu
 13:20 Schwarzwaldhof Hotel,
 mini-serija
 14:55 Festival klapa Omiš
 '11. - finale
 18:20 Plivanje, SP - snimka
 19:25 Garaža: Junkers
 20:00 ATP UMAG,
 prijenos finala

22:20 Čovjek koji je previše
 znao, američki film
 03:15 Noćni glazbeni program

08:10 TV izlog
 08:25 Timmy Time
 08:55 Bakugan II -
 New Vestroia,
 crtana serija R
 09:20 Bakugan II -
 New Vestroia,
 crtana serija
 09:45 Chuggington,
 crtana serija
 10:00 Beyblade metal
 fusion, crtana serija
 10:25 Winx, crtana serija
 10:50 Automotiv,
 auto-moto magazin
 11:20 Bračne vode, serija
 12:10 Brza blagajna,
 serija
 12:40 Dodir s neba, serija
 13:40 Alisa u Zemlji
 čudesa 1 i 2, film
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Majmunska posla,
 igrani film
 19:05 INA Plave vijesti
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Nad lipom 35,
 humoristično-
 glazbeni show
 21:10 Potraga za
 zmajem, igrani film
 22:50 Red carpet
 00:05 Čovjek bez tijela,
 igrani film R
 01:55 Potraga za
 zmajem, film
 03:25 Red carpet

06:45 RTL Danas
 07:20 Zvijezde Ekstra:
 Michael Jackson -
 Gdje je novac,
 zabavna emisija
 07:40 Dragon Ball Z,
 animirani film
 09:20 Grand Canyon,
 igrani film, drama
 11:40 Samo tu ne, igrani film
 13:35 Jašuci divove,
 dokumentarni
 15:20 Terminal, igrani film,
 drama
 17:35 Discovery:
 Preživjeti divljinu -
 Bearov vodič
 18:30 RTL Danas
 19:05 Jezikova juha
 20:00 Planet majmuna,
 igrani film,
 znanstveno-fantastični
 22:00 CSI: Miami
 00:40 Astro show
 01:40 RTL Danas
 02:15 Samo tu ne, igrani film

HRT1 2.8.2011., 10:10

**Južni Pacifik,
 dokumentarna serija
 (SOUTH PACIFIC: STRANGE
 ISLANDS)**

**Naslov epizode: NEOBIČNI OTOCI
 Epizoda: 5**

Papagaji koji ne lete, šišmiši koji žive u
 jamama, divovski gušteri rovcu, kloka-
 ni na drveću... Na izoliranim
 otocima južnog Pacifika živo-
 tinjski je svijet evoluirao na
 vrlo osebujne načine. No cije-
 na života na otoku katkad je
 vrlo visoka, jer čim se pojavi
 neka nova vrsta, nastaje velika
 pomutnja. Postavlja se zago-
 netka: zbog čega životinje,
 koje su savršeno prilagođene
 otočnom životu, naprosto odu-
 stanu od borbe? Odgovor se
 otkriva kroz neobične priče o

nevjerojatnim životinjama koje su pre-
 živjele na sićušnim otočićima nedaleko
 od obale Novog Zelanda. Što se pak tiče
 ljudske povijesti na ovom području, ona
 nam također pokazuje da se - koliko
 god možda idilično izgledao - život na
 južnopacifičkom otoku vrlo često odvija
 u sjeni katastrofe.

Trajanje: 50 min.

Odabrao: Đelo Hadžiselimović
 Redatelj: Jonathan Clay

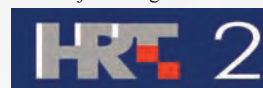

**PONEDJELJAK
 1.8.2011.**

05:45 Rijeka: More
 06:15 Mir i dobro
 06:45 TV kalendar
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 08:40 Dobro jutro, Hrvatska
 09:05 Hotel dvorac Orth 6
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:10 Južni Pacifik: Ocean
 vulkana
 11:00 Kod Ane
 11:10 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:11 Sport
 12:13 Vrijeme
 12:15 TV kalendar
 12:27 Živjeti zdravlje
 12:32 Gospodarica tvoga srca,
 telenovela
 13:20 Capri 1, serija
 14:05 Vijesti uz hrvatski
 znakovni jezik
 14:20 Nazovi 112,
 dokumentarna serija
 14:55 U potrazi za svetim:
 Skriveno lice boga,
 dokumentarna serija
 15:45 Kulturna baština
 16:00 ZABA - 90 sekundi
 16:05 Alisa, slušaj svoje srce
 17:00 Hrvatska uživo
 17:54 HAK - Promet info
 17:55 Sve će biti dobro
 18:40 Ljetna slagalica
 19:30 Dnevnik
 20:04 ZABA - 90 sekundi
 20:35 Capri 1, serija
 21:30 U krupnom planu
 22:45 Dnevnik 3

23:15 Vijesti iz kulture
 23:25 Bečka filharmonija u
 Madridu - Mahlerovu
 Devetu dirigira Daniele Gatti
 00:25 Nebo, japanska ratnica
 01:50 Bostonsko pravo 5
 02:30 Noćna repriza
 03:40 Skica za portret
 04:25 Hotel dvorac Orth 6
 05:10 Ljetna slagalica

06:45 Kod kuće je najljepše
 07:00 Gospodarica tvoga srca
 07:45 Moji prijatelji Tigar i
 Pooh, crtana serija
 08:10 Žutokljunac:
 Asteroidi padaju
 08:40 Connor na tajnom
 zadatku 2
 09:05 Brlog
 09:20 Sportske igre mladih
 09:35 Obična klinka, serija
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce
 10:40 Puna kuća Raftera 1
 11:25 Veronica Mars, serija
 12:05 Šaolinski paže
 12:30 Žutokljunac:
 Asteroidi padaju
 13:00 Johnny Bravo,
 13:25 Lagodni život Zacka i
 Codyja 2
 13:50 R. Pilcher's Collection:
 The Shell Seekers
 15:20 Ružna Betty 3, serija
 16:05 KS automagazin
 16:40 Mijenjam svijet:
 Bukovački zlatnik
 17:05 Bostonsko pravo 5
 17:50 Šaptač psima 4
 18:40 Kazalište u kući
 19:15 Kod kuće je najljepše
 19:25 The Pogues ZG Specijal

20:00 Braća i sestre 4, serija
 20:50 Kad muškarac voli
 ženu, američki film
 22:55 Laži mi 1, serija
 23:40 Uvijek je sunčano u
 Philadelphiji 4
 00:00: Život na Marsu, serija
 00:45 Prijatelji 9
 01:10 Sledge Hammer 1
 01:35 Tračnica 1, serija
 02:20 Noćni glazbeni program

06:20 Naši najbolji dani
 07:15 Jumanji
 07:40 Shaggy i Scooby
 Doo, crtana serija
 08:00 TV izlog
 08:15 Pobjeda ljubavi
 10:15 Bijeg, serija R
 12:20 Zauvijek susjedi
 13:20 IN magazin R
 14:00 Pobjeda ljubavi
 16:00 Zauvijek susjedi
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Bijeg, serija
 22:05 Većerije vijesti
 22:25 Na vatrenoj liniji,
 igrani film
 00:30 Ubojstvo u
 rezervatu, film
 02:20 Opasna igra, serija
 04:00 Ezo TV, tarot show
 04:55 Medij, serija
 05:40 Bračne vode, serija

05:00 RTL Danas

05.35 Zvezdano jutro, emisija uživo
 06.20 Vrata raja, telenovela
 07.20 Dragon Ball Z, animirani film
 07.45 Ekkluziv Tabloid, magazin
 08.10 Večera za 5, lifestyle emisije
 09.20 Nasljednici, telenovela
 10.25 Vrata raja, telenovela
 11.15 1001 noć, dramska serija
 12.45 Staklen dom, dramska serija
 14.35 Cobra 11, akcijska serija
 17.05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
 18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisije
 20.00 Staklen dom, obiteljska dramska serija
 21.00 Mentalist, kriminalistička serija
 21.50 Na licu mjesta, akcijska dramska serija (dvije epizode)
 23.30 CSI: NY, kriminalistička serija
 00.20 RTL Vijesti, informativna emisija
 00.35 CSI: Miami, kriminalistička serija
 01.20 Astro show, emisija uživo
 02.20 CSI: Miami, kriminalistička serija
 03.05 RTL Danas, informativna emisija (R)

**UTORAK
2.8.2011.**

06:00 Treća dob: Hrvatska - Florida za osobe treće životne dobi, emisija za umirovljenike
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 08:40 Vijesti
 09:05 Hotel dvorac Orth 6, serija
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:10 Južni Pacifik: Neobični otoci, dokumentarna serija
 11:00 Kod Ane, emisija pod pokroviteljstvom
 11:10 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:27 Živjeti zdravije, emisija pod pokroviteljstvom
 12:32 Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13:20 Capri 1, serija

14:05 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:14 Vrijeme sutra
 14:20 Nazovi 112, dokumentarna serija
 14:55 U potrazi za svetim: Svetost života, dokumentarna serija
 15:45 Kulturna baština
 16:00 ZABA - 90 sekundi
 16:50 Vijesti
 17:00 Hrvatska uživo
 17:54 HAK - Promet info
 17:55 Sve će biti dobro, TV serija
 18:40 Ljetna slagalica
 19:30 Dnevnik
 20:01 Vrijeme
 20:04 ZABA - 90 sekundi
 21:05 Ciklus komedija: Godišnji odmor snova, američki film
 22:45 Dnevnik 3
 23:15 Vijesti iz kulture
 23:25 Kratki susreti
 23:50 Meštović, dokumentarni film
 01:15 Obiteljski igrani film
 02:50 Bostonsko pravo 5
 03:35 Noćna repriza - serija
 04:20 Skica za portret
 04:25 Hotel dvorac Orth 6
 05:10 Ljetna slagalica

06:50 Kod kuće je najljepše
 07:05 Gospodarica tvoga srca
 07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
 08:15 Žutokljunac: Lopov
 08:40 Connor na tajnom zadatku 2
 09:05 Navrh jezika: Uzvici
 09:15 Etika: Pokusi na životinjama
 09:30 Obična klinka, serija za djecu
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce
 10:40 Puna kuća Raftera 1
 11:25 Veronica Mars, serija
 12:05 Šaolinski paževi
 12:35 Žutokljunac: Lopov
 13:00 Johnny Bravo
 13:20 Lagodni život Zacka i Codyja 2
 13:45 Filmovi Buda Spencera: Detektiv XXL
 15:20 Ružna Betty 3
 16:05 4 zida
 16:40 Direkt: Od sumraka do zore
 17:05 Bostonsko pravo 5
 17:50 Šaptač psima 4
 18:40 Kazalište u kući
 19:15 Kod kuće je najljepše
 19:25 Garaža
 20:00 Braća i sestre 4, serija
 20:50 Čovjekov planet: Prašume - Ljudi na stablima

21:45 Završni udarac 4, serija
 22:35 Laži mi 1, serija
 23:20 Uvijek je sunčano u Philadelphiji
 23:40 Život na Marsu, serija
 00:25 Prijatelji 9
 00:50 Sledge Hammer 1
 01:15 TračERICA, serija
 05:00 Noćni glazbeni program

06:20 Naši najbolji dani
 07:15 Jumanji, crtana serija
 07:40 Shaggy i Scooby Doo, crtana serija
 08:00 TV izlog
 08:15 Pobjeda ljubavi, serija R
 10:15 Bijeg, serija R
 12:20 Zauvijek susjedi, serija R
 13:20 IN magazin
 14:00 Pobjeda ljubavi, serija
 16:00 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Bijeg, serija
 22:05 Večernje vijesti
 22:25 Navy CIS, serija
 00:20 Na vatrenoj liniji, igrani film
 02:25 Nestali, serija
 04:05 Ezo TV, tarot show
 04:50 Medij, serija
 05:40 Bračne vode, serija

05:05 RTL Danas, informativna emisija
 05:40 Zvezdano jutro, emisija uživo
 06:25 Nasljednici, telenovela
 07:20 Dragon Ball Z, animirani film
 07:45 Vrata raja, telenovela
 08:40 Ekkluziv Tabloid, magazin
 09:20 Večera za 5, lifestyle emisij
 10:25 Nasljednici, telenovela
 11:15 Vrata raja, telenovela
 12:10 1001 noć, dramska serija
 13:40 Staklen dom, obiteljska dramska serija
 14:35 Cobra 11, akcijska serija
 17:05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
 18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin

18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:05 Večera za 5, lifestyle emisije
 20:00 Staklen dom, obiteljska dramska serija
 20:55 Mentalist, kriminalistička serija
 21:50 Uvod u anatomiju
 23:25 CSI: NY, kriminalistička serija
 00:20 RTL Vijesti, informativna emisija
 00:35 Na licu mjesta, akcijska dramska serija
 01:20 Astro show, emisija uživo
 02:20 Na licu mjesta, akcijska dramska serija
 03:05 RTL Danas, informativna emisija

**SRIJEDA
3.8.2011.**

06:10 Među nama
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 08:40 Dobro jutro, Hrvatska
 09:05 Hotel dvorac Orth 6
 10:00 Vijesti
 10:10 Južni Pacifik: Krhki raj, dokumentarna serija
 11:00 Kod Ane
 11:10 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:27 Živjeti zdravije, emisija pod pokroviteljstvom
 12:32 Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13:20 Capri 1, serija
 14:05 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:20 Nazovi 112, dokumentarna serija
 14:55 U potrazi za svetim: Blaženstva, dokumentarna serija
 15:45 Kulturna baština
 16:00 ZABA - 90 sekundi, emisija pod pokroviteljstvom
 16:05 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
 17:00 Hrvatska uživo
 17:54 HAK - Promet info
 17:55 Sve će biti dobro, TV serija

19:30 Dnevnik
 20:04 ZABA - 90 sekundi
 20:10 Capri 1, serija
 21:05 Miris kiše na Balkanu, TV serija
 22:00 Drugi svjetski rat - izgubljene snimke, dokumentarna serija
 23:00 Dnevnik 3
 23:40 Ciklus europskog filma: Tzemeti, francuski film

01:10 Strani igrani film
 02:50 Bostonsko pravo 5
 03:30 Noćna repriza - serija
 04:10 Skica za portret
 04:20 Hotel dvorac Orth 6, serija
 05:05 Ljetna slagalica

06:50 Kod kuće je najljepše
 07:05 Gospodarica tvoga srca
 07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
 08:15 Povijest glazbenih instrumenata
 08:40 Connor na tajnom zadatku 3
 09:05 RTL Danas, boje, kist: Olovka i drvene bojice
 09:15 Izazovi: Vanessa, veliki skok - njemački dokumentarni film
 09:30 Obična klinka
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce
 10:40 Puna kuća Raftera 1
 11:25 Veronica Mars, serija
 12:05 Šaolinski paževi
 12:35 Žutokljunac: Povijest glazbenih instrumenata
 13:00 Johnny Bravo
 13:20 Lagodni život Zacka i Codyja 2
 13:45 Filmovi Buda Spencera: Detektiv XXL: Pokretna meta, film
 15:20 Ružna Betty 3, serija
 16:00 Danny na moru 1
 16:25 Dobro je znati
 16:55 Bostonsko pravo 5
 17:40 Šaptač psima
 18:30 Kazalište u kući
 19:05 Kod kuće je najljepše
 19:20 Garaža
 19:55 Braća i sestre 4, serija
 20:40 Nogomet, LP - 3. pretkolo: Dinamo - Helsinki, prijenos
 22:40 Laži mi 1, serija
 23:25 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 4
 23:45 Život na Marsu, serija
 00:30 Prijatelji 9
 00:55 Sledge Hammer 1
 01:20 TračERICA 1, serija
 02:05 Noćni glazbeni program

06:20 Naši najbolji dani
 07:15 Jumanji
 07:40 Shaggy i Scooby Doo, crtana serija
 08:00 TV izlog
 08:15 Pobjeda ljubavi
 10:15 Bijeg, serija R
 12:20 Zauvijek susjedi
 13:20 IN magazin R
 14:00 Pobjeda ljubavi
 16:00 Zauvijek susjedi
 17:00 Vijesti Nove TV

17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Bijeg, serija
22:25 Put bez povratka, igrani film
00:35 Stranac među nama, igrani film
02:20 Navy CIS
04:00 Ezo TV
04:50 Čuvar pravde
05:40 Bračne vode, serija

05.05 RTL Danas
05.40 Zvezdano jutro
06.25 Nasljednici
07.20 Dragon Ball Z
07.45 Vrata raja
08.40 Ekkluziv Tabloid
09.20 Večera za 5, lifestyle emisije
10.25 Nasljednici, telenovela
11.15 Vrata raja, telenovela
12.10 1001 noć
13.40 Staklen dom
14.35 Cobra 11
17.05 Ne daj se, Nina!
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.05 Večera za 5, lifestyle emisije
20.00 Staklen dom
21.00 Mentalist
21.50 Kost, show
23.30 CSI: NY
00.20 RTL Vijesti

**ČETVRTAK
4.8.2011.**

06:05 Riječ i život: Ljubav u riječi na djelu, religijski program
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Hotel dvorac Orth 6
09:50 Vijesti iz kulture
10:10 Život u krošnjama
11:00 Kod Ane
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:27 Živjeti zdravije
12:32 Gospodarica tvoga srca
13:20 Capri 1, serija
14:05 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:14 Vrijeme sutra
14:20 Nazovi 112
14:55 U potrazi za svetom: Realisti i sanjari, dokumentarna serija
15:45 Kulturna baština
16:00 ZABA - 90 sekundi
16:05 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16:50 Vijesti
17:00 Hrvatska uživo
17:54 HAK - Promet info
17:55 Sve će biti dobro, TV serija
18:40 Ljetna slagalica
19:30 Dnevnik
20:01 Vrijeme
20:04 ZABA - 90 sekundi
20:10 Capri 1, serija
21:05 Knin: Dan pobjede i

domovinske zahvalnosti - posebna emisija
22:10 Boje turizma
23:05 Dnevnik 3
23:35 Vijesti iz kulture
23:45 Klasici hrvatskog dokumentarizma: Ivo Škrabalo
00:25 Ciklus drama: Majestic, američki film
02:55 Bostonsko pravo 5, serija
03:35 Noćna repriza - serija
04:20 Hotel dvorac Orth 6, serija
05:05 Ljetna slagalica

06:50 Kod kuće je najljepše
07:05 Gospodarica tvoga srca
07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
08:15 Žutokljunac: Mali veliki Žučo
08:40 Connor na tajnom zadatku 3
09:05 Iznad crte
09:20 Kokice
09:35 Obična klinka
10:00 Alisa, slušaj svoje srce
10:40 Puna kuća Raftera 1
11:25 Veronica Mars, serija
12:05 Šaolinski paževi
12:35 Žutokljunac: Mali veliki Žučo
13:00 Johnny Bravo
13:20 Lagodni život Zacka i Codyja 2
13:45 Filmovi Buda Spencera: Detektiv XXL: Crna magija, film

15:25 Ružna Betty 3, serija
16:10 Danny na moru 1
16:35 City Folk 2011
17:00 Bostonsko pravo 5
17:50 Šaptač psima
18:40 Kod kuće je najljepše
18:55 Nogomet, EL - 3. pretkolo: Hajduk - Stoke City
20:55 Majestic, američki film
23:30 Laži mi 1, serija
00:15 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 4
00:35 Život na Marsu, serija
01:20 Prijatelj 9
01:45 Sledge Hammer 1
02:10 Tračnica 1, serija
05:55 Noćni glazbeni program

06:20 Naši najbolji dani
07:15 Jumanji
07:40 Shaggy i Scooby Doo, crtana serija
08:00 TV izlog
08:15 Pobjeda ljubavi
10:15 Bijeg, serija
12:20 Zauvijek susjedi, serija R
13:20 IN magazin R
14:00 Pobjeda ljubavi, serija
16:00 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Bijeg, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Bijeli prah, igrani film

00:35 Put bez povratka, igrani film,
02:45 Dr. Huff, serija
04:35 Ezo TV, tarot show
05:30 Čuvar pravde

05.00 RTL Danas, informativna emisija
05.35 Zvezdano jutro
06.20 Nasljednici, telenovela
07.15 Dragon Ball Z, animirani film
07.35 Vrata raja, telenovela
08.30 Ekkluziv Tabloid, magazin
09.10 Večera za 5, lifestyle emisije
10.20 Nasljednici, telenovela
11.10 Vrata raja, telenovela
12.00 1001 noć, dramska serija
13.35 Staklen dom
14.35 Cobra 11
17.05 Ne daj se, Nina!
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Staklen dom
20.50 Mentalist
21.50 CSI: Loši dečki, kriminalistička serija
23.25 CSI: NY
00.20 RTL Vijesti
00.35 Kost
01.20 Astro show
02.20 Kost, kriminalistička serija
03.05 RTL Danas, informativna emisija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • »Popularne melodije« - zabavna glazba (ponedjeljkom) • »Na valovima hrvatske glazbene tradicije« - narodna glazba (utorkom) • »Veliki majstori glazbe« - ozbiljna glazba (srijedom) • »Rock vremeplov« (četvrtkom) • »Minute za jazz« (petkom)

19,30 - 20,00

• »Europski magazin« - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • »Kulturna povijest« (utorkom) • »Znanjem do zdravlja« (srijedom) • »Razmišljanje dopušteno« (četvrtkom) • »Tjedni vodič« (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • »Aktualije« (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 »Vojvodanski tjedan«
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 »Vjerska emisija«, duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 »Putnici kroz vrijeme« emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 »Hrvatima izvan domovine« - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

Dužijanca na hipodromu

U povijesti dugoj 43 godine kako se održava utrka

»Dužijanca« očekuju se veoma uzbudljive utrke*

Organizacijski odbor

»Dužijance 2011« pripremio je svečano otvorenje utrke kao i bogat kulturno-umjetnički program, paradu fijakera, otvorenu kladionicu, izložbu old timera, a kao glavna atrakcija na hipodromu bit će gošća iz Rusije, svjetska prvakinja Moskovskog cirkusa u umjetničkom dresurnom jahanju

Povodom tradicionalne proslave žetelačkih svečanosti i ove će se godine na Gradskom hipodromu u Subotici održati prigodan program konjičkih utrka pod nazivom »Dužijanca 2011«.

U subotu 30. srpnja održat će se peti trkački dan s programom koji će se sastojati od ukupno sedam točaka uz premijernu utrku dvoprega u ovoj sezoni, i utrku vozača žena na koju su pozvane vozačice iz Mađarske i Slovenije. Utrke će se trčati na kratkim distancama od 1600 m s početkom u 15 sati.

U nedjelju, 31. srpnja, na programu je svečani međunarodni tradicionalni trkački dan pod nazivom »Dužijanca 2011«. Konjički klub Bačka

iz Subotice kao organizator kasačkih utrka ove godine osigurao je izuzetno bogat i sažet program. U povijesti dugoj 43 godine kako se održava utrka »Dužijanca« očekuju se veoma uzbudljive utrke s obzirom da su pozvani gosti iz Mađarske, Slovenije i Hrvatske. Na programu je šest utrka kao što su: Internacionalna Dužijanca, gdje vrijedi napomenuti nekoliko najelitnijih kasača poput Addingtona, prošlogodišnji pobjednik s izuzetnim istrčanim vremenom od 1:13,8 po kilometru, Doctor Sugara, ovogodišnji pobjednik Subotičke milje, Larissa Urbi, ovogodišnja pobjednica »Petrovdanske utrke« u Srbobranu u vremenu 1:15,5, te Selldahira, Footban, Robbin Q i druge.

Tu je i domaća »Dužijanca« gdje također vrijedi napomenuti nekoliko grla poput Living Linea, prošlogodišnji pobjednik utrke Dužijance, Subotičke milje, Kasačkog derbija 2009 godine, zatim prošlogodišnjeg Derbi pobjednika, kao i pobjednika Somborskih novina u 2009. godini, Jegrevu, Patriota, štalska kolegica Jegrevu, Gruccione, Atina S. G., Dajsona, pobjednik Vojvođanskog derbija, El Presidenta, Cazanovu, pobjednika dvogodišnjeg šampionata u 2009 godini.

Na programu je i utrka trogodaca gdje se očekuje sudje-

lovanje mladih grla za klasne utrke kao što su Delaware Photo, pobjednica generacijske trke trogodaca u Beogradu, Amazon Banker, Lana Mk, Valter, Dunav SG, Doriva, prošlogodišnja pobjednica državnog prvenstva dvogodaca u Srbobranu isto kao i u kupu dvogodaca u Despotovu.

Jedna od značajnih utrka jest utrka mladih talentiranih grla dvogodaca. U borbi za prvo mjesto će se boriti grla sa dobrim istrčanim kvalifikacijskim vremenima kao što su Jager Oaks, potomak izuzetnog pastuha Tony Oaksa i brat po majci derbi pobjednika Jegreva, Tokyo Oaks, Dorica Kl, Big Boss, Lip-Ton, Indiana H i druga grla. Na koncu se

očekuje uzbudljiva polubrza partija u kojoj bi trebao biti veliki broj upisanih grla poput: Arona. Iliade Mack, Kalibra, Laky Fridona, Dakote i ostalih.

Organizacijski odbor »Dužijance 2011« pripremio je svečano otvorenje utrke kao i bogat kulturno-umjetnički program, paradu fijakera, otvorenu kladionicu, izložbu old timera, a kao glavna atrakcija na hipodromu bit će gošća iz Rusije, svjetska prvakinja Moskovskog cirkusa u umjetničkom dresurnom jahanju. Proglašenje pobjednika planirano je uz živu glazbu, puhački orkestar KUD »Mladost«.

Početak programa je u 14 sati.

D. P.

IVAN DODIG, TENISAČ

Sezona koja me je izbacila u vrh

Naslovom na ATP Zagrebu ispunio sam igrački san

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Prošle godine u ovo vrijeme hrvatski tenisač *Ivan Dodig* igrao je u na ATP Croatia Open u Umagu kao 150. igrač svjetske ranking ljestvice (izgubio od *Ivana Ljubičića* u 2. kolu), pokušavajući se izboriti za napredak u svom profesionalnom igračkom statusu. Ove godine 26-godišnji Međugorac, trenutačno 41. igrač ATP ljestvice, iza sebe ima veliki igrački napredak, uz naslov osvojen na ATP Zagreb Indoorsu i u Umag je stigao kao jedan od potencijalnih osvajača naslova. Naravno, hoće li uspjeti objediniti naslove na oba hrvatska ATP turnira i kakav će biti njegov ovogodišnji nastup nije nam bilo poznato, ali neke pojedinosti iz njegovog tenisačkog života saznali smo u kraćem razgovoru vođenom u nedjelju, 24. srpnja, dan prije početka 22. izdanja ATP Studena Croatia Opena u Umagu.

»Osvajanje naslova u Zagrebu donijelo mi je veliku

sportsku i osobnu zadovoljštinu, jer svi mi profesionalni tenisači započinjemo svoj igrački put na nižim turnirima, nastojeći stići do željenog cilja i osvajanja ATP naslova. Kada sam podigao pobjednički pokal osjetio sam nepopisivo zadovoljstvo, uz potvrdu da se moj cjeloživotni trud konačno isplatio. Dobri rezultati u nastavku ove sezone, uz veliki skok na ATP ranking ljestvici, upotpunjuju fantastičan osjećaj glede trenutačne situacije u mojoj profesionalnoj igračkoj karijeri«, prisjetio se Ivan Dodig svoga najvećega uspjeha koji ga je katapultirao među TOP 50 igrača svijeta.

SUPER 2011. GODINA

»Jednostavno sam bio svjestan kako je ova godina, na neki način, prijelomna u mojoj karijeri i da bih morao nešto postići želim li napraviti pomak prema vrhu. Nakon osvajanja prvog naslova, u nastavku sezone

htio sam pokazati i dokazati kako »zagrebački uspjeh« nije bio slučaj, jer na koncu ATP naslov se i ne može osvojiti slučajno. Dobrim ovosezonskim igrama sam potvrdio, prije svega sebi, da pripadam visokom tenisačkom društvu i bez obzira na okolnost kako sam još uvijek 'novi', nastojat ću još dugo biti visoko plasiran«, kaže Dodig.

UMAG

Lani je igrao kao polunepoznati tenisač iz drugog razreda hrvatskog tenisa, a ovoga je puta na sjever hrvatskog primorja stigao kao hrvatski Davis cup reprezentativac i treći igrač po rankingu. Na pitanje kako gleda na svoje ovogodišnje šanse i kako ocjenjuje ATP Umag u odnosu na druge turnire ovoga ranga, Ivan Dodig kaže:

»Konkurencija je izuzetno jaka, na meni je da se borim i dam sve od sebe, naravno igrajući svoj najbolji tenis. A

rezultat? Vidjet ćemo kakav će biti. Uvijek je nezahvalno prognozirati unaprijed... Što se tiče usporedbe mislim kako je Umag najbolje organizirani turnir u ovoj kategoriji ATP natjecanja, jednostavno sve je prefektno i svi igrači koji dođu igrati odlično se osjećaju tijekom boravka u kompleksu Stella Marisa. Svi koji dođu prvi puta, zasigurno se vraćaju barem još jednom.«

DAVIS CUP

Porazom protiv Njemačke u prvom kolu Svjetske skupine hrvatska Davis cup reprezentacija primorana je u rujnu igrati protiv Južne Afrike susret doigravanja za ostanak u elitnom društvu.

»Idemo na daleki put u Južnu Afriku. Realno, mogli smo dobiti i znatno jačeg suparnika poput Švicarske ili Australije, ali i neku od uvjetno rečeno slabijih reprezentacija, no što je – tu je. Moramo učiniti sve da pobijedimo i osiguramo mjesto u Svjetskoj skupini. Bit će teško, igrat će se na velikoj nadmorskoj visini, Južnoafrikanci su u prednosti jer su navikli trenirati i igrati u takvim uvjetima. No, dat ćemo sve od sebe«, konstatirao je na kraju ovog razgovora Ivan Dodig, jedno od najugodnijih igračkih iznenađenja prvog dijela ATP sezone.

Zemlja – hard

Poput svih hrvatskih tenisača prvoga razreda i Ivan Dodig bolje igra na tvrdim podlogama (hard), iako je prve teniske korake načinio na zemlji.

»Mislim da je to zbog toga što svi imamo dobre servise i jednostavno se mnogo bolje osjećamo na 'hardu«, pojašnjava Dodig.

POGLED S TRIBINA

ATP Umag

Kao i svake godine, koncem srpnja sjever hrvatskog Jadrana posve je u znaku tenisa. Umag, nekada maleno istarsko ribarsko mjesto, a danas jedan od najjačih hrvatskih turističkih centara, tijekom ATP tjedna domaćin je profesionalnim tenisačima koji se bore za naslov pobjednika turnira iz serije 250 i novčanu nagradu od 72.600 eura.

Dvadeset i drugo izdanje Croatia Opena, danas dopunjeno nazivom generalnog sponzora (Studena), jedinog hrvatskog ATP turnira na otvorenom, ponudilo je zanimljiv glavni ždrijeb igrača koji su se prijavili za nastup na »umaškoj zemlji«. Iako se na prvi pogled, laicima i onima koji ne prate ozbiljnije tenis, imena na popisu ne čine pretjerano atraktivnim, činjenica je kako se ove godine za naslov bore igrači koji skupa imaju respektabilnih osvojenih 57 ATP naslova.

Podsjetimo, u ždrijebu je, primjerice, i jedan bivši svjetski broj jedan, branitelj prošlogodišnjeg naslova Španjolac Juan Carlos Ferrero (16 ATP naslova), zatim nekadašnji broj 3, domaći tenisač Ivan Ljubičić (10 naslova), ali i tenisači koji su bili članovi svjetskog TOP 10, Španjolac Tommy Robredo, Hrvat Marin Čilić, uz nadolazeće nade poput Ukrajinca Aleksandra Dolgopolova, Španjolca Aleberta Ramosa, Slovenca Blaža Kavčiča, i na koncu mladih hrvatskih lavova, još uvijek juniora, Mate Delića i Mate Pavića, koji su zahvaljujući pozivnicama organizatora dobili priliku za nastup na turniru. Također, Umag je jedan od posljednjih turnira u sezoni igranja na zemlji, uskoro počinje američka turneja (igranje na tvrdoj podlozi) i mnogi igrači »izbjegavaju« daljnje igranje na najsporijoj podlozi, što je razloga zašto nema nekog još jačeg igrača (po trenutačnom rankingu), kao što je to bio slučaj prijašnjih godina u Umagu.

Na kraju i mala zanimljivost: dvadesetjednogodišnji Dušan Lajović iz Stare Pazove, pobjedom kroz 3 kola kvalifikacija, uspio je izboriti plasman u glavni ždrijeb umaškog ATP turnira i postati prvi Vojvođanin koji će zaigrati na Croatia Openu.

D. P.

VATERPOLO

Hrvatska – Crna Gora 9-6

Pobjedom protiv Crne Gore (9-6) u četvrtfinalu Svjetskog prvenstva u Šangaju vaterpolska reprezentacija Hrvatske izborila je plasman u borbu za medalje, te osigurala vizu za nastup na

Olimpijadi u Londonu 2012. godine. Najbolji pojedinci ovog izuzetno važnog duela bili su vratar Pavić s 12 obrana i najbolji strijelac susreta Joković s 4 postignuta gola. U polufinalu Hrvatska će igrati s pobjednikom susreta između Italije i Španjolske.

NOGOMET

Treće kolo

Hrvatski predstavnici u eurokupovima ovoga tjedna igrali su susrete trećeg kola kvalifikacija za Ligu prvaka i Ligu Europe. Dinamo je u srijedu, 27. srpnja, gostovao u Helsinkiju kod istoimenog finskog prvaka, dok je splitski dvojac u četvrtak odmjerio snage s engleskim premierligašima Stoke Cityjem (Hajduk) i Fulhamom (RNK Split). Treća hrvatska momčad koja sudjeluje u ovom natjecanju je Varaždin, a igrao je protiv rumunjskog Dinama iz Bukurešta.

Hajduk – Barcelona 0-0

Prijateljski susret Hajduka i Barcelone, odigran u subotu 23. srpnja na Poljudu u čast proslave 100 godina ovoga splitskoga kluba, završio je neodlučenim rezultatom (0-0) i na najljepši način uvećao veliki jubilej. Iako je momčad europskih prvaka nastupila bez sedam prvotimaca, rezultat slavjenika ostaje za pamćenje, jer Barca uvijek raspolaže s ogromnim igračkim potencijalom, i ostati neporažen veliki je sportski i rezultatski pothvat.

ATLETIKA

Vlašić prva u Monte Carlu

Četvrtu pobjedu na mitinzima Dijamantske lige najbolja svjetska i hrvatska skakačica u vis Blanka Vlašić zabilježila je u Monte Carlu preskočivši 197 cm. Raduje njezin povratak u formu, osobito pred nastup na Svjetskom prvenstvu koje će se koncem kolovoza i početkom rujna održati u Daegu (Južna Koreja).

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od „auto-pijace“, cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljiva i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje briket, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Proizivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Useļjiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirana, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Tražim pouzdanu obitelj koja bi rado prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Izdajem u Kraljevici dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutoj ulici, preko puta Blaškovo križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798

Izdajem u Novom Sadu, kod Master centra dvosoban namješten stan, 56 četvornih metara, I. kat. Cijena 150 eura, plus depozit. Tel.: 064 3486975

Izdajem poslovni prostor u Subotici veličine 240 m² (radionica/skladište 100 m², 2 ureda 56 m² i 4 prazne prostorije za maloprodaju ili usluge) u Ulici Ivana Ivančića br. 33 (iz Braće Radića). Tel.: 069 754 202.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važiti će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

VOJVODANSKA LJETOVALIŠTA

Bara

Ukoliko bi se desilo da vas cesta iz Sonte, ne ona široka, ljudi je zovu glavna, a vodi do mosta pa dalje u Hrvatsku ili lijevo prema Novom Sadu, nego ona uska, ruinirana, nanese prema Dunavu, već nekoliko kilometara iza sela naći ćete se u svijetu koji će vas svojom ljepotom i jednostavnošću natjerati da osjetite dah prošlosti, prepustite se spokoju i blaženstvu kakvom odavno niste. Na samom kraju ceste, dugačke tek nešto više od tri kilometra, a ukoliko se vozite biciklom protiv vjetra i čitavu vječnost, čeka vas križanje koje vodi na sve strane svijeta i u sva vremena. Ukoliko skrenete desno, put, onaj zemljani, prašnjavi, a poslije obilnijih kiša prepun teškog, vojvodanskog gliba, odvest će vas u svijet salaša i salašara.

Pogled na dio atara ispresiječanog kanalima, pruža nestvarnu sliku. Ravnica se lijeno prostire sve do krajnjih granica domašaja vašeg oka, negdje do ljubavnog zagrljaja Dunava i neba, a po njoj, prosuti rijetki današnji i oaze bagremara, neizbrisivi tragovi ostali iza onih davno nestalih salaša. Za ljetnih mjeseci mnogi skreću lijevo, na kratki zemljani put koji vodi do popularnog sončanskog kupališta Bara. Ovo neveliko jezero, oaza mira za kupaće, pecaroše i vikendaše, nastalo je u velikim poplavama 1926. godine, a i danas ima zdrave, podzemne izvore vode. Mnogi bi u svojoj sredini poželjeli imati ovakav biser i već bi od njega stvorili zlatnu koku etno i eko turizma. Tako su i sve dosadašnje političke garniture lokalne vlasti u svojim predizbornim, ispričanim i nagovještenim bajkama, uredno obećavale da će na Bari stvoriti raj za odmor. Bara kao Bara, neće sama u turističke vode, a njezina garnitura još nije... i tako mladim Sončanicima i dalje ostaju samo fantastični prirodni preduvjeti, istina, prošle i ove godine dopunjeni urednim u akcijama MO DS-a Sonta. Tako je sada na pješčanoj plaži ureden i teren

za male sportove. Postavljeni su stupovi i mreža za beach-volleyball, od željeznih cijevi napravljeni su golići za mali nogomet, uklonjeno je suvišno raslinje, iskrčena su i uređena ribička mjesta na samom jezeru i na kanalu s druge strane zemljanog puta. Za one koji baš i nisu ljubitelji sunčanja, tu je ugodna hladovina topolove šume, u kojoj ima dovoljno prostora za razapinjanje šatora i postavljanje ognjišta, pa se u danima vikenda iz ovoga dijela šire opijajući mirisi iz ponekog kotlića, tanjurače, ili roštilja.

Kako ovdje svatko svakog poznaje, nerijetko se i društvo oko ognjišta »pojača« onima s plaže, ili sportskih terena. U šezdesetim i sedamdesetim godinama prošloga stoljeća Bara je bila okružena brojnim vinogradima. Kako je okolno zemljište u vrijeme nastanka ovog jezera bilo oplemenjeno nanosima pijeska i plodnog mulja, a za sušnih godina pri ruci je bila i zlata vrijedna voda, tu se stvorila oaza vinogradara i povrtlara.

»Bara je bila more naše mladosti. Tamo smo provodili najveći dio ljeta. Do besvijesti smo igrali 'fudbalice', 'glavački', 'ganje', a neumorni smo bili i u izmišljanju što atraktivnijih skokova u vodu, natjecali se u duljini ronjenja, brzini plivanja, a većina od nas tu je doživjela i prve ljubavi, zapalila prvu cigaretu. I, bili smo pecaroši, a u Bari je bilo puno ribe. S većinom gazda okolnih vinograda bili smo u jako dobrim odnosima, često bismo im ostavljali upecanu ribu kad bi u odlasku s Bare svratili na čašicu razgovora, gutljaj hladne vode, a onda i grozd slasnog, plavog zrnevlja kadarke. A najsladši su nam bili grozdovi ukradeni iz vinograda onih nekoliko mrguda, koji nam nikada nisu dopuštali ni da se njihovim vinogradima približimo. Danas rijetko odem na Baru, malo na pecanje, a malo za dušu znam i zapaliti vatru i 'mađariti', kaže nam pedesetčetverogodišnji Antun Šokac iz Sonte.

Ivan Andrašić

29. srpnja 2011.

MOJ KUĆNI LJUBIMAC:

Gaja i Raja

Malo neobični kućni ljubimci, mladi gusani Gaja i Raja, gospodare prostranim seoskim dvorištem Ivana Vidakovića u Sonti.

»Proljetos sam kupio šest gušćica i nasad pačića, kako bih popunio svoje prostrano zadnje dvorište. Ova dvojica mladih gusana odmalena su bili vrlo umiljati i privrženi mojoj supruzi Anici, koja ih je hranila. Jeli su joj iz ruku i tako odrastali. Sada je Anica u bolnici, a Gaja i Raja se ponašaju kao da im nešto nedostaje. Dođu oni i kad ih ja hranim i pojmim, ali neće mi jesti iz ruke kao Anici«, priča Ivan, hraneći svoje blago.

Spremno su mu uskočili i u naručje i umudrili se, mirmo pozirajući za ovaj snimak.

»Imena im je dao sin Željko. Ovaj je odmalena bio najglasniji i po njegovom ga-ga Željko mu je i nadjenao ime, a u šali je cijelo jato nazvao Gaja i njegova raja. Kako se poslije ispostavilo da ima dva gusana, ostali su Gaja i Raja«, pojašnjava Ivan nastanak njihovih imena. Gaja i Raja sa svojom ekipom neumorno tamane travu.

»Dvorište mi urednim održavaju guske i patke, tu kosilica nije potrebna. Nisam vjerovao, ali sada vidim da je guska izraziti vegetarijanac. Patka se voli počastiti ponekim crvom, glistom i sl. ali guska ne. Stari kažu da je žuta gušćja mast ljekovita, a meso joj je visokokalorično, što je mojoj supruzi i najpotrebnije. No, tu je sad došlo do novog problema, Anica kaže da će jesti sve drugo, samo Gaju i Raju neće«, kaže Ivan. Guske su se u Vojvodini od davnina uzgajale na ekstenzivni način. Majka bi, ležeći na gnijezdu 28 dana, izlegla nasad, a potom bi, ponosna, sa svojim prekrasnim, ljupkim »žutaćima« pasla travu i brčkala se u obližnjim baricama. Kako je po mišljenju starih Vojvođana tako uzgojena guska »malko posna« pristupili su jednom nehumanom postupku. Guske bi zatvarali u tamne, vrlo skućene prostore i »kljukali« (nasilno hranili nabubrelim kukuruzom uz dodatak jestivog ulja). Takve bi se guske za dva do tri tjedna enormno udebljale, njihovo je salo topljeno i rabljeno kao delikatesan namaz na domaćim kruh, a velika jetra je i dan-danas vrhunska kulinarska delicija. Istopljena mast od guske rabljena je i kao »lijek« za astmu, bronhitis i druge dišne tegobe. U to vrijeme ništa se nije bacalo, pa se perje od gusaka, ono fino, sa stomaka, rabilo za punjenje »vankuša i dunja«. Svaka seoska majka morala je za miraz pripremiti bar nekoliko bijelih jastuka s vezom kad joj se ponosna kćerka bude udavala. Tako je guska nekada bila najrentabilniji prehrambeni proizvod Vojvodine. Za razliku od većine životinja i biljaka, tražila je jako malo, a davala puno. Inače, meso gusaka i pataka jeste »jača« hrana, upravo zbog velikog sadržaja intermuskularne masnoće, tako da se oni s visokom razinom kolesterola i triglicerida trebaju oprostiti s ovim specijama.

Po svojim karakteristikama vojvođanska guska vrlo je slična divljoj guski, Anser cinereus, od koje je nastala. Nestajanjem močvarnih, naplavnih područja i pašnjaka oko vojvođanskih vodotokova, te pretvaranjem istih u plodne oranice, životni prostor guske sveden je u seoska dvorišta, a u ponekim selima i danas jata gusaka krasi široke šorove. Sadašnjoj malobrojnosti ove guske doprinijela su i mnogobrojna križanja s drugim pasminama i stvaranje industrijskih hibrida. Vojvođanska guska je niska, zdepasta, kratkih nogu, uzdignutog tijela, okomito postavljenog i prilično širokog vrata. Male je glave od koje skoro polovicu zauzima kljun. Većinom je bijele boje. Postoje primjerci sa i bez kukmice na glavi. Za reprodukciju je spremna sa 8-10 mjeseci starosti, a plodna je 8 – 10 godina. Životni vijek joj je i do tri desetljeća.

Ivan Andrašić

U NEKOLIKO REDAKA

Odmor

Ljetno je doba. Ljudi se odmaraju putujući na neke ljetne destinacije. Odmaraju se od dugih radnih mjeseci. S druge strane, odmaraju se i oni koji već glodinama ne rade i nemaju posla.

A najradije bi se odmorili od nerada. I počeli raditi...

FOTO KUTAK

Na terenu!

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

KVIZ

Ferdinand Končšak

Koje je godine i gdje rođen hrvatski misionar, kartograf, istraživač Ferdinand Končšak?

Gdje je stekao temeljitu naobrazbu?

Kojem redu Katoličke crkve je pristupio?

Što je dokazao kao istraživač u Kaliforniji?

Gdje je sve tijekom svog života radio i djelovao?

Koje je godine i gdje umro Ferdinand Končšak?

Roden je 1703. godine u Varaždinu. Osnovnu i srednju školu završio je u Varaždinu, fakultet u Leobenu i Grazu. Isusovačkom redu i kao misionar radio je u Kaliforniji i Meksiku. Da je Kalifornija poluotok. U Austriji, Španjolskoj, Americi, Meksiku. Umro je 1759. godine u Kaliforniji.

VICEVI

Poveo otac svog malog sina prvi put na vožnju automobilom. Kada su se vratili doma, mater upita:

- Sine, kako je bilo?

- Super. Pretekli smo jednog majmuna, dva kretena i pet idiota - pohvali se sin.

Prodavač rabljenih automobila objašnjava potencijalnom kupcu:

- Vidite, ovaj automobil je već toliko dugo kod mene da mi rastanak od njega predstavlja problem!

Zaustavio prometnik vozača i prekoriševa ga:

- Ovo što vi vozite ne može se nazvati automobilom!

- U pravu ste, zato i nemam vozačku dozvolu - odgovori vozač.

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

5G INTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

VIKEND AKCIJA 28.7.-1.8.2011.

Rajčica svježa 1kg

29.90din

Krumpir mladi 1kg

23.90din

Mlijeko trajno Zdravo 2,8 % mliječne masti 1L

69.90din EXTRA CIJENA

Sok Primavera crveni grejp 2L

1litra 47.95 din

95.90din

Plazma mljevena 800g

1KG 512.37 din

409.90din

Bomboni karamela sa okusom jagode i limuna 100g

1KG 365.00 din

36.50din

Deterdžent za rublje Merix dječiji sapun 12 kg

1KG 87.49 din

1.049.90din

Baby šator za plažu 72 x 42 cm

-50%

149.90din

Ženske papuče od broja 36 do broja 41

-50%

89.90din

IMA NAS VIŠE OD **70.000**

**POPIS STANOVNIŠTVA U SRBIJI
1.-15. LISTOPADA 2011.**

